

Maanpuolustus

N:o **103**
1/2013

Suomen kokonais- turvallisuuden tila

Kokonaisturvallisuuden aikakausi alkaa – mikä muuttuu?

Turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012

Poliisin ratkaisut taloustalkoissa

Yritysturvallisuus kokonaisturvallisuuden osana

Kyberturvallisuusstrategia

Haastattelu

**Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan
puheenjohtaja Timo Soini**

**Näkökulmia Suomen turvallisuus-
ja puolustuspolitiikan kysymyksiin**

Maanpuolustus

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen julkaisu

Päätoimittaja:	Yksikön johtaja	Janne Kuusela
Toimituskunta:	Päätoimittaja Uutispäätoimittaja Professori Eversti, viestintäjohtaja Viestintäjohtaja Toimittaja Osastopäällikkö Tieto- ja viestintäjohtaja	Arno Aho Päivi Anttikoski Tuomas Forsberg Jyrki Heinonen Jyrki Iivonen Tuomo Lappalainen Matti Saarelainen Marjo Timonen
Toimitussihteeri:	Majuri	Tatu Mikkola
Toimituksen sihteeri:		Anita Pursiainen
Toimituksen yhteystiedot		
	postiosoite:	PL 266, 00171 HELSINKI
	käyntiosoite:	Maneesikatu 6
	puhelin:	+358 40 149 3649
		(toimisto-aika maanantai – torstai klo 10.00–14.00)
	sähköposti:	maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com
		www.maanpuolustuskurssiyhdistys.fi

Maanpuolustus-lehdessä esitetyt mielipiteet ovat asianomaisten kirjoittajien omia näkemyksiä eikä niiden tarvitse välttämättä edustaa lehden toimituskunnan tai Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kantaa

MPKY:n rekisterijärjestelmän muutoksen myötä lehti ja muu yhdistyksen posti toimitetaan jatkossa kotiosoitteisiin

Maanpuolustus-lehden levikki on 12 000 kappaletta.	Ilmoittajia pyydetään ottamaan yhteyttä toimituksen sihteeriin.
Ilmoitushinnat nelivärisenä:	
3. kansi eli takakannen sisäpuoli	1200 €
Kokosivuilmoitus	1000 €
½ sivu	600 €
¼ sivu	300 €
	Seuraavan lehden ilmoitukset tulee olla toimituksen sihteerillä (maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com) viimeistään 17.4.2013. Mediakortti on tämän lehden viimeisellä sisäsivulla.

Graafikko, kuvatoimitus: Jukka Talari
Paino: Edita Prima Oy, Helsinki 2013

Tässä numerossa:

4 Pääkirjoitus

Haastattelu

7 Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Timo Soini

Teema-artikkelit: Suomen kokonaisturvallisuuden tila

- 11 Valtonen: Kokonaisturvallisuuden aikakausi alkaa – mikä muuttuu?
- 14 Pulkkinen: Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012
- 19 Mankinen: Turvallisempi huomina – hyvinvointia ja turvallisuutta
- 24 Aaltomaa: Poliisin ratkaisut turvallisuusviranomaisten taloustalkoissa
- 30 Hollmén: Yritysturvallisuus kokonaisturvallisuuden osana
- 35 Cederberg: Kyberturvallisuusstrategia – miten tästä eteenpäin?

Muut artikkelit

- 40 Schmidt: Cyber Threats and Cyber Domain – Implications to National Security
- 45 Koskenniemi: Obaman liittouma sinetöi vaalikartan muutoksen
- 50 Mäki-Reinikka: Syyrian kriisin taustaa alaviiteista nykyaikain
- 55 Aaltola: Näennäiskonsensus lamauttaa Suomen ulkopolitiikkaa

Kirja-arviot

- 60 George F. Kennan – An American Life
- 65 Kun kyyhkyset katosivat

Puheita ja tervehdyksiä

- 68 Puolustusvoimain komentajan puhe 204. MPK:n avajaisissa
- 72 Puolustusministerin tervehdys 204. MPK:n avajaisissa

Kuulumisia

- 76 Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kuulumisia
 - 89 Maanpuolustuskurssien kuulumisia
 - 94 Kurssien kokoontumisia
 - 98 Yhdistykset toimivat
 - 101 Osoitetiedot
 - 102 ↑ Mediakortti
- [otsikoita klikkaamalla pääsee kyseisen artikkelin ensimmäiselle sivulle](#)

Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin käyneiden osoitteenmuutokset toimituksen postiosoitteella tai telefax 0299 530 236 tai sähköposti: maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com

Alueellisen maanpuolustuskurssin käyneiden osoitteenmuutokset alueellisille yhdistyksille, yhteystiedot viimeisellä aukeamalla.

Haastavista haasteista ja niiden haasteellisuudesta

Eräänä tammikuuisena iltana YLE:n radiokanavalla asiantuntijat keskustelivat suomen kielen alati kiihtyvistä köyhtymisestä. Huolta herätti mm. politiikan ja talouselämän vallanpitäjien kielenkäytön eriytyminen yleiskielestä. Studioon saapunut kielitieteilijä käytti esimerkkinä sanaa ”haastava”. Aikaisemmin meillä oli vielä vaikeita, hankalia, vaativia, työläitä, ongelmallisia, tukalia, pulmallisia tai muuten vaan kiperiä asioita. Nykyään kaikki on haastavaa tai haasteellista. Tuntui välitön pistos rintapielessä.

Tuoreesta Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisesta selonteosta haasteita löytyi tasan 50 kappaletta. Ehkä se viestii virkamieskielen rappion ohella jotain myös aihepiirin luonteesta. Maanpuolustus-lehden toimitus päätti osallistua kielenhuollon kansallistalkoisiin ja siivosi tästä selontekoa käsittelevästä pääkirjoituksesta ison nipun haasteita johdannaisineen. Ponnisteluista huolimatta niitä taisi jäädä vielä muutama. Pyydän ymmärrystä.

Selonteon eduskuntakäsittely alkoi helmikuussa, lähetekeskustelun painottuessa odotetusti puolustusvoimien tulevaisuuden resursseihin. Selontekoon liitetyn puolustushallinnon arvion mukaan lisätarve erityisesti suorituskyvyn ylläpitämiseksi on vuonna 2016 noin 50 miljoonaa euroa ja vuoteen 2020 mennessä asteittain 150 miljoonaa euroa indeksikorotusten lisäksi.

Lähetekeskustelussa lisäresurssitarpeeseen tuntui kansanedustajien keskuudesta löytyvän ainakin myötätuntoa. Selonteon kirjauksen mukaan ”Seuraavan hallituksen arvioitavaksi jää, millaisia mahdollisuuksia on vastata puolustushallinnon esittämään lisäresurssitarpeeseen ja sen vaikutukseen valitussa puolustusratkaisussa pitäytymiseen.” Tästä kirjauksesta nousee muutama perustavaa laatua oleva kysymys: Millä lähtökohdilla puolustushallinnon suunnittelutyötä jatketaan? Entä miten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan perusvalinnat toimivat niukkenevien resurssien näkymää vasten?

Puolustuksen resurssiongelmat eivät koske pelkästään Suomea. Samaa keskustelua käydään muuallakin Euroopassa ja useissa maissa puolustusmenoja on päädytty leikkaamaan. Mielenkiintoista on se, että Itämeren alueella Suomi muodostaa poikkeuksen. Lähiympäristössämme Norjan, Ruotsin, Viron ja Venäjän puolustusbudjetit ovat kasvaneet. Valuuttamääräisesti tarkasteltuna Ruotsin ja Norjan puolustusbudjetit ovat edelleen noin 1,5–2 -kertaiset Suomeen verrattuna.

Ruotsin puolustuksen kehittämistä koskevia ratkaisuja on suomalaisessa keskustelussa tapana arvostella. Tällaisia puheita kuultiin myös selonteon lähetekeskustelussa. Loppujen lopuksi Ruotsissa on kuitenkin noudatettu aivan samoja periaatteita kuin muuallakin Euroopassa. Eli varaudutaan kohtaamaan turvallisuusuhkat lähtökohtaisesti kaukana omalta maaperältä ja tiiviissä yhteistyössä muiden kanssa. Kyky oman alueen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen ylläpidetään modernihin ilma- ja merivoimiin tukeutuen.

Ruotsin kohdalla eurooppalaisesta valtavirrasta erottava tekijä on pysyttelemineen Naton ulkopuolella. Tästä johtuen Ruotsissa joudutaan käymään ajoittain julkista keskustelua varautumisesta siihen erittäin epätodennäköiseen mahdollisuuteen, että maa joutuisi aseellisen hyökkäyksen kohteeksi. Keskustelun intensiteetti näyttäisi vaihtelevan sen mukaan, minkä verran Venäjän kehitystrendit kulloinkin arveluttavat ruotsalaisia. Nato-maissa tällaiseen ei tarvitse uhrata aikaa ja energiaa, sillä kollektiiviset turvatakuut ja ydinpelote puhuvat puolestaan.

Selonteon lähetekeskustelun monissa puheenvuoroissa viitattiin siihen, että puolustuksemme fundamentit on otettava kriittiseen tarkasteluun, ellei rahoitustaso nouse. Perinteisesti ”fundamenteilla” tarkoitetaan tässä yhteydessä yleistä asevelvollisuutta, sotilaallista liittoutumattomuutta ja koko maan puolustamista. Yksi selonteon sisältämistä uusista elementeistä on kansainvälisen puolustusyhteistyön nostaminen olennaisena perusvalintana edellä mainittujen perinteisten kulmakivien rinnalle. Kun taloudelliseen niukkuuteen haetaan luovia ratkaisuja, kannattaakin katse kohdistaa nimenomaan puolustusyhteistyön suuntaan.

Toivottavasti nyt käytävä keskustelu Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tulevaisuudesta ei pelkistyisi väittelyksi puolustusvoimien rahoituksesta. Puolustuskyvyn varmistaminen tulevien vuosikymmenten tarpeisiin tuskin riippuu yksistään edellä mainituista rahasummista. Olisi suotavaa, että aihepiiriä avattaisiin laajemminkin, käyden läpi eri vaihtoehtoja. Parlamentaarinen, koko poliittisen kentän kattava keskustelu on tärkeää sellaisen yhteisen näkemyksen rakentamisessa, joka kestää yli hallituskausien.

Selonteon on moitittu sisältävän vain niukasti uutta asiaa. Tasavallan presidentti totesi tammikuussa Maanpuolustuskurssiyhdistyksen turvallisuuspolitiikan illassa osuvasti, että ”(selonteko) ei kuulu eikä sen ole tarkoitukseen kuulua jännityskirjallisuuden genreen.” Selonteissa ei lähtökohtaisesti yritetäkään saada aikaan suuria yllätyksiä. Pysyvyys ja jatkuvuus kuuluvat asiaan turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta

puhuttaessa - mutta niistä ei myöskään pidä tehdä itse päämäärää. Maailma Suomen ympärillä muuttuu yhä vain nopeampaan tahtiin ja se pitää kyetä ottamaan huomioon myös puolustuksen suunnittelussa.

Yhteiskunnan kriisinsietokyvyn kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kansalaisilla on maanpuolustustahtoa toimia poikkeusoloissa yhteisen edun nimissä. Maanpuolustustahdon ylläpitäminen ei kuitenkaan ole yksin puolustusvoimien tehtävä. Maanpuolustustahto ei muodostu pelkästään kertausharjoitusten määrästä, varusmieskoulutuksen laadusta tai varuskuntien lukumäärästä ja sijainnista. Se ei myöskään lepää perinteiden ja puolustuksen fundamenttien vaalimisen varassa. Esimerkiksi sotilaallisesti liittoutuneessa ja valikoivaan asevelvollisuuteen päätyneessä Norjassa maanpuolustustahto on luja.

Olennaista on, että kansalaiset kokevat suomalaisen yhteiskunnan ja suomalaisen elämäntavan puolustamisen arvoiseksi asioiksi, vaikka se edellyttäisi omalta mukavuusalueelta poistumista. Mielipidetiedusteluissa kerta toisensa jälkeen tunnistettu suomalaisten korkea maanpuolustustahto viestii siitä, että kaikista kohdatuista ongelmista huolimatta yhteisiä asioita on kyetty hoitamaan hyvin.

Janne Kuusela

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Timo Soini

Haastatteluajankohta: 29.1.2013

Haastattelijat: Janne Kuusela ja Jyrki Iivonen

Suomen turvallisuuspolitiikka ja puolustus ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan silmin

Perussuomalaisten riveistä Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittista selontekoa on arvosteltu rajustikin. Mikä selonteossa on mielestänne erityisesti mennyt pieleen? Entä löytyykö selonteosta myös onnistuneita linjauksia?

– Edellisessä selonteossa linjattiin selkeästi kahden prosentin tasokorotus puolustushallinnon määrärahoihin. Nyt on olemassa ikään kuin lupaus paremmasta, kun on ensin supistettu ja ”uudistettu rakenteita”, kuten nykyslangissa kutsutaan varuskuntien lakkauttamisia. Rahasatsaus kotimaan puolustamiseen on ollut riittämätön ja ehdoton pettymys. Nyt ei ole enää varaa mennä suppeampaan suuntaan.

Ollessani Kööpenhaminassa ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana Viro ilmoitti saavuttavansa Naton suosittelman kahden prosentin osuuden bruttokansantuotteesta puolustusmenoihin. Tämä on prosentuaalisesti aika paljon enemmän kuin mihin me yllämme. Homma ei enää hoidu, jos puolustukseen käytetään vain 1,1–1,15 prosenttia bruttokansantuotteesta. Siinä vaiheessa kun perussuomalaiset olivat vielä mukana hallitusohjelman neuvotteluissa, ei tällaisista leikkauksista ollut mitään puhetta ja ne tulivat koko lailla ikävänä yllätyksenä.

Vahinko on siis jo tapahtunut, mutta totta kai sotilaiden ja päättäjien on nyt keskityttävä historian sijaan siihen, mitä on tulossa. Itse kannan huolta varsinkin siitä, miten reservin koulutus ja materiaallinen valmius saadaan tällä rahoituksella hoidettua, jos kuitenkin edellytyksinä on yleinen asevelvollisuus ja koko maan puolustaminen. Asia ei vain ole sillä selvä, että sanotaan ”kyllä tämä tällä toteutuu”.

Maanpuolustushengestä en ole niinkään huolissani, se vaikuttaisi elävän vahvana suomalaisten keskuudessa. Varusmiespalveluun riittää edelleen menijöitä, mutta varusmiesten henkisestä ja fyysisestä sietokyvystä kannan jonkin verran huolta. Vaikuttaisi siltä, että kynnys keskeyttämiseen on viime aikoina madaltunut. En minäkään varusmiehenä mikään maratoonari ollut, mutta suoriuduin silti kunnialla cooperin-testeistä. Ei siellä piirinmestari tarvitse olla pärjätäkseen.

Onnistunutta selonteossa on kansainvälisten tehtävien ja puolustusyhteistyön painottaminen. Puolustusvoimien osallistuminen kansainväliseen toimintaan on positiivista. Vaikka se vie resursseja, niin se pitää yllä tärkeää kosketuspintaa tosielämän ja tositilanteiden vaikeiden paikkojen realiteetteihin. Tämä näkemys vahvistui vierailtuani tällä vaalikaudella Afganistanissa tutustumassa suomalaisten joukkojen toimintaan.

Millaisena näette selontekomenettelyn tulevaisuuden? Tulisiko nykyistä käytäntöä jatkaa seuraavallakin vaalikaudella vai näettekö tarvetta uudistaa menettelyä jollain tapaa?

– Olen itse ollut mukana selontekojen valmisteluissa vuodesta 2003 alkaen ja oppinut pitämään niitä tärkeinä hankkeina. Selonteko on prosessina tärkeä ja sillä on parlamentaarista konsensusta lujittava vaikutus, olkoon Eduskunnan vaikuttamisen kanava sitten nimeltään seurantaryhmä, kontaktiryhmä tai jokin muu. Samalla prosessi pakottaa puolueet käsittelemään näitä asioita. Turvallisuus- ja puolustuspolitiikka ei välttämättä muuten herätä niin laajaa kiinnostusta, mutta sellaiset paikat ovat haluttuja, missä siitä keskustellaan.

Arvonlisäverosta, eläkkeiden tasosta tai terveyskeskumaksuista voimme aina kiistellä, mutta Suomella voi olla vain yksi yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka. Tästä meidät tunnetaan myös maailmalla. Ulkomaalaisten silmissä Suomi on siinä mielessä omituinen maa, että meillä puolustusvoimat ja poliisi ovat suosituimpia instituutioita. Monissa muissa maissa asetelma on enemmän päinvastainen.

Mikä olisi sitten vaihtoehtoinen menettely? Parlamentaarinen yhteisymmärrys ei hoidu järjestämällä muutama asiantuntijaluento ajankohtaisista asioista. Koko vaalikauden katabaan kehysbudjettiin ja hallitusohjelmiin nojaaminen vievät nykyään kaiken liikkumavaran. Missä vaiheessa asioista voi olla jotain mieltä, muulloin kuin hallitusohjelmasta tai kehyksistä neuvoteltaessa?

Alkuvuodesta käytiin reipastakin kansalaiskeskustelua Suomen puolustuskyvyn kestävydestä. Uskotteko te Suomen puolustuskyvyn?

– Puolustuskyvyssähän on pohjimmiltaan kyse riittävän korkean kynnyksen asettamisesta potentiaaliselle maahan tunkeutujalle. Tässä asetelmassa sotilaallisella huoltovarmuudella on aivan keskeinen merkitys. Huoltovarmuuden pettäessä pieni maa ei mahtaisi mitään, jos suurvalta päättäisi jostain syystä kaikella voimallaan hyökätä. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja kyberturvallisuuden kestävydestä

on vaikea antaa mitään arvioita. Sen sijaan uskon, ettei aseellinen vastarinta Suomessa ihan heti loppuisi, vaikka maa miehittäisiinkin.

Tällä hetkellä tällaista uhkakuvaa ei ole, mutta maantiede ei ole muuttunut mihinkään. Onneksi Suomi on Venäjän pitkällä rajoilla varmastikin se rauhallisin ja ongelmattomin osuus. Todennäköisempiä tämän päivän sodankäynnin uhkakuvia ovat tietenkin Al-Qaeda ja muu kansainvälinen terrorismi. Näillä fanaattisilla ääriliikkeillä on valtava määrä henkistä kapasiteettia.

Mihinkään lintukoto-mentaliteettiin meillä ei silti ole varaa tuudittautua. Alueellisen kriisin tai konfliktin eskaloituminen ei ole poissuljettu vaihtoehto, sitä tapahtuu maailmalla jatkuvasti. Sellaisessa tilanteessa voidaan ajautua johonkin yhteenottoon ja päätyä epäonniseen kierteeseen, jossa kaikki menee pieleen. Tällaisia esimerkkejä ei tarvitse hakea Balkania kauempaa.

Oman puolustuskyvyn uskottavuuden luomisessa on tärkeää olla läsnä kansainvälisissä tehtävissä. Samalla kansainvälisistä tehtävistä saatava kokemus lujittaa kansallista puolustuskykyämme.

Nyt on alettu pohtia myös mahdollisen rauhanturvaoperaation käynnistämistä Syyriassa. Suomen kannalta kysymys osallistumisesta siihen on hankala. Syyria on tällä hetkellä väkivaltainen, hajoava valtio, jossa osapuolten väliset rintamalinjat ovat katoamassa. On täysin

mahdollista, että tilanne siellä kehittyi toiseksi Irakiksi. En siksi ole kovinkaan innostunut ajatuksesta lähettää sinne suomalaisia rauhanturvaajia.

Mielipidetiedusteluiden mukaan selvä enemmistö suomalaisista kannattaa pohjoismaisen puolustusyhteistyön lisäämistä. Tästä huolimatta esimerkiksi Islannin ilmavalvontaan osallistumista koskevia suunnitelmia on kritisoitu laajasti. Kuinka te arvioisitte pohjoismaista puolustusalan yhteistyötä mahdollisuuksineen ja riskeineen?

– On aivan selvää, että pohjoismainen yhteistyö on Suomelle luontainen viitekehys. Mutta miten saadaan käytännössä aikaan jotain konkreettista asetelmasta, jossa on mukana kaksi Nato-maata, kaksi sotilaallisesti liittoutumattonta maata sekä ilman asevoimia oleva Islanti? Se onkin sitten jo vaikeampi kysymys.

Ruotsissa vaikuttaisi olevan meneillään pieni katumus oman puolustuskyvyn alas ajamisesta. Samalla Ruotsin selkeä intressi on se, että Suomessa on vahvat puolustusvoimat. Tammikuisessa artikkelissaan Ruotsin ulko- ja puolustusministerit puhuivat puolustusmateriaaliyhteistyön tiivistämisestä argumentoiden asiansa erittäin taitavasti, kuten ruotsalaisilla on yleensä tapana.

Islannin ilmavalvontaan osallistumisessa en näe mitään ongelmallista, jos kyse on aidosti harjoittelemisesta. Tässäkin asiassa kiekko

lähti kuitenkin liikkeelle väärään suuntaan, kun aluksi puhuttiin tunnistamistoiminnasta, mutta päädyttiin lopulta harjoittelemiseen. Harjoittelemisen on mm. ilmatankkauskyvyn osalta varmasti perusteltua enkä ole myöskään huolissani Nato-kytköksistä. Suomen on hyvä olla mukana myös Naton organisoimassa kansainvälisessä yhteistyössä.

EU:lle luovutettiin joulukuussa 2012 Nobelin rauhanpalkinto, jonka yhteydessä painotettiin EU:n roolia rauhan ja vakauden ylläpitämisessä. Millaisena näette EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitysnäkymät?

– EU:n yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka kärsii isosta sisäänrakennetusta jännitteestä. Suurvalloista Iso-Britannia ei halua ajaa tätäkään asiaa EU:n, vaan Naton kautta. Ranska taas haluaa kehittää EU:n toimintaa vahvasti. Saksa suhtautuu asiaan periaatteessa positiivisesti, mutta toisen maailmansodan perintönä noudattaa äärimmäistä varovaisuutta oman alueensa ulkopuolelle suuntautuvassa sotilaallisessa toiminnassa.

Muista EU-maista valtaosa kuuluu Natoon, joten EU:n puolustusulottuvuudessa on siinäkin mielessä ylimääräistä päällekkäisyyttä. Pehmeää voimaa EU:lla selkeästi on, onhan kyse suuresta ja vauraasta demokraattisten maiden yhteisöstä. Tarvettakin eurooppalaisen yhteistyön tiivistämiselle varmasti olisi Yhdysvaltojen kiinnittäessä huomiota yhä enemmän Aasian

suunnalle.

Kuitenkin unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan merkitys on jäänyt aika kyseenalaiseksi. Näin kävi myös Libyan kriisin yhteydessä ja Maliinkin Ranskan piti mennä omin voimin. YK:ssa suurvallat kuitenkin äänestävät miten haluavat eikä EU näyttele kovinkaan merkittävää roolia esimerkiksi turvaneuvostossa.

Miten arvioitte suomalaista osaamista kyberturvallisuuden osa-alueella tällä hetkellä? Pitäisikö yhteiskuntamme kyberuhkiin varautumista mielestänne tehostaa? Miten vakavina pidätte ylipäänsä kyberuhkia?

– Olen ulkomaanmatkoillani pannut merkille, että Suomella on tällä osa-alueella kova maine. Viimeistään kyberturvallisuudesta puhuttaessa korvat herkistyvät ja suomalaisetkin alkavat kiinnostaa keskustelukumppaneina. Suomen osaaminen yhdistettynä Tallinnassa sijaitsevaan Naton kyber-osaamiskeskukseen tekee Helsinki-Tallinna akselista kiinnostavan yhdistelmän myös kansainvälisesti.

Viro on hieno esimerkki siitä, kuinka pienikin maa voi pärjätä näin tärkeällä turvallisuuden osa-alueella. Viron osalta täytyy muutenkin sanoa, että virolaiset olivat rohkeita silloin kun vanha valta romahti. He menivät mukaan kaikkiin mahdollisiin läntisen yhteistyön rakenteisiin aina EU:sta Natoon, synnyttäen niin paljon verkostoja ettei paluuta enää ole.

Suomella on joka tapauksessa maine maana, jolla on korkea teknologisen osaamisen taso

ja toimiva yhteiskunta. Kunpa tätä nyt vain osattaisiin kehittää ja markkinoida. Kaikki yhteiskunnassa tuntuu nykyään perustuvan sähköisiin tietojärjestelmiin, mikä on tietysti mielessä pelottavaa kun ajattelee kaikkia haavoittuvuuksia. Jos yhteiskunnan haluaisi lamauttaa, niin tietoverkkojen kautta se onnistuisi helpoiten.

Espoon kaupunginvaltuuston kokouksessa keskusteltiin äskettäin iltamyöhään saakka sosiaali- ja terveydenhuollon alan Apotti-tietojärjestelmästä, jonka käyttöön ottaminen olisi merkinnyt Espoolle 450 miljoonan euron investointia. Elintärkeiden toimintojen turvaaminen alkaa olla yhä enemmän kyberturvallisuutta, joten markkinarakoa suomalaiselle osaamiselle kyllä löytyy.

Kannatte aina mukanaan jalkapalloseura FC Millwallin kaulahuivia. Miksi juuri Millwall eikä esimerkiksi samoilla kulmilla, mutta Thamesjoen pohjoisrannalla vaikuttava tunnetumpi West Ham, joka on erityisesti profiloitunut kasvattajaseurana ja jossa pelaa suomalainen maalivahti?

–Tämä loppujen lopuksi on hyvin yksinkertainen asia. Se oli 13.11.1976 kun televisiosta tuli ottelu, joka ei ollutkaan Englannin ykkösdivisioonasta vaan toiselta sarjatasolta. Siinä Millwall voitti Lutonin 4–2. Millwall pelasi sinisessä paidassa ja valkoisissa housuissa, leijona rintapielessä. Se oli siinä. Seuraan tänäkin päivänä tarkkaan Millwallin menestystä ja käyn mahdollisuuksien mukaan myös katsomassa pelejä paikan päällä.

Yleissihteeri Vesa Valtonen

Puolustusministeriö, Turvallisuus- ja puolustusasiain komitea

Kokonaisturvallisuuden aika-kausi alkaa – mikä muuttuu?

Viime vuoden lopulla valmistui kaksi maamme turvallisuuden perusteiden kannalta merkittävää julkaisua: Valtioneuvoston periaatepäätös kokonaisturvallisuudesta ja Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko.

Molemmissa oli keskeisenä asiana mm. Hallbergin komiteamietinnön pohjalta tehtyjen yhteiskunnan turvallisuuden kehittämiskohteiden linjaaminen. Annettu periaatepäätös kokonaisturvallisuudesta vahvasti vihdoin ja viimein kokonaisturvallisuuden laaja-alaisen varautumisen yhteisenä mallina. Selonteko puolestaan linjaa kokonaisturvallisuutta käsittelevissä luvuissaan tärkeimpiä kehittämiskohteita.

Mikä todella muuttuu – miten termimuu- tokset ja asetetut kehittämistavoitteet vaikuttavat suomalaiseen varautumisen järjestelmään eri tasoilla? Muuttuuko maanpuolustuskurssien oppisisältö? Tässä artikkelissa pyritään vastaamaan näihin kysymyksiin.

Kokonaismaanpuolustuksesta kokonaisturvallisuuteen

Kokonaismaanpuolustuksen kunniakas taival varautumisen konseptina päättyi vuoden 2012 lopulla. Vielä vuoden 2009 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa se virallistettiin kansallisen varautumisen malliksi, jota se oli edustanut aina Puolustusneuvoston ajoista asti. Kokonaismaanpuolustuksen konsepti edusti suomalaista kansainvälisestikin edistykselliseksi tunnustettua laaja-alaista turvallisuuskäsitystä, sitä voidaan siksikin pitää kunniallisena. Termi itsessään alkoi aikojen saatossa vaikuttaa sävyttyneeltä ja vanhentuneelta. Erityisesti kylmän sodan päättymisen jälkeen yhteiskuntaan kohdistuvista uhkista sota ja maanpuolustus eivät olleet enää keskiössä.

Kokonaismaanpuolustus oli kuitenkin jo varautumisen yhteisenä mallina paljon sotilaallista maanpuolustusta laajempi.

Kokonaisturvallisuuden termin käyttöön oli siirrytty jo kymmenisen vuotta sitten. Kuluva vuosituhanen alusta lähtien laaja turvallisuus alkoi vähitellen muotoutua suomalaiseksi kokonaisturvallisuudeksi. Niinpä kysymykseen ”Mikä muuttuu?”, on helppo vastata: ”Ei mikään”. Mutta jotain olennaista kuitenkin: Termin määrittelyssä muutetaan näkökulmaa yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa paremmin vastaavaksi aiemman uhkakeskeisyyden sijaan. Kokonaismaanpuolustuksen ideana oli koko yhteiskunnan varautuminen sotilaallisiin ja muihin uhkiin, kun taas kokonaisturvallisuus lähtee yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisesta. Molemmissa on toimijoina

yhteiskunnan kaikki tärkeät resurssit, kokonaisturvallisuudessa vieläpä kansalaisia myöten. Siten kyseessä on ensisijaisesti ajattelun muutos. Toki keskittyminen elintärkeisiin toimintoihin fokusoii kokonaisturvallisuuden yhteiskunnan kannalta kriittisiin toimintoihin. Niihin kohdistuvien uhkien arviointi ja toisaalta kriittisten järjestelmien keskinäissuhteiden tunnistaminen on käytännön turvallisuustoiminnassa yhä haasteellisempää. Tähän kyetäksemme tarvitsemme laaja-alaista turvallisuusosaamisen kehittämistä kaikilla toiminnan tasoilla, kuten myös selonteon eräs linjaus velvoittaa. Periaatepäätös kokonaisturvallisuudesta mainitsee kokonaisuun puolustuksen edelleen puolustusministeriön toimialaan kuuluvana tehtävänä, joka jäi siten voimaan käytännössä vain juridisena terminä.

Turvallisuus- ja puolustusasian komiteasta Turvallisuuskomiteaksi

Toinen merkittävä Hallbergin komiteamietinnössäkin esitetty asia oli Turvallisuuskomitean perustaminen. Turvallisuuskomiteasta tehtiin Valtioneuvoston asetuksella 24.1.2013 valtioneuvostoa ja ministeriöitä avustava kokonaisturvallisuuden alalla toimiva varautumisen pysyvä yhteistoimintaelin ja tarvittaessa häiriötilanteissa asiantuntijaelin. Valmistelut komitean perustamiseksi ovat edenneet hyvin ja tätä luottaessa Turvallisuuskomitea on jo istunut ensimmäisen kokouksensa.

Mikä muuttui Turvallisuus- ja puolustus-

asiain komitean (TPAK) väistyessä Turvallisuuskomitean tieltä – jäikö koko puolustuskysymys historiaan? Ei sentään, sillä komitean tehtävät pysyvät voittopuolisesti entisinä. Suomen puolustus on yksi seitsemästä elintärkeästä toiminnostamme, joista kaikista pidetään edelleen hyvä huoli. Komitean päätehtävinä jatkuvat Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen ympäristön ja yhteiskunnan muutosten vaikutusten seuranta kokonaisturvallisuuden järjestelyihin, valtakunnallisen varautumisen yhteensovittaminen sekä yhteistyömuotojen, toimintamallien, tutkimuksen ja harjoitustoiminnan kehittäminen. Komitean toiminta on siis ensisijaisesti kokonaisturvallisuuden poliittisen linjausten toimeenpanoa, joista valtioneuvoston periaatepäätökset, selonteot ja hallitusohjelmat ovat merkittävimpiä. Toiminta on siten myös parlamentaarisesti läpinäkyvää oikeusvaltiolle kuuluvalla tavalla.

Merkittävin muutos koskee Turvallisuuskomitean asiakkuutta, jota edustavat nykyratkaisussa koko valtioneuvosto ja kaikki ministeriöt. TPAK avusti aiemmin ensisijaisesti Ulko- ja turvallisuuspoliittista ministerivaliokuntaa ja puolustusministeriötä kokonaisuun puolustukseen liittyvissä asioissa.

Toinen muutos on sen kokoonpanossa, jota on vahvistettu turvallisuusviranomaisten ja elinkeinoelämän asiantuntijoilla. Ministeriöiden kansliapäälliköiden ja valtiosihteerien lisäksi kokoonpanoon kuuluvat jo

TPAK-lähtöisesti puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja huoltovarmuusneuvoston edustajat. Nyt joukkoon liittyvät lisäksi poliisin ja pelastustoimen ylijohtajat, tullin pääjohtaja sekä Valtioneuvoston kanslian viestintäjohtaja ja huoltovarmuuskeskuksen toimitusjohtaja. Lisäksi komitean toimintaa laajennetaan säännöllisiin tapaamisiin kokonaisturvallisuuden tiimoilta järjestöjen, elinkeinoelämän ja tutkimuksen asiantuntijoiden kanssa. Siten vastataan yhteiskunnan kehityksen mukaisesti laaja-alaisen turvallisuuden haasteisiin.

Entäpä Maanpuolustuskurssien opetus?

Turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa linjattiin, että yleinen maanpuolustusopetus toteutetaan valtakunnallisina ja alueellisina maanpuolustuskursseina, jatko- ja täydennyskursseina sekä maanpuolustuksen erikoiskursseina. Opetus toteutetaan kokonaisturvallisuuden kehittämisen viitekehyksessä. Tämä mandatoi kokonaisturvallisuuden ja yhteiskunnan turvallisuusstrategian kansallisen varautumisen opetuksen runkona, kuten se on tehnyt jo vuosikautia. Timantin hiominen jatkuu, ainakin lähes, ennallaan - toivotavasti aiempaa selkeämmässä turvallisuuden käsitteviidakossa.

Eikö mikään muuttunutkaan? – "Vain muutos on varmaa"!

Vaikka askel kokonaisuun puolustuksen

varautumisen mallista kokonaisturvallisuuden alueelle ei tunnu dramaattiselta, toimintaympäristömme ja sitä väijyvät uhkat muuttuvat valtavin harppauksin. Toimintaympäristön kompleksisuuden lisääntyminen ja sen myötä turvallisuuden laaja-alastuminen edellyttää varautumisen termin ja toimijakentän laajentamista viime vuosituhannelta tähän päivään – ja mielellään pitemmällekin. Itse luomamme kyberulottuvuus on hyvä esimerkki tästä. "Vain muutos on varmaa", kuten tohtori Topi Heikkurinen opetti aikanaan upseerintaimille kadettikoulussa.

Kyse on ennen kaikkea ajattelutavan hyväksymisen muutoksesta, joka kestää todennäköisesti oman aikansa. Turvallisuusuhkien ymmärtäminen edellyttää yhteistyötä ja parempaa tiedonvaihtoa. Perinteisten turvallisuusasiantuntijoiden on tultava professionensa ja mukavuusalueensa ulkopuolelle hakeakseen ratkaisua kompleksisiin ongelmiin. Uhkien ennaltaehkäisyssä tarvitaan parempia verkostoja, tilanteen hallinnassa on kehitettävä monitasoista viestintää ja kriisien jälkihoidossa pitäisi tunnistaa laajasti eri ulottuvuudet, sielunhoidosta aina ympäristövaikutuksiin.

Kokonaisturvallisuuden luomiskertomus tapahtui varsin perinteisesti, käytäntö edellä ja virallistaminen jäljessä. Nyt se on toteutunut ja avaa meille mahdollisuuden aiempaa kokonaisvaltaisempaan katsantoon turvallisuuden edistämiseksi. ☺

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012

Joulun alla 2012 eduskunnalle jätetty valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko on järjestyksessään kuudes (tai viides, jos vuoden 1995 turvallisuuspoliittista selontekoa ei huomioida). Selonteko on laadittu perinteisen mallin mukaisesti ja parlamentaarinen ulottuvuus on varmistettu eduskunnan kontaktiryhmällä. Jo vuoden 2009 selonteon jälkeen voimistuivat mielipiteet selontekomenettelyn uudistamiseksi. Perusteena tähän on yleensä mainittu hidas reagointikyky toimintaympäristön muutoksiin. Vettä myllyyn on ehkä lisännyt vuoden 2012 selonteon osalta puolustuksen kehittämisen kannalta keskeisten resurssien koskevien linjausten jääminen ilmaan.

Selontekoa on moitittu harmaaksi ja veretömäksi. On aina syytä tarkastella selontekoa aikansa tuotteena. Käynnissä olevan hallituskauden kaksi ominaispiirrettä ovat talouden haasteet sekä hallituksen laajapohjaisuus. Käytännössä nämä kaksi asiaa tarkoittavat, että liikkumatila on sangen rajattu. Hallitusohjelman merkitys on korostunut. Toisaalta on huomionarvoista, että hallitukselta löytyi tahto toimeenpanna osittain kipeäkin puolustusvoimauudistus.

Suomen turvallisuutta ei voi arvioida tyhjiössä. Meihin vaikuttaa voimakkaasti keskinäisriippuvuus sekä sen kautta lisääntynyt haavoittuvuus. Suomen puolustuksen kehittämisen keskeisiä linjauksia ovat turvallisuusympäristöön ja voimavaroihin suhteutetun puolustuskyvyn ylläpitäminen, puolustuksen kehittäminen osana kokonaisturvallisuutta sekä kansainvälisen puolustusyhteistyön syventäminen. Toimintaympäristön ja erityisesti talouden muutosten nopeus ja syvyys haastavat perinteisen pitkään aikajaksoon perustuvan suunnittelujärjestelmän. Puolustuksen

kehittäminen vaatii kuitenkin edelleen pitkäjänteistä, vuosikymmenen mittaista näkymää. Muutoksiin reagoiminen ja suunnitelmien tarkentaminen muuttuvien reunaehtoien mukaisesti korostuvat.

Suomen turvallisuuspoliittisesta ympäristöstä ja puolustuspoliittisista perusteista

Turvallisuuspoliittinen tilanne lähialueellamme on vakaa, ja vakauden säilyttäminen lienee kaikkien intressissä. Monella lähialueen valtiolla puolustusbudjetit ovat nousussa.

Budjetit on kuitenkin tarkasteltava maltilla: muutamien prosenttiyksiköiden nousu voi tarkoittaa käytännössä, että olemassa olevaa rakennetta vakautetaan tai se halutaan säilyttää. Mittavat hankinnat tai transformaation vaihe voivat olla myös syynä kasvavaan puolustusbudjettiin.

Venäjän sisäinen vakaus, talouskehitys sekä sotilaallinen varustautuminen ovat Suomen turvallisuusympäristöön keskeisesti vaikuttavia tekijöitä. Venäjän luoteiselle ja läntiselle alueelle sijoittuu pääosa maan väestöstä ja infrastruktuurista sekä taloudellisesta toiminnasta öljyn ja kaasun tuotantoa lukuun ottamatta. Turvallisuuspoliittisesti Venäjän näkökulmasta pohjolan suunta on vakaa, kun turvallisuushaasteet ovat etelässä.

Ruotsi käy omaa turvallisuuspoliittista keskusteluaan. Mielenkiintoinen kehityskulku käynnistyi vuodenvaihteessa, kun Ruotsin puolustusvoimien komentaja arvioi julkisuudessa maan puolustuksen kestävyyttä. Tätä seurasi ulko- ja puolustusministereiden yhteinen kirjoitus, jossa painotettiin erityisesti yhteisiä materiaalihankintoja. Norja ja Tanska nojaavat vahvasti Natoon, mutta tekevät myös selkeitä kansallisia ratkaisuja. Jäsenyys ei esimerkiksi Norjassa estä asevelvollisuuden merkityksen korostumista. Norja on myös tehnyt hankintapäätöksen uudesta F-35 hävittäjästä. Pohjoismaisen yhteistyön näkökulmasta on kiintoisaa, miten esimerkiksi Nordefco (Nordic Defence Cooperation) nähdään EU:ssa ja Natossa esimerkkinä alueellisesta yhteistyöstä.

Arktisen alueen merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Sotilaallista potentiaalia ollaan suuntaamaan alueelle, vaikka militarisoimista halutaan välttää. Suomen arktisen strategian päivitys valmistuu kesään 2013 mennessä. Venäjä on myös suomalaisen arktisen osaamisen merkittävin markkina-alue. Maailman tämänhetkistä jäänmurtajista noin 60 % on rakennettu Suomessa. Eräiden laskelmien mukaan Venäjä tarvitsee Koillisväylälle vuoteen 2030 mennessä noin 400 alusta.

Selonteossa puolustuksen kehittäminen lähtee siitä, että nykyiset perusvalintamme eli yleinen asevelvollisuus, koko maan kattava alueellinen puolustusperiaate ja sotilasliittoon kuulumattomuus säilyvät. Sotilasliittoon kuulumattomana maana Suomi varautuu

sotilaallisten uhkien torjumiseen ilman ulkopuolista tukea ja ylläpitää tämän vuoksi kaikkia puolustusjärjestelmän suorituskykyalueita. Tästä mm. Helsingin Sanomien taannoinen kirjoitus arvioi napakasti, että ”selonteko ei kuitenkaan lähde arvailemaan lopputulosta”. Oman puolustuskyvyn ylläpidon rinnalla selonteko korostaa monikanallisen puolustusyhteistyön merkitystä ja sen syventämistä.

Yhteistyö ei tarjoa turvatakuuta, mutta se edesauttaa poliittisen tuen ja sotilaallisen sekä muun avun saantia tilanteessa, jossa Suomen voimavarat osoittautuisivat riittämättömiksi. Vastavuoroisesti tämä edellyttää Suomelta valmiutta ja kykyä sotilaallisen ja muun avun antamiseen tarvittaessa. Avun antamisen ja vastaanottamisen kehittämiseksi selonteossa on kirjaus: ”Suomi luo ja ylläpitää valmiuksia Euroopan Unionin yhteisvastuulausekkeen piiriin kuuluvan avun antamiseen ja vastaanottamiseen. Suomi huolehtii siitä, että kansallisessa ainsäädännössä ei ole esteitä yhteisvastuulausekkeen toimeenpanolle. Tämä edellyttää muutoksia Suomen lainsäädäntöön. Muutosten tarve pyritään selvittämään tämän hallituskauden aikana”. Samoin keskinäistä avunantoa koskevan velvoitteen osalta todetaan, että Suomi kehittää omia valmiuksiaan avun antamiseen ja vastaanottamiseen ja pyrkii kuluvan hallituskauden aikana selvittämään tarpeet lainsäädäntösä muuttamiselle lausekkeen toimeenpanon mahdollistamiseksi. Selonteko korostaa erityisesti pohjoismaisen puolustusyhteistyön (Nordefco) merkitystä. Suomi toimii tänä vuonna Nordefcon puheenjohtajana. Tavoitteena on erityisesti aikaansaada yhteinen pohjoismainen tavoitetila, joka selkeyttää ja edesauttaa yhteistyön laajentamista ja syventämistä. Samalla on syytä muistuttaa, että kehitämme puolustusyhteistyötä muillakin foorumeilla; EU:ssa, Naton kumppanuuden piirissä, alueellisissa ryhmissä sekä kahdenvälisenä yhteistyönä. Näillä kaikilla tahoilla on toisiaan täydentävä roolinsa.

Euroopan unioni on Suomelle perustavaa laatua oleva arvovalinta, jolla on myös turvallisuuspoliittinen ulottuvuus. Olemme vahvasti sitoutuneet sen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämiseen. Onko Suomi sitten

sotilaallisesti liittoutunut vai sotilasliittoon kuulumaton maa? Suomen näkemyksen mukaan EU:n tulisi luoda yhteinen visio ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta ja sitoutua poliittisesti sotilaallisten suorituskykyjen yhteiseen kehittämiseen, ylläpitämiseen, käyttöön ja jakamiseen. Puolustusasiat ovat esillä Eurooppa-neuvoston huippukokouksessa joulukuussa 2013. Suomi ottaa politiikassaan huomioon, ettei unionilla ole omaa puolustus suunnittelua eikä yhteisen puolustuksen järjestelyjä. Pääosa unionin jäsenmaista on myös Naton jäseniä ja ne toteuttavat puolustuksensa liittokunnan kollektiiviseen puolustus suunnitteluun tukeutuen.

Monikansallisten harjoitusten ja kansainvälisten valmiusjoukkopoolien merkitys yhteistoimintakykyä ylläpitävänä ja kehittävänä välineenä kasvaa tulevaisuudessa. Puolustusvoimien suorituskykyä ja niiden yhteensopivuutta kehitetään erityisesti osallistumalla EU:n taisteluosastoihin ja Naton nopean toiminnan joukkoihin (NRF) sekä niihin liittyvään koulutus- ja harjoitustoimintaan. Kokonaisvaltainen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan on keskeinen osa Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa.

Kokonaisturvallisuus ja puolustuksen kehittäminen

Yhteiskunnan turvallisuuden kehittämisen peruslinjauksiin ei tule merkittäviä muutoksia. Hyväksi koetut toimintatavat säilyvät. Termeinä keskeisiä muutoksia ovat kokonaisturvallisuuden vakiinnuttaminen yhteisenä varautumisen käsitteenä ja mallina sekä nykyisen Turvallisuus- ja puolustusasiainkomitean nimeäminen laaja-alaisemmaksi Turvallisuuskomiteaksi. Turvallisuuskomitean tehtävät säilyvät varsin samoina, eli seurata Suomen turvallisuusympäristön kehitystä ja varautumisen toimeenpanoa sekä kehittää kokonaisturvallisuutta. Olennaisin ero nykytilaan lienee se, että jatkossa komitea tukee koko valtioneuvostoa.

Yhteiskunnan kriittisten toimintojen ja palveluiden perustuminen teknisten, erityisesti sähköenergian ja tietoliikenteen varassa toimivien järjestelmien käyttöön edellyttää aiempaa kokonaisvaltaisempaa turvallisuusajattelua. Erityisenä haasteena on elinkeinoelämän kasvavan osuuden huomioiminen varautumisessa. Lähivuosien kehityksen painopiste on tietoyhteiskunnalle välttämättömän kybertoimintaympäristön turvaamisessa. Tammikuussa

hyväksytyssä kyberturvallisuusstrategiassa määritetään keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat. Kevään 2013 aikana laaditaan yksityiskohtaisemmat toimeenpano-ohjelmat, joilla luodaan edellytykset strategian linjausten toteutumiseksi vuoteen 2016 mennessä.

Selonteossa todetaan, että Suomeen kohdistettavan sotilaallisen voimankäytön ja erityisesti Suomeen aluevaltaustarkoituksessa tarkoitettujen hyökkäyksen todennäköisyys on vähäinen, mutta sitä ei voida kokonaan sulkea pois. Suomeen ulottuva turvallisuuspoliittinen uhka voi syntyä osana laajempaa alueellista tai yleiseurooppalaista kriisiä. Laaja-alainenkaan voimankäyttö ei tulevaisuudessa välttämättä tarkoita kattavien maa-alueiden haltuunottoa ja hallintaa. Tavoitteiden saavuttamiseen pyritään voimankäytön yllätyksellisyydellä ja rajattujen ydinalueiden nopealla valtaamisella. Tulevaisuuden toimintaympäristössä erityisesti ennakointi- ja reagointikyky korostuvat.

Puolustuskyvyn ylläpidon ensisijaisena päämääränä on muodostaa ennaltaehkäisevä kynnys sotilaallisen voiman käytölle ja sillä uhkaamiselle. Normaalitylanteessa korostuvat alueellisen koskemattomuuden valvonnassa ja turvaamisessa tarvittavat kyvyt. Puolustusvoimien suorituskykyisimmillä ja nopeasti sekä joustavasti käytettävissä olevilla joukoilla ja asejärjestelmillä kyetään nostamaan voimankäytön kynnystä sekä tarvittaessa aloittamaan hyökkäyksen torjunta. Toisaalta laajamittaisen sotilaallisen voiman käyttö osana laajempaa alueellista konfliktia edellyttää puolustusvoimien ja koko yhteiskunnan varautumista myös pitkäkestoisin ja laajamittaisiin puolustustoimiin. Aktiivinen puolustusyhteistyö parantaa Suomen ennaltaehkäisykykyä.

Puolustusvoimauudistuksen toimenpiteet ja sisältö on istutettu osaksi selontekoa. Puolustusvoimauudistuksen ja selonteon valmistelu on tuottanut runsaasti ajantasaista ja käytökelpoista tietoa. Hallinnonalalla on hyvä käsitys siitä, missä ollaan menossa. Lisäksi valmistuneet puolustusvoimien ja ministeriön strategiset tutkimukset tarjoavat laaja-alaista tietoa selonteon ja strategisen suunnitteluprosessin tueksi.

Puolustuksen kehittämisen pohjana ovat pitkällä aikavälillä tehdyt strategiset investoinnit

asejärjestelmiin, rakenteisiin ja toimintamalleihin. Sodan ajan joukkojen määrä on vuonna 2015 noin 230 000 sotilasta. Joukkojen määrän vähenemistä pyritään kompensoimaan entistä suorituskykyisimmillä joukoilla ja asejärjestelmillä. Olemme tehneet mm. merkittäviä materiaalihankintoja, jotka parantavat ennaltaehkäisy- ja torjuntakykyämme. Hankinnoilla on myös laajempaa turvallisuuspoliittista merkitystä. Operatiivisten ja alueellisten joukkojen rinnalle luodaan uudeksi joukkotyyppiksi paikallisjoukot, joilla vahvennetaan paikallispuolustusta.

Puolustuksen voimavarat ja tulevaisuuden haasteet

Selonteossa käsitellään puolustuksen voimavaroja, ja tässä yhteydessä kuvataan myös puolustuksen suurin tulevaisuuden haaste. Puolustuksen tavoitetilan ja käytettävissä olevien resurssien välillä on muodostumassa epätasapaino. Esimerkiksi paikallisjoukkojen muodostaminen ja alueellisten joukkojen uusi taistelutapa ovat operatiivisen ja taktisen tason ratkaisuja, joilla ei ole tarkoitukseen vastata ensi vuosikymmentä koskeviin laaja-alaisiin puolustuskyvyn kehittämisen haasteisiin.

Poliittisissa linjauksissa on huomioitava suorituskykyjen koko elinjako, ja siksi voimavarojen suunnittelussa tarkastelu on ulotettava 2020-luvulle. Lähivuosien kustannuskriisi tasapainotetaan välttämättömällä puolustusvoimauudistuksella, ja uudistus muodostaa myös jatkokehittämisen perustan. Puolustuksen kustannuspaineet, kuten myös valtionalouden yleinen epävarmuus, jatkuvat kuitenkin myös vuoden 2015 jälkeen. Selonteon perustana olevan nykyisen puolustusratkaisun ylläpitäminen edellyttää puolustusvoimauudistuksen ratkaisumallin mukaisia lisäsopeutustoimenpiteitä 2016–2020 sekä selonteon mukaista lisärahoitusta. Ilman tätä keskipitkällä aikavälillä, 2020-luvun alkuun mennessä, merkittävä osa kaikkien puolustushaarojen tärkeimpien joukkojen keskeisestä materiaalista vanhenee ja suorituskyky heikkenee alle tehtävien vaatiman tason. Pitkällä aikavälillä, 2020-luvun puoliväliin mennessä meripuolustuksen ja 2020-luvun loppuun mennessä ilmapuolustuksen suorituskyvyn ylläpito muodostuvat

erittäin merkittäväksi haasteeksi. Jos mitään ei tehdä tai toimenpiteet eivät ole riittäviä, tilanne päättyy ”vapaaseen pudotukseen” ja puolustuskriisiin vuosikymmenen vaihteessa.

Taloudesta juontuvat kehittämisen yleiset lainalaisuudet. Kustannuspaineiden nousu jatkuu melko varmasti tulevaisuudessakin, ja tasainen budjetti indeksikorjattunakin tarkoittaa käytännössä jatkuvasti rakenteeseen kohdistuvaa supistuspainetta. Esimerkiksi vuoden 2015 rakenteen säilyttäminen edellyttäisi indeksikorjauksen lisäksi noin muutaman prosenttiyksikön vuosittaista puolustusbudjetin korotusta. Tämän tarpeen voidaan arvioida jatkuvan myös vuoden 2020 jälkeen.

Puolustusvoimauudistuksen ratkaisumallin mukaisesti tulevaisuudessakin jatkuvaa kustannusten nousua pyritään hallitsemaan toimintaa tehostamalla ja mm. hyödyntämällä koulutettavien määrän vähenemistä. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi henkilöstökustannusten nousun hallintaa. Vyönkiristykset kohdistuvat helposti materiaalihankintoihin, koska ”materiaali ei valita”. Puolustushallinnossa laaditun arvion mukaan lisätarve erityisesti suorituskyvyn ylläpitämiseksi on vuonna 2016 noin 50 miljoonaa euroa ja vuoteen 2020 mennessä asteittain 150 miljoonaa euroa indeksikorotusten lisäksi. Selonteon resurssitarve pyrkii mahdollistamaan nykymallin mukaisen puolustuksen perusyhtälön toimivuuden 2020-luvulle.

Uskotaanko puolustusvoimien selviytyvän niukkenevilla määrärahoillakin? Mitä jatko-toimenpiteitä aiheuttaa maininta ”Seuraavan hallituksen arvioitavaksi jää, millaisia mahdollisuuksia on vastata puolustushallinnon esittämään lisäresurssitarpeeseen ja sen vaikutukseen valitussa puolustusratkaisussa pitäytymiseen”? Puolustushallinnon kannalta on tärkeää, että puolustusvoimauudistus, selonteko ja seuraava strateginen suunnittelukierros muodostavat loogisen ja toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Puolustushallinnon strategisen suunnittelun painopistealuetta on muodostaa kehittämisen perusajatus, joka huomioi myös pitkän aikavälin haasteet 2030-luvulle saakka.

Selontekoa käsitellään eduskunnassa 2013 kuluessa. Eduskunnan kanta on merkittävä erityisesti rahoituksen kannalta. Puolustuksen resurssikysymyksessä voidaan edetä selon-

teon linjausten mukaisesti, jolloin Puolustusvoimauudistus toteutetaan ratkaisumallin mukaisesti, ja seuraava hallitus toivottavasti nostaa sotilaallisen maanpuolustuksen resursseja. Puolueilla on oltava yhteinen näkemys siitä, että ne sitoutuvat nostamaan puolustusbudjettia myös vuoden 2020 jälkeen. Päätöksen on perustuttava myös tietoisuuteen siitä, että ensi vuosikymmenen lopulle ajoittuva hävittäjäkaluston korvaaminen jouduttaneen ainakin osittain toteuttamaan puolustusbudjetin ulkopuolisella rahoituksella.

Jos tähän ei mahdollisuutta tai tahtoa ole, on tarkasteltava puolustuksemme rakenteiden kestävyyttä. Tässäkin vaihtoehdossa puolustusvoimauudistus toteutuu suunnitellusti, ja ratkaisumallin toimenpiteitä jatketaan vuosina 2016–2020. Jos sotilaallisen maanpuolustuksen resurssit ovat vuoden 2015 tasolla korotettuna indeksillä, niin sodan ajan joukkojen materiaalin hankintoihin ja ylläpitoon on käytettävissä noin 700 miljoonaa euroa vuodessa, josta hankintojen osuus on vähintään 500 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa noin 130–140 miljoonan euron vuosittaista leikkausta nykytasosta. Materiaalisen suorituskyvyn kehittäminen jää väistämättä alhaiselle tasolle. Tällöin ei ole kykyä korvata poistuvaa materiaalia, hankkia pelkästään ensilinjan kalustoa tai varustaa kaikkia suunniteltuja kriisiajan joukkoja. Vaihtoehdon resurssinäkökulma on sellainen, että puolustuksen nykyratkaisun kestävyyttä on arvioitava. Kestäkö järjestelmä siihen kohdistuvan paineen eli päästäkö tavoiteltavaan loppuasetelmaan? Minkälaisen puolustusratkaisun ja puolustuksen rakenteen supistettu budjetti mahdollistaa?

Haasteena on että keskustelu ryöpsähtää toisarvoisiin kysymyksiin, kuten julkisuudessa on jo nähty, esimerkkinä tietynlainen ikuisuus-kysymys ”uhkailetteko Natolla”? Vaihtoehdotarkastelussa on päästävä pois tästä asetelmasta, ja myös perusvalintoja on kyettävä tarkastelemaan ja perustelemaan kokonaisuutena ja rinnakkain. Tavoitteena tulisi olla analyysin ja keskustelun kautta pääsy yhteisymmärrykseen siitä, mitä puolustuskyvyltä halutaan ja paljonko siihen ollaan valmiita panostamaan resursseja. Muutoin olemme nopeasti tilanteessa, jossa valintamahdollisuutemme ovat erittäin rajatut. ☹

Tarja Mankkinen

Sisäasiainministeriön sisäisen turvallisuuden sihteeristön päällikkö

Turvallisempi huomina – hyvinvointia ja turvallisuutta

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen kolmannesta sisäisen turvallisuuden ohjelmasta ”Turvallisempi huomina” 14.6.2012. Ohjelmassa on määritelty keskeiset toimenpiteet, joita toteuttamalla viranomaiset, järjestöt ja elinkeinoelämä yhteistyössä parantavat turvallisuutta. Hallitusohjelman mukaisesti ohjelman tavoitteena on ratkaista ja ennalta ehkäistä arjen turvallisuuden kannalta keskeisimpiä ongelmia. Ohjelman valmistelussa olivat mukana kaikki ministeriöt sekä viranomaisia, järjestöjä ja elinkeinoelämän edustajia yhteensä 43 eri organisaatiosta. Nämä osallistuvat myös ohjelmassa päätettyjen toimenpiteiden toimeenpanoon.

Suomesta Euroopan turvallisimaa – miten lähellä tavoite on?

Hallitusohjelmassa on asetettu sisäisen turvallisuuden tavoitteeksi, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa, jossa ihmiset ja eri väestöryhmät kokevat yhteiskunnan yhdenvertaisena ja oikeudenmukaisena.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää eri viranomaisten operatiivisen toiminnan ja palvelukyvyn kehittämistä mutta myös niiden turvallisuusongelmien ratkaisemista, jotka ovat monen viranomaisen vastuulla. Näistä esimerkkinä ovat turvallisuusongelmat, joita lisäävät lasten ja nuorten syrjäytyminen yhteiskunnasta. Muita esimerkkejä monen viranomaisen toimintavastuulla olevista turvallisuusongelmista ovat väkivallan vähentäminen, onnettomuuksien ja tapaturmien määrän vähentäminen, ikääntyneiden turvallisuusongelmat sekä yritysten turvallisuuden ja häiriöttömän toiminnan edistäminen. Viranomaisten toiminta ei kuitenkaan yksin riitä, mukaan työhön tarvitaan myös järjestöt ja elinkeinoelämä. Sisäisen turvallisuuden oh-

jelman tehtävänä on koordinoita näitä monen viranomaisen vastuulla olevia toimia valtioneuvoston haluamaan suuntaan.

Ihmisten oma toiminta vaikuttaa siihen, miten turvallinen maa Suomi on. Jokainen vaikuttaa itse toiminnallaan omaan ja läheistensä turvallisuuteen. Ihmisten asenteet ja käyttäytyminen turvallisuuteen liittyvissä asioissa vaihtelevat paljon. Osalle ihmisistä omasta ja muiden turvallisuudesta huolehtiminen on luonteva osa kaikkea sitä, mitä arjessa tapahtuu. On myös ihmisiä, jotka jättävät turvallisuuteensa yhteiskunnan vastuulle. Tämä tuli esille myös sisäministeriön kesällä 2012 teettämässä kyselytutkimuksessa, jonka mukaan

suuri joukko vastaajista oli sitä mieltä, että yhteiskunnan tulee huolehtia myös sellaisista turvallisuuskysymyksistä, jotka ovat varsin pitkälle yksityisyyden piirissä.

Kansainvälisessä vertailussa Suomi on vähäisen korruption ja alhaisen rikostason maa. Suomalaiset kokevat olonsa turvalliseksi ja luottavat viranomaisten toimintaan. Luottamus poliisiin on lähes samalla tasolla kuin kansalaisten luottamus palo- ja pelastustoimeen. Luottamus viranomaisiin on meille suomalaisille lähes itsestäänselvyys, mutta näin ei ole läheskään kaikissa maissa edes Euroopassa. Eurobarometrin mukaan Islannissa luottamus poliisiin on kaikkein vahvin (92 % vastanneista) ja heti tämän jälkeen on Suomi, jossa poliisiin luottaa 91 % vastanneissa. Ruotsissa vastaava luku on 82 %.

Suomessa henkirikosten määrä suhteessa asukaslukuun on korkea verrattuna läntisiin naapurimaihin. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen ennakkotietojen mukaan vuonna 2012 tehtiin 110 henkirikosta, joka on aiempia vuosia pienempi määrä. Henkirikosten määrä vaihtelee merkittävästi eri puolilla Suomea. Länsi-Suomen rannikkoalueilla henkirikosten määrä on vähemmän kuin kaksi henkirikosta 100 000 asukasta kohti. Vastaava luku Pohjois-Suomessa, Kainuussa ja eräillä alueilla Kaakkois-Suomessa on 3–4 henkirikosta 100 000 asukasta kohden. Suomalaiselle väkivallalle on ominaista, että se kasaantuu voimakkaasti ja on tiiviisti yhteydessä alkoholin käyttöön. Noin 90 % suomalaisista ei koskaan kohtaa väkivaltaa, ja noin yhteen prosenttiin suomalaisista kohdistuu yli puolet kaikista väkivallanteoista.

Liikenneturvallisuudessa Suomi sijoittuu Euroopan unionin maiden keskinäisessä

vertailussa sijalle 12 vertailtaessa liikenteessä menehtyneiden määrää suhteessa asukaslukuun. Tapaturmien määrä Suomessa on suuri verrattuna muihin Euroopan maihin. Tähän voi kuitenkin yksi syy olla myös Suomen hyvin kehittynyt tapaturmien tilastointijärjestelmä.

Vuoden 2012 aikana sisäinen turvallisuus kehittyi monella tavalla hyvään suuntaan. Poliisin tietoon tulleet rikokset vähenivät yli 11 %. Edellä jo mainittiin henkirikosten määrän vähenemisestä. Omaisuusrikokset vähenivät lähes 9 % ja pahoinpitelyt lähes 6 %. Poliisille ei kuitenkaan tehdä ilmoitusta kaikista tapahtuneista rikoksista, ja tästä syystä kokonaisrikollisuuden määrää seurataan kyselytutkimuksilla. Kyselytutkimusten perusteella näyttäisi siltä, että kokonaisrikollisuuden määrä ei ole ainkaan kasvanut. Myös poliisin hälytystehtävät vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Kesällä 2012 sisäministeriön toimesta toteutetun kyselyn mukaan suomalaiset pelkäävät eniten eriarvoistumisen lisääntymistä. Vastausten mukaan pelättiin myös sitä, että pienet jäävät suurten jalkoihin, olipa sitten kysymys ihmisistä tai pienistä maista. Työn riittäminen ja työssä jaksaminen tulivat pelonaiheina esille, samoin yksinäisyys ja irrallisuus. Huoli oli myös suuri hyvinvointiyhteiskunnan, terveyden ja nuorten tulevaisuuden puolesta. Myös ydinvoimalaonnettomuutta, onnettomuuksia yleensä sekä liikennettä pelättiin. Edellä esitetyt tulokset kertovat siitä, että fyysinen turvallisuus koetaan edelleen varsin hyväksi. Pelonaiheet liittyvät enemmän elämän epävarmuuteen ja siihen, miten itse ja läheiset pärjäävät. Tutkimuksen ehkä yllättävä tulos oli se, että vastaajat kokivat yleisesti, että he eivät voi vaikuttaa omaan

turvallisuuteensa ja tästä johtuen odottavat yhteiskunnan huolehtivan heidän turvallisuudestaan. Muissa Euroopan maissa tehdyissä vastaavissa tutkimuksissa yhteiskunnan rooli nähdään yleensä pienempänä ja vastaavasti esimerkiksi perheen merkitys turvallisuudessa suurempana.

Arjen turvallisuushaasteet – mitä ne ovat?

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on esitetty arjen tärkeimmät turvallisuushaasteet. Syrjäytymisen lisääntyminen on edelleen suurin haaste sisäiselle turvallisuudelle. Syrjäytymisessä näkyy yhteiskunnan polarisaatio. Yleisesti ottaen suomalaisten hyvinvointi on lisääntynyt, mutta samaan aikaan heikossa asemassa olevien ihmisten ongelmat ovat lisääntyneet. Ongelmat kasantuvat voimakkaasti ja ne ovat entistä monimutkaisempia ja vaikeampia ratkaista. Syrjäytymiseen liittyy usein päihteiden ongelmakäyttöä, joka voi edistää yksilön elämänhallinnan menettämistä ja ajautumista yhteiskunnan ulkopuolelle. Syrjäytymisellä on selvä yhteys väkivalta- ja omaisuusrikollisuuteen ja huumausainerikollisuuteen silloin, kun rikosentekijäksi ryhdytään oman käytön kautta. Erityisen ongelmallinen on niiden lasten ja nuorten asema, jotka perivät vanhempensa ongelmat ja saavat näin heikot lähtökohdat elämäänsä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisi vuonna 2012 tutkimuksen, jossa seurattiin vuonna 1987 syntyneiden ikäluokkaa aina siihen asti, kun he täyttivät 21 vuotta. Tutkimuksen tulokset olivat hyvin mielenkiintoisia. Tutkimuksen mukaan perheen merkitys lapsen hyvinvoinnille ja tulevalle kehitykselle on suu-

rempi kuin vielä muutama vuosikymmen sitten. Vanhempien mielenterveysongelmat ja pitkäaikainen toimeentulotuki ovat merkittäviä riskitekijöitä myös lapselle. Tutkimuksen perusteella on nähtävissä, että niin hyvinvointi kuin myös ongelmat kasaantuvat jo hyvin varhain. Ikäluokasta 8,8 % oli saanut tuomion rikoksesta. Psykiatrisessa hoidossa ollut hieman yli 20 % ja psykenlääkkeitä oli käyttänyt hieman yli 13 % ikäluokasta. Psykiatrisen diagnoosin oli saanut 13 % ikäluokasta. Viidesosalla ikäluokasta ei ollut peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Näillä nuorilla myös muut hyvinvointiin liittyvät tekijät olivat huonompia kuin enemmän koulutusta saaneilla.

Muita tärkeitä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa mainittuja arjen turvallisuushaasteita ovat asumisen turvallisuus, julkisten tilojen kuten kauppakeskusten turvallisuus, oppilaitosten ja työpaikkojen turvallisuus, yritystoiminnan turvallisuus sekä väkivallan ja muiden rikosten uhka.

Miten sisäisen turvallisuuden ohjelma lisää turvallisuutta?

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on päätetty viidestätoista toimenpidekokonaisuudesta, jotka sisältävät yhteensä 64 toimenpidettä. Kaikki päätetyt toimenpiteet ovat sellaisia, että niiden toimeenpano vaatii monen toimijan osallistumista. Kaikki viisitoista toimenpidekokonaisuutta on valmisteltu niin, että niiden toimeenpano kokonaisuudessaan vaikuttaa myönteisesti turvallisuuteen. Jokaiselle toimenpiteelle on määritelty sen toimeenpanosta päävastuussa oleva taho sekä muut tahot, joiden osallistumista toimeenpanoon tarvitaan. Tarkoituksena ei siis ole yksittäisten temppujen

toteuttaminen vaan usean turvallisuutta lisäävän toimenpiteen toteuttaminen yhtä aikaa niin, että kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa.

Tärkeää on myös se, että pääosa toimenpiteistä on jatkossa pysyvää toimintaa. Ohjelman tavoitteena on siten ohjata toimintoja, joista useat toimijat ovat yhteisesti vastuussa, sellaiseen suuntaan joka vastaa tämän päivän tarpeita ja haasteita.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on päätetty toimenpiteistä turvallisuuden tunteen lisäämiseksi. Tämä on tärkeä tavoite, sillä vaikka yhteiskunnan turvallisuus on monella tavalla lisääntynyt kokevat ihmiset usein olonsa turvattomaksi. Turvallisuuden tunnetta lisätään vahvistamalla asukkaiden osallisuutta oman asuinalueensa turvallisuutta ja viihtyvyyttä lisäävään työhön. Yhtenä toimenpiteenä tässä kokonaisuudessa on tuottaa aineistoa, jolla asukkaat voivat vapaaehtoisuuteen perustuen ottaa käyttöön naapuritiimi- tai apujärjestelmän.

Toinen ohjelmassa päätetty ajankohtainen ja laajasti ihmisiä koskettava aihe on toimenpiteet turvallisen oppimisympäristön varmistamiseksi. Tähän liittyen on päätetty toimenpiteistä koulukiusaamisen vähentämiseksi sekä tiedon keräämisestä oppilaitoksissa tapahtuvista väkivaltaa tai sen uhkaa sisältävistä tilanteista ennalta estävän toiminnan tehostamiseksi. Ohjelmassa on myös päätetty, että jatkossa alueelliset pelastuslaitokset antavat entistä enemmän tukea alueensa oppilaitoksille turvallisuusasioissa. Tähän liittyy muun muassa sen seuraaminen, että oppilaitokset harjoittelevat

säännöllisesti kriisi- ja häiriötilanteiden varalle. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet harjoittelun merkityksen sille, että osataan toimia jos jotain tapahtuu.

Työssä kohdattu väkivalta on lisääntynyt viimeisten vuosikymmenten aikana ja se on kokonaisrikollisuutta mittaavien tutkimusten mukaan naisten eniten kohtaama väkivallan muoto. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on päätetty muun muassa selvittää, tulisiko laitton uhkaus saattaa yleisen syytteen alaiseksi rikokseksi. Vastaava lainmuutos tuli voimaan vuonna 2011 koskien lievää pahoinpitelyä, joka kohdistuu työtään tekevään ihmiseen.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman yksi keskeinen tavoite on parantaa lasten ja nuorten turvallisuutta. Tähän liittyen on päätetty toimenpiteistä, joilla nuorten rikoskierre katkaistaan varhaisessa vaiheessa ja ehkäistään lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa seksuaalista häirintää ja seksuaalirikoksia. Myös nuoriin, alle 25-vuotiaisiin rattijuopumuksiin syyllistyneisiin kohdistetaan erityistoimia. Vakavaa väkivaltaa ja sen uhkaa vähennetään usealla toimenpiteellä.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan liittyen valmisteltiin kansallinen yritysturvallisuusstrategia sekä toimenpideohjelma väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisemiseksi. Yritysturvallisuusstrategian valmistelussa elinkeinoelämällä oli keskeinen rooli, ja sen toimeenpanoa seurataan viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteisessä yritysturvallisuuden kansallisessa yhteistyöryhmässä. Väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelma sisältää yhteensä 12 toimenpidettä, joiden toimeenpano on käynnissä. Yksi toimenpiteistä

on säännöllisen tilannekatsauksen julkaisemisen, ja tämän mukaisesti ensimmäinen katsaus julkaistiin 21.1.2013.

Miten valtioneuvoston periaatepäätös muuttuu käytännön toiminnaksi?

On totta, että viranomaiset ovat varsin hyviä tekemään hyviä ja kattavia suunnitelmia ja ohjelmia. Suurin ongelma on yleensä se, että niitä ei toimeenpanna. Ohjelmat ja suunnitelmat unohtuvat hyllyihin kun uusia asioita tulee esille. Puutteellisen toimeenpanon seurauksena suuri määrä työtä ja resursseja menee hukkaan.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosta on päätetty niin, että eri hallinnonalojen tulee toimeenpanna se osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja tulosoajasta. Esimerkiksi poliisin kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että sisäasiainministeriön poliisiosasto ottaa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa päätetyt asiat huomioon Poliisihallituksen kanssa tehtävässä tulossopimuksessa. Vastaavasti Poliisihallitus liittää ohjelmaa koskevat asiat niihin tulossopimuksiin, joita se tekee poliisilaitosten kanssa. Kaikilla sektoreilla ohjaus ei toimi näin suoraviivaisesti, ja tästä syystä on valmisteltu aluehallintovirastojen toimesta laajassa yhteistyössä alueelliset toimeenpanosuunnitelmat, joissa sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpiteet on jalkautettu alueellisesti. Hyvinä esimerkkeinä näistä ovat Lapin sekä Itä-Suomen aluehallintovirastojen johdolla tehdyt alueelliset suunnitelmat.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa päätetyt toimenpiteet tulisi myös ottaa huomioon paikallisia turvallisuussuunnitelmia päivittäessä, joka on jo käynnistynyt useissa kunnissa ja kaupungeissa. Olisi tärkeää, että kunnat ja kaupungit yhdessä muiden toimijoiden, kuten poliisin, pelastuslaitosten ja järjestöjen kanssa tekisivät mahdollisimman konkreettista turvallisuustyötä, joka perustuu monipuoliseen tietoon ajankohtaisista ongelmista ja ihmisten tarpeista. Hyvin tehty turvallisuustyö on tärkeää myös resurssien järkevän käytön kannalta, sillä puuttamalla turvallisuusongelmiin riittävän ajoissa ja oikealla tavalla voidaan säästää paljon rahaa. Puhumattakaan siitä, että niin asukkaiden kuin myös yritysten turvallisuus lisääntyy. Turvallisuus ja hyvä turvallisuuden tunne edistää myös hyvinvointia ja viihtyisyyttä.

Seuraa ohjelman toimeenpanoa ja tuloksia.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanon etenemistä voi seurata sisäministeriön verkkosivuilla osoitteessa www.intermin.fi/sisainenturvallisuus, Facebookissa www.facebook.com/353950043743 ja Twitterissä twitter.com/Sisainenturvall

Toimeenpanosta ja tuloksista raportoidaan ensimmäisen kerran sisäisen turvallisuuden ministeriryhmälle ensi syksynä, ja raportti myös julkaistaan. Raportissa seurataan myös alueellisesti tärkeitä turvallisuusasioita ja niiden kehitystä.

Kauko Aaltomaa

Poliisiosaston osastopäällikkö, Sisäasiainministeriö

Poliisin hallintorakennemuutoksen hanketyöryhmän puheenjohtaja

Poliisin ratkaisut turvallisuusviranomaisten yhteisissä taloustalkoissa

Näyttää siltä, että kaikki keskeiset turvallisuusviranomaiset tasapainottavat talouttaan samanaikaisesti ja yhtä intensiivisesti. Puolustusvoimauudistus puhuttu viime vuoden alkupuolella ja syksyllä on julkisuudessa käsitelty poliisin hallintorakennemuutosta. Rajavartiolaitos julkaisi oman sopeutusohjelmansa kuluvan vuoden tammi-kuussa.

Poliisilla uudistuksen kimmokkeena oli vetämäni työryhmän analyysi, jossa poliisia todettiin uhkaavan noin 70 miljoonan euron vuosittainen määrärahavaje vuoteen 2016 mennessä, jos toiminta säilyisi nykyisen kaltaisena. Oli siis selvää, että toiminnan sopeuttamiseksi tarvittaisiin merkittävää uudistusta ja tekemisen pitäisi alkaa heti.

Kevään 2012 kehysriihessä hallitus räätälöikin paketin, jolla poliisin talous tullaan tasapainottamaan. Paketti perustuu puoliksi määrärahan korotukseen ja puoliksi rakenteiden uudistamiseen, eli poliisin hallintorakennemuutokseen, Pora III, toteuttamiseen.

Säästäminen ei ole teknistä vaan strategista

Yhteistä turvallisuusviranomaisten talouden tasapainotustoimille näyttää olevan se, että kamreerimaista juustohöylää ei ole käytetty

vaan haastetta on lähestytty strategisesti. Puolustusvoimissa uudistuksen tavoitteena on ollut tuottaa kustannustehokkaita ja henkilövahvuudeltaan nykyistä pienempiä, mutta turvallisuusympäristöön nähden suorituskykyiset puolustusvoimat. Kustannusrakennetta pyritään siis korjaamaan materiaalia painottavammaksi.

Poliisilla lähtökohta on sama: suoritus- ja palvelukykyä optimoidaan. Kustannusrakenteen näkökulmasta tilanne on kuitenkin päinvastainen kuin puolustusvoimilla. Painopistettä

Poliisin taloudellinen haaste ja välineet sen ratkaisemiseksi (kustannukset vuoden 2016 tasolla)

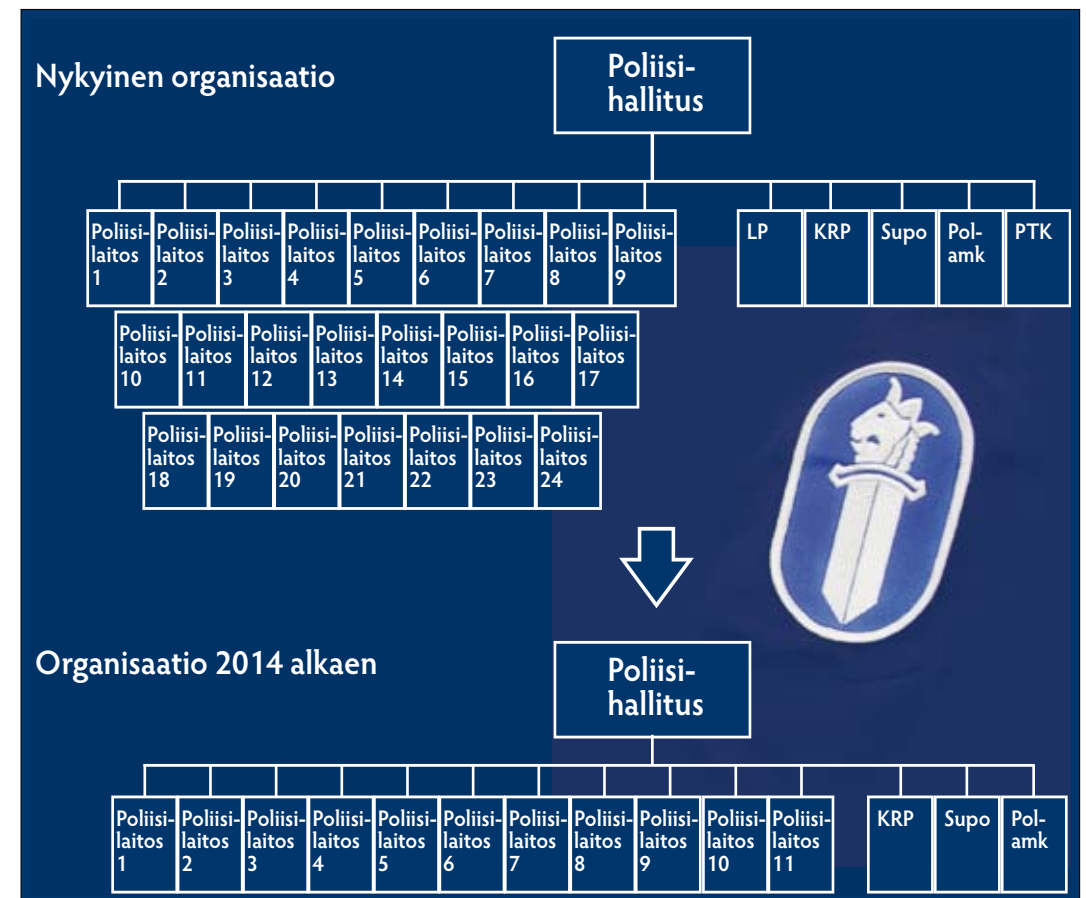
pyritään siirtämään muista kustannuksista operatiiviseen henkilötöyöhön. Syynä tähän on poliisin toiminnan työvoimavaltaisuuden lisäksi se, että poliisin tulos ei synny pelkästään tehokkaasta tekemisestä. Poliisin pitää olla myös läsnä arjessa, näkyä ja jalkautua yhteisöihin, luoda turvallisuudentunnetta. Riittävä poliisien määrä onkin ohittamaton lähtökohta poliisin onnistumiselle. Ei siis ihme, että hallitusohjelmassakin otetaan kantaa poliisien määrään.

Tässä artikkelissa käyn läpi keskeisiä toimenpiteitä ja niiden taustoja siinä muodossa kuin hanketyöryhmä on niitä esittänyt. Osittain myös sisäasiainministeri Päivi Räsänen ja hallituksen sisäisen turvallisuuden ministerityöryhmä ovat niitä käsitelleet ja täydentäneet viimesyksyisissä päätöksissään. Lainsäädäntömuutokset tulevat viralliseen käsittelyyn keväällä 2013 aikana.

Poliisitoiminnan rakenne vastaamaan sisältöä

Pora III on nimensä mukaisesti poliisin kolmas hallintorakenteen uudistus 2000-luvulla. Hallintorakenteen muutoslinjojen osalta uudistus jatkaa edeltäjiensä jäljillä. Paikallispoliisin alueellisten yksiköiden, eli poliisilaitosten, kokoa kasvatetaan. Jatkossa Suomi jakautuu 11 poliisilaitosalueeseen nykyisen 24 sijaan. Nykyinen johtamisrakenne säilytetään eikä uusia johtamiskerroksia muodosteta. Käytännössä tämä johtaa siihen, että lähivuosien tuleva poliisipäällikköiden ja apulaispoliisipäällikköiden eläköitymisalalta voidaan hyödyntää täysimääräisesti johtotehtävien vähentämisessä.

Valtakunnallisten yksiköiden määrää karsitaan integroimalla Liikkuva poliisi paikallispoliisiin ja uudistamalla Poliisin teknikkakeskuksen toiminta siten, ettei erillistä virastoasemaa enää tarvita. Samassa yhteydessä

Poliisin organisaatio ennen ja jälkeen Pora III uudistuksen

poliisikoulutus uudistetaan ja Keskusrikospoliisin alueellinen toiminta keskittyy.

Myös Poliisihallitus joutuu uudistuksen yhteydessä vähentämään henkilöstömääräänsä. Poliisihallituksen oikea ja hyväksyttävä resurssien määrä on ollut vilkkaan julkisen keskustelun kohteena. Pyrkimys operatiivisissa, kansalaisia lähellä, tehtävissä olevien poliisimiesten määrän suhteellisen osuuden lisäämiseen onkin oikeasuuntainen. Samalla tulee pitää mielessä, että poliisin keskushallinto on useaan muuhun hallinnonalaan verrattuna varsin kevyt. Riittävällä ohjauksella varmistetaan poliisitoiminnan yhdenmukainen laatu. Myös tähän tehtävään on varattava riittävät resurssit.

Sopiva poliisilaitosalueiden määrä?

Pora III merkittävin rakenteellinen muutos on ehkä poliisilaitosalueiden koon kasvattaminen. Onko 11 aluetta sopiva määrä? Vuoteen 1996 asti poliisilaitoksia oli 229. Silloin kihlakuntauudistuksessa määrä vähennettiin 90:een. Vuonna 2009 tapahtui vähintään yhtä merkittävä muutos, kun nykyiset 24 poliisilaitosaluetta perustettiin.

Poliisilaitosten määrän muutokset tuntuvat rajuilta mutta lähempi tarkastelu tekee ne ymmärrettäväksi. Vuoteen 2009 asti poliisilla oli paikallishallintoa varten alueellinen väliahallintoporras, poliisin lääninjohdot. Toisin sanoen poliisin ylijohdo ohjasi jo silloin vain kourallista yksiköitä.

Ei liene liian uskaliaista sanoa, että kymmenkunta alueellista yksikköä on sopiva määrä Suomen kokoisessa maassa poliisin peruspalvelujen johtamiseen. Sama määrä näyttää olevan tukipalvelujenkin järjestämiseksi tehokkain. Nykyisiä poliisilaitoksia vertailemalla huomaa, että Uudenmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen kokoiset toimintayksiköt järjestävät huomattavasti vähemmällä henkilöstöllä ja hallintotyövuosilla hallinnolliset palvelut kuin pienemmät poliisilaitokset.

Kahden vuosikymmenen muutos 229:sta poliisilaitoksesta 11:een tarkoittaa toki muu-
tosta myös paikallistasolla ja toiminnassa. Muutos ei koske poliisin näkyvyyttä tai toimipisteiden määrää vaan työn sisällöllistä uudistumista. Vanhat nimismiespiirit olivat itseriittoisia monitoimiyksiköitä ja vastasivat sellaisina ajan tarpeisiin. Nykyään poliisin

haasteet ovat toisenlaisia. Rikostutkinnan pitää erikoistua ja erityisyksiköitä tarvitaan monissa valvontatehtävissäkin. Nykyään olisi aivan mahdollista, että meillä olisi useita kymmeniä samalla tavalla varusteltuja poliisi-
piirejä omine hallintoineen.

Tukitoimintojen kehitystyötä viimeistellään

Kaiken kaikkiaan Pora III viimeistelee monilta osin poliisin tukipalvelujen viime vuosien kehitystyötä. Toimitilahallinnossa on kehitelty pitkään poliisin toimitilakonseptia, eli toiminnallista ihannemääritystä poliisitalon tiloille. Pora III:ssa kaikki poliisin toimitilat käytiin läpi toimitilakonseptin näkökulmasta ja tilatehostustavoitteita asetettiin yli 30 kohteeseen. Kaiken kaikkiaan poliisin toimitilakustannuksia pyritään karsimaan vajaan kymmenesosan, 5 milj. euroa.

Poliisin tekniikkakeskuksen toiminta uudistetaan. Poliisin oma yksikkö keskittyy poliisitoiminnalliseen suunnitteluun ja määrittelyyn sekä strategiseen elinkaaren hallintaan. Omien tuotannollisten tehtävien ulkoistusta jatketaan. Syy on yksinkertainen: poliisin on mahdollista olla kilpailukykyinen logistiikan tai sähköasennuksen toimija. Tämä näkyy teetyissä kustannusvertailussakin.

Merkittävien uudistusten ulkopuolella jää vain ICT-toiminnot. Niissä poliisi on uudistanut rakenteet jo aiempien hankkeiden yhteydessä ja parhailaan odotetaan valtion Tori-hankkeen vaikutuksia. Kaiken kaikkiaan ICT näyttäisi olevan sellainen toiminto, jossa parhaiten lisätään kokonaistehokkuutta satsaamalla siihen lisää. Toki tehokkuuden lisääminen edellyttää myös toiminnallisia muutoksia, joilla ICT satsausten hyöty viime kädessä realisoitetaan. Poliisin toiminnanohjausjärjestelmän, Vitjan, tuottavuushyödyt tulevat kompensoimaan sen vähäisen operatiivisen henkilöstön vähennyksen, johon Pora III uudistuksesta huolimatta päädytään. Tähän nähden uusimmat ja suunnitellut valtionhallinnon ICT-lisäleikkaukset tuntuvat nurinkurisilta.

Palvelutaso säilyy

Pora III –hankkeessa on annettu vahva lupaus: hankkeen avulla poliisin palvelutaso säilyy nykytasolla. Vuodelle 2016 on asetettu tarkat

Pora III –hankkeen taloudelliset vaikutukset yksiköittäin ja toiminnoittain

mittarit, joita seurataan poliisitoimen kaikilla tasoilla: poliisilaitoksissa, Poliisihallituksessa, sisäasiainministeriössä sekä osana talousarvio-
ta valtioneuvostossa ja eduskunnassa.

Kaikissa Pora III –uudistuksissa on asetettu sama ehto: leikkaukset eivät saa vaikuttaa toimintaa heikentävästi. Kuinka sitten on mahdollista vähentää esimerkiksi 30 henkilötyövuotta poliisin ylijohdo, 30 henkilötyövuotta paikallispoliisin johtoa ja 100 henkilötyövuotta tukitoimintoja ilman, että toiminta kärsii?

On selvää, että poliisin uuden organisaation johtamisjärjestelmän tulee toimia hyvin tehokkaasti. Uudistuksen jälkeen poliisin keskushallinto on laihempi kuin monilla moninkertaisesti pienemmillä organisaatioilla. Niukka resursointi kompensoidaan tehokkaila prosesseilla. Uusi yksikkörakenne mahdollistaa uudentyyppisen poliisin johtoryhmätöiminnon perustamisen. Tavoitteena on nykyistä nopeampi päätöksenteko, viestintä ja vuorovaikutus. Prosessit luodaan harkiten myös tukipalveluissa

Palveluverkko säilyy

Keskeinen osa palvelutason ylläpitämistä on poliisin palveluverkon säilyttäminen nykyisen laajuusena. Vaikka voimavarojen alueelliset siirrot jäävät hyvin vähäisiksi ja asiakaspalvelu-

jen saatavuus ei heikkene, perusratkaisut uudistuvat. Poliisi luopuu ”palvelupiste”-nimikkeestä ja jatkossa kaikki omat toimipisteet, joita on noin 119, ovat poliisiasemia.

Paristakymmenestä käytännössä lähes miehittämättömästä toimitilasta hankkiudutaan eroon. Asiakaspalveluun tällä ei ole vaikutusta, sillä vähäisen kysynnän alueilla hyödynnetään uudistuvaa viranomaisten yhteistä asiakaspalveluratkaisua. Kaiken kaikkiaan joustava ja asiakaslähtöinen ote korostuu yhteispalvelun hyödyntämisen kautta.

Tapaus liikennevalvonta

Liikennevalvonta on noussut uudistuksen ykköspuheenaiheeksi. Jo perusasiat on ollut haastavaa saada julkisessa keskustelussa kuuluviin: Liikkuvan poliisin yhdistämisessä paikallispoliisiin ei leikata mitään palvelua. Sekä Liikkuva poliisi että paikallispoliisi tekevät korkeatasoista valvontatyötä, johon ei tässä uudistuksessa ole nähty syytä puuttua. Lähtökohtaisesti yhtään työntekijää ei siirretä liikennevalvonnasta muihin tehtäviin eikä valvonnan määrää tai kohdennusta muuteta. Kyseessä on organisaatorinen uudistus. Nykyinen kaksinkertainen – huomata, että paikallispoliisi suorittaa enemmän liikennevalvontaa kuin Liikkuva poliisi jo tälläkin hetkellä – liikennevalvonnan organisointi puretaan.

Esitän vähän karrikoivan vertailun tilanteen havainnollistamiseksi. Ajatellaan, että ruoka-kauppakonsernilla olisi kaksi maanlaajuista kauppaketjua: toisen ketjun myymälöissä olisi tarjolla kaikkea muuta paitsi pakasteita ja toisen myymälöistä saisi pelkästään pakasteita. Myymälät sijaitsisivat samoilla paikkakunnilla ja useimmiten toistensa vieressä. Kummallakin olisi tästä huolimatta omat varastot, jakelut, henkilöstö ja valtakunnallinen hallinto ja johto. Ketjujen yhdistymistä ei tarvitsisi odotella aamuun asti. Ilman myyjien irtisanomisia tai asiakkaan palvelujen heikkenemistä saavutettaisiin merkittävät säästöt.

Juuri tästä on liikennevalvonnan uudistuksessa kysymys. Liikkuva poliisi toimii samoilla paikkakunnilla kuin paikallispoliisi, vieläpä osittain samoissa tehtävissä. Kuitenkin sillä on erilliset toimitilat, autokalusto, suunnittelu, hallinto ja valtakunnallinen johtamisrakenne. Päätösvallan näkökulmasta Liikkuvaa poliisia ja paikallispoliisia yhdistävä perimmäinen linkki on ainoastaan poliisijohtaja.

Ei ihme, että liikennevalvonnan tehokkaampi organisointi on noussut esiin jokaisella

vuosikymmenellä viimeisen puolen vuosisadan aikana. Uskon, ettei Liikkuvan poliisin tekemä merkittävä työ liikenneturvallisuuden parantamiseksi katoa uudistuksessa.

Liikenneturvallisuus on kansallisuusomaisuutta

Turvallinen liikenne on arvokasta kansallisuusomaisuutta. Jos se katoaa, on palauttaminen hankalaa. Valtionhallinnossa liikenneturvallisuutta vaalitaan monesta näkökulmasta. Pora III –hankkeen yhteydessä sisäasiainministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön yhteistyötä on vahvistettu, jotta kunnianhimoiset tavoitteet liikenneturvallisuuden edelleen parantamiseksi voidaan saavuttaa. Useamman toimijan yhteistyö varmistaa myös sen, ettei yksi taho, tässä tapauksessa poliisi, haitallisesti osaoptimoi toimintaansa vaan yhteiskunnan kokonaisuus tulee huomioiduksi.

Sisäisen turvallisuuden ministerityöryhmän syksyiset linjaukset työryhmän puoltaessa Liikkuvan poliisin yhdistämistä paikallispoliisiin antavatkin hyvän selkänöjan uudistuksen keskeiselle toteuttamiselle.

Paluu turvallisuusviranomaisten johtamisen arkeen

Poliisin hallintorakenneuudistuksen valmistelussa on ollut vahva strateginen näkemys. Toivottavasti olen pystynyt sitä myös tässä artikkelissa välittämään. Myös muiden turvallisuusviranomaisten uudistusten punainen lanka näkyy kirkkaana. Kuitenkaan vahva näkemys ei yksin riitä varmistamaan uudistusten linjakasta läpimenoa.

Yhteiskunnallisesti hyväksyttävää ja tapapainoista ratkaisua etsittäessä keskustelua leimaa jatkuva ristiin veto. Valtion talouden sopeuttamistarve on konkreettinen ja paljastuu vuosittain valtion velanotossa. Toisaalta minkä tahansa olemassa olevan ratkaisun korvaaminen uudella näyttää horjuttavan turvallisuudentunnetta ja herättävän vastustusta. Muutoksia käytetään myös lyömäaseina: ei tarvitse olla merkittävä verbaalikko nasevien

anekdoottien kehittämiseen varuskuntien tai Liikkuvan poliisin lakkauttamisesta. Viestinnällisistä ponnisteluista huolimatta julkinen keskustelu myös vilisee räikeitä asiavirheitä. Esimerkiksi eräs tiedotusväline tulkitsi tiedon poliisilaitosalueiden yhdistämisestä siten, että puolet Suomen poliisitaloista suljetaan.

Tällaisen myrskyn silmässä ovat johtavassa asemassa olevat kaikilla tasoilla ministeristä paikallispoliisin päälliköihin. Kiitoksia jaetaan vasta vuosien päästä. Uskon, että näin käy näidenkin uudistusten kohdalla. Jo nyt kansainväliset vertailut paljastavat, että Suomen poliisi on pystynyt turvaamaan palvelukyvyyn huomattavasti muita maita, esimerkiksi Ruotsia, pienemmällä resurssilisäyksillä. Yhdessä poliisi, tulli ja rajavartiolaitos ovatkin olleet valtiontalouden maltillisimpia menojen kasvattajia viime vuosikymmenellä. ☺

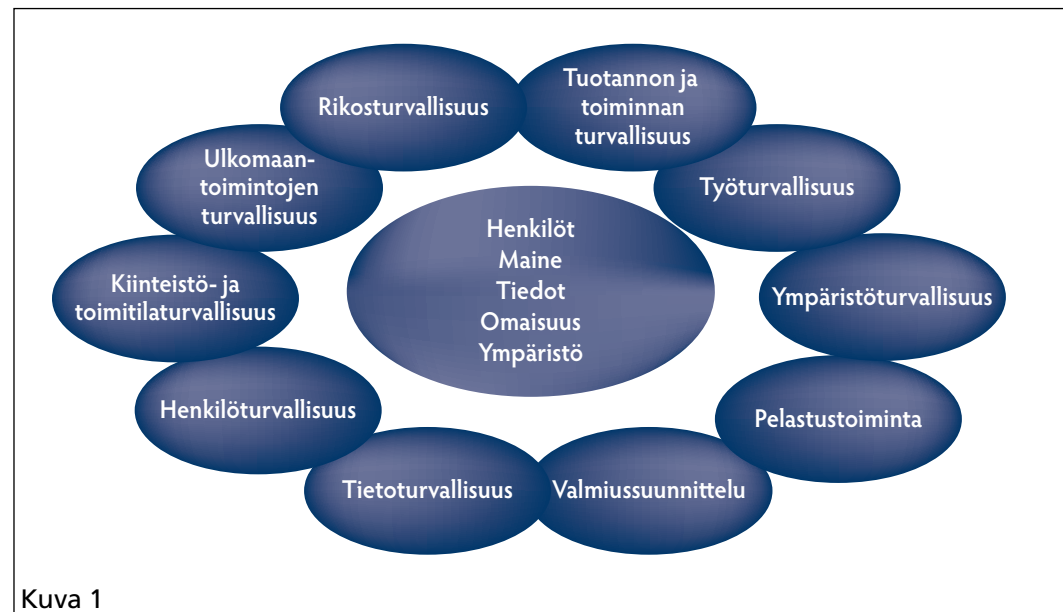
Yritysturvallisuus kokonaisturvallisuuden osana

Yrityksen turvallisuustyöllä tuetaan yrityksen liiketoimintaa suojaamalla yrityksen tärkeimpiä intressejä. Yritysturvallisuuden osa-alueet voidaan jakaa toisiaan tukeviin osa-alueisiin kuvan 1 mukaisesti (kuvion keskellä ovat ne intressit, joita turvallisuusjohtamisella pyritään suojaamaan).

Yritysturvallisuuden osa-alueita on syytä avata hieman. Tuotannon ja toiminnan turvallistamisen tavoitteena on häiriötön tuotanto tai palvelutoiminta, nopea toipuminen häiriön jälkeen sekä turvalliset tuotteet. Työturvallisuustyöllä pyritään puolestaan ehkäisemään tapaturmia ja ammattitauteja ja tukemaan työntekijöiden hyvinvointia. Yrityksen ympäristötyöllä pyritään ekologisen kestävyuden huomiointiin, asiakkaiden ja yhteiskunnan ympäristöodotusten ennakointiin ja niihin vastaamiseen, näiden vaatimien prosessien ja parhaiden käytäntöjen kehittämiseen ja vastuun

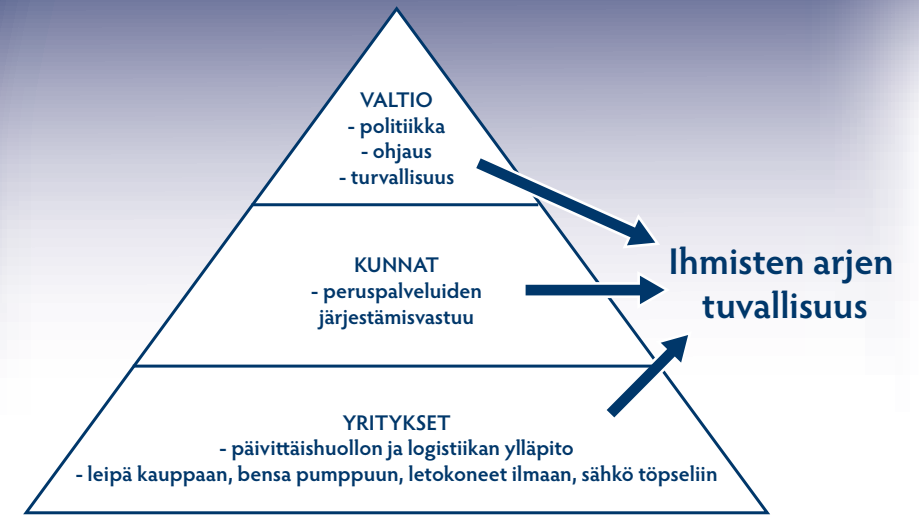

ottamiseen yrityksen toiminnan fyysisestä ympäristöstä. Pelastustoiminta tähtää tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ennalta-

Kuva 1

Yritysturvallisuuden ja arjen turvallisuuden yhteys

Kuva 2

ehkäisyyn ja nopeaan sekä oikeaan vasteeseen onnettomuustilanteissa. Valmiussuunnittelu tähtää huoltovarmuuden turvaamiseen poikkeusoloissa, ja koskee erityisesti huoltovarmuuskiittisiä yrityksiä. Valmiussuunnitteluvaihtoehtoja ei aina pystytä hyödyntämään yritysten normaaliolojen jatkuvuudenhallinnan tukena, vaan ne koetaan usein raskaiksi lisävelvoitteiksi yrityksen normaalin riskienhallintaprosessin ohessa. Tietoturvaluus on kaikkia yrityksiä koskettava kriittinen kysymys. Yrityksen tietoturvaluus tähtää yrityksen ja sen asiakkaiden tiedon luottamuksellisuuden, käytettävyyden ja eheyden takaamiseen ja jatkuvuudenhallintaan. Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuuden tavoitteena on turvata häiriötön työskentely ja estää yritykselle arvokkaan tiedon tai materiaalin anastaminen. Ulkomaan-toimintojen turvallistamisella pyritään takaamaan henkilöstön turvallisuustaso heidän ollessaan ulkomailla vailla kotimaansa palveluja. Henkilöturvallisuuden tarkoituksena on työntekijöiden suojaaminen rikoksilta ja onnettomuuksilta, liiketoiminnan suojaaminen estämällä rikollisen aineksen soluttautuminen yritykseen, avainhenkilöiden

suojaaminen ja liiketoiminnalle kriittisten henkilöresurssien varmentaminen. Lopulta useimmin viranomaisyhteistyön kohteena oleva yritysten rikosturvallisuustyö painottuu rikosten ennalta ehkäisyyn. Toimenpiteet kohdistuvat yrityksen toiminnan, henkilöstön ja omaisuuden suojaamiseen sisältä tai ulkopuolelta kohdistuvia rikoksia vastaan.

Yritysturvallisuuden liittymä yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen jää usein hämärän peittoon. Liian usein kuulee kysyttävän, mitä yhteyttä asioilla ylipäätään on. Ja jos joku haluaa yhteyden nähdä, se saattaa rajoittua käsitteeseen yrityksistä osana kokonaisuunpuolustusta (valmiussuunnittelu) tai julkishallinnon operatiivisen turvallisuustyön vapaaehtoisena apuna (pro bono -työ). Tosiasiassa yritykset muodostavat yhteiskunnan päivittäisen kokonaisturvallisuuden pohjan, kuten kuvan 2 kuvio osoittaa.

Kukin meistä voi tehdä ajatusharjoituksen ja peittää kolmion kannan. Kuinka turvalliselta olo tuntuu, kun perustarpeita ei saa tyydytettyä? Yritysten yhteiskuntaan tuoma turvallisuus onkin turvallisuutta sanan alkuperäisessä merkityksessä: olla ilman huolta (lat. se cura).

Turvallisuusviranomaiset ovat jo pitkään tunnistanee elinkeinoelämän ja yksittäisten yritysten merkityksen kokonaisturvallisuuden osana. Tätä kuvaa täytyy vain entisestään kirkaistaa. Suomen yli 260 000 yritystä eivät vain tuota ihmisten arjessa tarvitsemia tavaroita ja palveluita. Niissä tehtävä suomalainen työ tuottaa myös sen taloudellisen hyvinvoinnin, jolla rahoitetaan julkishallinnon ylläpito, mukaan lukien valtion ja kuntien vastuulla olevien turvallisuusviranomaisten toiminta. Yritysten toiminta luo myös välittömiä turvallisuusvaikutuksia sen toimintaympäristöön: hyvin hoidettu yritysten turvallisuustoiminta laskee alueen turvallisuusuhkien kokonaismäärää.¹

Yritysturvallisuus ei siis ole yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta irrallinen asia, vaan sen välttämätön edellytys. Tähän nähden on hälyyttävää, että teollisuudesta on hävinnyt viimeisen neljän vuoden aikana 60 000 työpaikkaa samaan aikaan kun julkinen sektori on palkannut 30 000 ihmistä lisää. Tämän epäyhtälön rahoitus perustuu siihen, että Suomi velkaantuu 17 000 euroa joka minuutti. Missä on valtiollinen riskienhallinta?

Globalisaatiokehitys, yritysten kansainvälistyminen, verkostotalouden merkityksen lisääntyminen ja monet muut keskeiset toimintaympäristön muutokset ovat toisaalta li-

sänneet merkittävästi yritysten mahdollisuuksia ja kasvupotentiaalia, mutta tuoneet samalla mukanaan uudentyyppisiä liiketoimintariskejä. Yritysten riski joutua rikoksen kohteeksi on lisääntynyt huume-, väkivalta-, talous- ja tietorikollisuuden kasvun, rikollisuuden kansainvälistymisen sekä ammattirikollisuuden voimakkaan kasvun seurauksena. Niin kotimainen kuin ulkomainenkin tutkimus osoittaa, että yritysten riski joutua rikosten kohteeksi on huomattavasti yksityishenkilöitä suurempi. Tästä huolimatta yrityksiin kohdistuvaan rikollisuuden tutkimus saatiin Suomessa käyntiin vasta 2010, ja silloinkin Tekes -rahoitteisesti. Ylipäättään turvallisuustutkimukseen kanavoidaan Suomessa kaksi promillea valtion sektoritutkimusrahasta.

Yritysten turvallisuustyö tehdään yrityksissä. Tämän työn raamit ja edellytykset tulevat lainsäädännöstä ja muusta politiikkaohjauksesta. Elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteisiä toimia yritystoiminnan turvallisuuden parantamiseksi on toteutettu osana valtioneuvoston periaatepäätöstä sisäisen turvallisuuden ohjelmasta. Tätä taustaa vasten sisäasiainministeriö asetti syksyllä 2011 laajan työryhmän valmistelemaan elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistä strategiaa yritystoiminnan turvallisuuden parantamiseksi. Työryhmässä olivat edustettuina niin eri ministeriöt, operatiiviset turvallisuusviranomaiset, yritykset ja järjestöt kuin tutkimussektorikin.

Työryhmän tehtävänannon mukaan strategian tuli perustua uusimpaan tietoon ja arvioihin yritystoiminnan turvallisuustilanteesta ja keskeisistä haasteista. Strategiassa tuli kuvata

tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet yritystoiminnan turvallisuuden parantamiseksi sekä tunnusluvut ja mittarit, joilla kehitystä voidaan seurata. Strategiassa tuli tarkastella erikseen toimialoja, joihin kohdistuu eniten turvallisuusuhkia ja -riskejä. Tällaisiksi korkean riskin toimialoiksi määriteltiin vähittäiskauppa, rakennusala, logistiikka-ala sekä ICT-ala. Alojen valikoituminen selittyy osin työryhmän kokoonpanolla ja osin sillä, että vähittäiskaupan rikosriskit ovat myymälävarkauksien aiheuttaman merkittävän hävikin vuoksi korkeat, ja muut esiin nostetut alat vaikuttavat välillisesti muiden toimialojen turvallisuuteen.

Strategia valmistui keväällä 2012 ja sen pääkohdat nostettiin kolmanteen sisäisen turvallisuuden ohjelmaan. Strategian tavoitteeksi on asetettu visio Suomen yritystoiminnan turvallisuudesta: suomalaisyrityksillä on edellytykset harjoittaa liiketoimintaansa ilman, että rikollinen toiminta, onnettomuudet ja häiriötilanteet niitä merkittävästi häiritsevät. Strategiassa tarkastellaan turvallisuutta yrityksen ja sen toiminnan edellytysten lähtökohdista. Siinä ei siis ole huomioitu esimerkiksi sellaista yritystoiminnan ohjausta, valvontaa tai sääntelyä, jolla on tarkoitus turvata jonkun muun tahon tai toiminnan turvallisuutta.

Strategiaa voidaan varmasti arvostella monestakin näkökulmasta, mutta mielestäni sitä täytyy kiittää ensinnäkin konkretiasta: se on pikemminkin toimenpideohjelma, kuin korkealintoinen strategiapaperi, josta puuttuvat toiminta ja sen toteuttajat. Strategian kaikki-

aan 28 toimenpiteeseen mahtuu kovin eritasoisia ja -kokoisia esityksiä, mutta yhtä kaikki ne on tehty laajapohjaisessa konsensuksessa ja niiden toteuttamiseen ollaan sitouduttu yli hallinnon rajojen.

Itse nostaisin merkittävimpinä strategisina toimenpiteinä esiin tilannekuvatoiminnon ja yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden tutkimuksen. Nämä konkreettiset ja pitkävaikutteiset esitykset palvelevat samaa päämäärää: oikean ja ajantasaisen tiedon tuottamista yritysturvallisuuden tilanteesta ja uhkakuvista. Ilman oikeaa tietoa on mahdotonta määrittää oikeita toimenpiteitä. Näen merkittävän periaatteellisenkin merkityksen sillä, että valtioneuvosto tunnustaa yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden tutkimuksen olevan jatkossa luonnollinen osa kriminaalipoliittista tutkimusta Suomessa.

Suomessa on pitkät ja kunniakkaat kokonaismaanpuolustuksen perinteet. Elinkeinoelämän rooli puolustushallinnon kumppanina on kehittynyt puolustustaloudellisen suunnittelun lähtökohdasta laajempaan poikkeusoloihin varautumiseen. Tähän ei ole syytä pysähtyä. Suomessa ei ole rauhan aikana ollut poikkeusololainsäädäntöä käytössä. Yhteiskunta ei voi uuden valmiuslain aikanaan laskea sen varaan, että edes vakavia, mahdollisesti koko maata koskevia tai siihen vaikuttavia häiriötilanteita hoidettaisiin poikkeusolojen toimivaltuuksien puitteissa. Poikkeusolojen julistaminen maahamme ei ole todennäköistä, vaikka lain määritelmiä on kehitetty huomioimaan uudenlaiset uhkakuvat mm. talouden osalta.

Poliittinen ja juridinen kynnys astua valmiustilaan on erittäin korkea, enkä usko nykyisten riskiskenaarioiden siihen johtavan.

Tämän takia meidän on siirryttävä huoltovarmuusajattelun ohessa yhä selvemmin kohti normaaliolojen jatkuvuudenhallintaa koko taloudellisessa verkostossa. Tervehdin ilolla sitä uudistumisotetta, millä Huoltovarmuuskeskus on käynyt uusien haasteiden kimppuun. Yritysturvallisuusstrategiassa esitetty viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteisen tilannekuvatoiminnan perustaminen etenee vauhdilla, ja uskonpa lopputuloksen olevan vielä parempi, kuin alkuperäisten arkkitehtien piirroksissa.

Yritysten edellytyksiä tehdä menestyksellistä turvallisuustyötä ei sitä vastoin paranneta lisäämällä hallinnollista taakkaa. Jokaisen yrityksille asetettavan velvoitteen tulisi olla perusteltu sen lopputuloksen kannalta. Velvoitteiden tulee olla oikeassa ja järkevässä suhteessa niillä tavoiteltavaan hyötyyn. Lainsäädäntöhankkeissa ei pystytä tällä hetkellä arviomaan yrityksille niille asetetuista velvoitteista aiheutuvia haittoja ja kustannuksia kuin laadullisesti ja silloinkin hyvin umpimähkään. Kvantitatiivinen arvio uusien velvoitteiden aiheuttaman hallinnollisen taakan hintalapusta puuttuu. Rärkeimpänä esimerkkinä täydellisestä vaikutusarvioinnin puuttumisesta on EU:n komission esitys tietosuojasetukseksi, joka brittien arvioiden mukaan maksaisi pelkästään heille 130-430 miljoonaa euroa - vuodessa!

Miten toimia, kun viranomaisella on vastuu yhteiskunnan turvallisuudesta, mutta resurssit ovat yksityissektorilla? Vastaukseksi on tarjottu lähinnä viranomaisten valvontaotteen tiukentamista ja yritysten varautumisvelvoitteiden lisäämistä. Kumpikaan näistä vaihtoehdoista ei ole oikea ratkaisu. Yksityissektorilla ei ole voimavaroja siksi, että viranomaiset tarvitsevat niitä, vaan siksi, että yritykset tarvitsevat niitä oman liiketoimintansa harjoittamiseen. Paras asiantuntemus yritysten hallinnassa olevien voimavarojen käyttämisestä mihin tahansa tarkoitukseen ei ole missään muualla, kuin näissä yrityksissä itsessään.

Suomi on pieni, viennistä elävä kansantalous, jota ei tule tarkastella suljettuna toimintaympäristönä. Tärkeää on lisätä myös ulkomaalaisia investointeja Suomeen.. Kansainvälisessä kilpailussa suomalaisyritysten turvallisuustyön

oikea viitekehys eivät ole kotimaiset varautumisvelvoitteet, vaan kansainväliset riskienhallintastandardit. Asiakasvaatimukset ovat kovempia kuin koskaan. Tähän yhtälöön lisääviä viranomaisvaatimuksia tulee harkita tarkkaan ja niiden määrää on vähennettävä, ei lisättävä entisestään. Yritysten jatkuvuudenhallinnan paras ja ainoa kannustin on liiketoiminnan turvaaminen.

Uusista turvallisuusuhkakuvista huolimatta Suomi on kuitenkin yhä turvallinen ja stabiili yhteiskunta. Suomalaisten yritysten suurimmat riskit eivät itse asiassa ole turvallisuusriskejä, vaan yritysten toimintaedellytyksiin liittyviä strategisia riskejä. Onko Suomi jatkossa kannattava sijaintimaa yrityksille?

Usein kuulee väitettävän, että yritysturvallisuus on laadukkaan toiminnan tae ja kilpailuetu jo sinällään. Tätä väitettä pitää pystyä perustelemaan. Strateginen ja toiminnan turvallisuus ovat oikein suunniteltuina, mitoitettuina ja toteutettuina tärkeä osa tämän päivän yritysten kannattavaa liiketoimintaa. Toisaalta turvallisuus on asetettava oikeisiin mittasuhteisiin. Se on varsinaisen liiketoiminnan mahdollistaja, ei itsetarkoitus. Turvallisuuden ja riskienhallinnan asiantuntijat tunnistavat ja analysoivat toiminnan häiriöttömyyttä ja jatkuvuutta uhkaavat tekijät yhteistyössä linjajohdon kanssa. Näiden riskianalysien perusteella liiketoimintajohto tekee päätökset toiminnan halutusta riskitasosta. Kaikkeen yritystoimintaan kuuluu riskinotto. Jos riskitön ja turvallinen yritystoiminta olisi jo sellaisenaan menestyksellään yritystoiminnan tae, maailmantalous olisi pelastunut jo aikapäivää sitten.

Yritykset tarvitsevat markkinat, kohtuulliset toimintakustannukset ja osaavaa työvoimaa. Yritysturvallisuuden on osaltaan myötävaikutettava näiden tarpeiden täyttymiseen ja varottava markkinoimasta itseään itseisarvona, jonka olemassaoloa ei tarvitse perustella. Kilpailukyvyyn tukeminen säilyy yläkäsitteenä, mutta se on jaettava täsmällisempiin alaotsikoihin, joita ovat kansainvälisyys, tietoyhteiskuntakehitys ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuus. Näissäkin asiaryhmissä on edettävä riskienhallinnan terveiden periaatteiden mukaisesti, hallinnollista taakkaa lisääviä perustelemattomia turvallisuusratkaisuja välttämällä. ☺

Eversti Aapo Cederberg

pääsihteeri, yksikön johtaja, Turvallisuus- ja puolustusasiain komitean sihteeristö

Kyberturvallisuusstrategia – miten tästä eteenpäin?

Uutisia palvelunestohyökkäyksistä, uudenlaisista haittaohjelmista, kybersotilaista, kybertiedustelusta, perustettavista kyberturvallisuuskeskuksista, kyberstrategioista... Media on meillä ja maailmalla nyt täynnä kyberiä. Kyber ja tietoturva eivät katoa otsikoista alkaneena vuotena, mutta ehkä painotukset ovat muuttumassa.

Trendien haistelu lähtee liikkeelle jo tapahtuneista. Viime vuosi oli – jälleen kerran – edellistä vauhdikkaampi. Valtioneuvoston tammi-kuussa 2013 tekemä periaatepäätös Suomen kyberturvallisuusstrategiasta pyrkii vastaamaan tämän uuden ulottuvuuden asettamiin vaatimuksiin. Strategia määrittelee keskeiset tavoitteet ja toimintalinjat, joiden avulla vastataan kybertoimintaympäristöön kohdistuviin haasteisiin ja varmistetaan sen toimivuus. Tässä artikkelissa kuvataan, minkälaiseen maailmaan kyberturvallisuusstrategia syntyi, mitä on tapahtunut ja mitä on tulossa.

Kyberturvallisuuden kehittäminen on linjattu hallitusohjelmassa ja se on yksi hallituksen kärkihankkeista. Tämä kyberstrategiaprosessi on siis osa hallitusohjelman toimeenpanoa. Kyberstrategian esittämät kehittämis- ja selvitys- sekä varautumistoimenpiteet ovat mukana turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa, ja ne ovat olleet osa tätä poliittista prosessia.

Tänä vuonna strategia etenee kohti käytäntöä, sillä eri hallinnonalat tekevät omia osuuksiaan toimeenpano-ohjelmasta. Toivottavasti

samassa hengessä mahdollisimman moni yritys ja järjestö pistävät kuntoon omat tietoturvasiansa.

Kyberuhkamallit: Kyberaktivismi, kyberrikollisuus, kybervakoilu, kyberterrorismi ja kyberoperaatiot

Kyberturvallisuusstrategian tarpeellisuus näkyy jo siinä, kuinka paljon erilaisia kybertapahdumia esiintyy. Strategian perustelumuiotioon kirjoitetut kyberuhkamallit ovat kätevä tapa lokeroita erilaisia tapahtumia, vaikka toimijoiden hyökkäyskeinot ovat varsin samanlaisia.

Uhkamalla käyttämällä voidaan huomata, että kuluneen vuoden aikana esiintyi kyberturvallisuustapahtumia jokaisen kyberstrategian kuvaamaan yksittäisessä uhkamallissa.

Kyberaktivismiin läpimurto tapahtui jo 2010–2011, kun näimme sosiaalisen median vauhdittaman arabikevään, Venäjän talven sekä Wikileaksin. Freedom Housen mukaan erityisesti diktatuureissa entistä tehokkaamat kontrollikeinot ovat rajoittaneet sittemmin aktivismia. Kyberaktivismiin potenti-aali on silti merkittävä. Esimerkiksi Gazan konflikti, joka synnytti välittömästi Israelin vastaisia kampanjoita ja kyberhyökkäyksiä. Huomioitavaa on myös, kuinka kyberaktivistien verkostot ylittävät helposti valtioiden rajat, ja kuinka aktivistien kasvanutta teknistä osaamista jaetaan tehokkaasti. Aktivistit ovat lainanneet osaamistaan toisille, mutta myös ostaneet rikollisilta palveluja. Kumppanuudet ovat osa kybermaailmaa, jossa osaaminen on valttia.

Kyberrikollisuuden määrä on kovassa kasvussa, mutta luotettavia arvioita on vaikea saada. Pelkästään yksi yritys – Deutsche Telekom -rekisteröi 100 000 kyberiskua tai sen yritystä, joka ikinen vuorokausi! Tilintarkastus- ja konsulttiyritys KMPG:n mukaan tappiot olivat pelkästään saksalaisyrityksille 43 miljardia euroa vuosittain.

Kun asiaa katsotaan Yhteiskunnan turvallisuusstrategian linssien, ja siihen kirjattujen strategisten tehtävien läpi, niin kyberrikollisuus kohdistuu pääosin rahoitusjärjestelmään. Julkiset organisaatiot ovat verraten harvoin kyberrikollisten uhreina. Kuitenkin yliopistoihin, sairaaloihin ja kouluihin on kohdistunut myös tietomurtoja, joiden saaliina saatuja luottokortti- ja muita tietoja on myyty edelleen.

Norton Cybercrime 2012 -raportti esittää, että kyberrikollisten uhreja oli n. 556 miljoonaa. Eniten uhreja oli Venäjällä, Kiinassa ja Etelä-Afrikassa, mikä osoittaa, että kehittyneissä länsimaissa toimiva tietoturva ja eri toimijoiden valvutuneisuus rajoittavat jo tehokkaasti vahinkoja. HP/Ponemonin 2012 otostutkimus taas osoittaa, että yritysten tappioista 44 % aiheutui tiedon menettämisestä ja 30 % toimintaan liittyvistä häiriöistä. On merkillepantavaa, että yrityksille toiminnan

palautuminen kestää keskimäärin 24 päivää. Hyvä lukija, esitän sinulle kysymyksen: ”Pysyykö sinun organisaatiosi toimimaan, jos tietojärjestelmät ovat melkein kuukauden kaatuneina?”

Kybervakoilun osalta on havaittavissa se, että vuonna 2012 vakoiluohjelmien tekninen taso nousi merkittävästi. Alkuvuonna otsikoita on täyttänyt Red October eli ROCRA, jolla on isketty erityisesti valtionhallintoon ja tutkimuslaitoksiin. Tuntuu, että saamme päivittäin kuulla uusia ja ikävämpiä tietoja Punaisesta lokakuusta ja vastaavista. Tämä antaa aiheen epäillä, että olemme kuin jäävuoria tarkasteleva merenkävijä pohjoisilla merillä. Huiput näkyvät, mutta suurempi ja tuntemattomampi vaara piileekin pinnan alla.

Punainen lokakuu leviää sähköpostin liitetiedostojen kautta. Tämä osoittaa, että vakoiluohjelmien leviämisen keinot ovat toisaalta pysyneet samoina. Me tavalliset käyttäjät olemme suurin tietoturvaongelma, joten koulutuksen ja tietoisuuden nostamisella voimme parantaa yhteistä turvallisuutta merkittävästi.

Kyberterrorismi on pysynyt suhteellisen hyvin aisoissa. Terroristit käyttävät internetiä erityisesti koulutukseen, värväkseen ja varainhankintaan. Mutta erityisesti Yhdysvalloissa on kuitenkin epäilyksiä, että digitaalinen 9/11 on oven takana odottamassa. Mahdollisesti torjutuista tapahtumista ei kuitenkaan tietoa julkisuuteen ole paljoa herunut.

Kyberoperaatiot sisältävät niin painostuksen kuin sotaa alemmat kyberoperaatiot ja varsinaisen kybersodankin. Uhkamalliin sopivista tapahtumista keskeisimpiin kuuluu Gazan konflikti, missä osapuolet iskivät myös digitaalisesti. Kyberillä on myös toistuvasti isketty Iranin ydinohjelmaa vastaan, mutta siihen ovat myös iranilaiset vastanneet. Iranin kyberkeskuksen Mahdi Akhavan sanoi tammikuussa maansa olevan kybervaltana jo maailman kärkiviisikossa.

Voidaankin sanoa, että kaikilla konflikteilla on nykyään kyberrintamansa. Venäjän federaation asevoimien entinen yleisesikunnan päällikkö armeijakenraali Nikolai Makarov muotoili näkemyksensä seuraavasti: ”Sodankäynnin fokus on siirtynyt maalta ja mereltä ilma-, avaruus- ja informaatioympäristöihin kybermaailma mukaan lukien.” Yhdysvallat

ajattelee samalla tavalla, mistä on todistuksena tuore päätös kasvattaa asevoimien Cyber Commandin vahvuutta 900 henkilöstä 4000 sotilaaseen.

Kyberkonfliktit ja varautuminen nousivat kansainvälisen politiikan keskiöön kuluneena vuonna. Poliitiikan moniulotteisuuden osoituksena voidaan pitää Yhdysvaltojen ja Kiinan välistä suhdetta. Maat järjestivät yhteisen kyberharjoituksen, vaikka Yhdysvallat on syyttänyt Kiinaa miljardien dollarien arvoisista tietovarkauksista. ”Jos haluat rauhaa, valmistaudu sotaan” kääntyykin muotoon ”jos haluat rauhaa, pidä ainakin yhteiset sotaharjoitukset”.

Strategiamme kybervisio

Talouden ja teknologian kehittyminen on lähtökohtaisesti hyvää, eikä kyberturvallisuusstrategiakaan piehtaroi pelkissä riskeissä. Tulevaisuus tuo mahdollisuuksia ja meidän on pystyttävä niitä hyödyntämään.

Kyberturvallisuutemme visiossa olemme maailmanlaajuinen edelläkävijä vuoteen 2016 mennessä. Lisäksi visiossamme Suomi kykenee suojaamaan elintärkeät toimintonsa kaikissa tilanteissa kyberuhkaa vastaan. Visioon liittyy myös se, että kansalaisilla, viranomaisilla ja yrityksillä on mahdollisuus tehokkaasti hyödyntää turvallista kybertoimintaympäristöä ja sen suojaamiseen syntyvää osaamista sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Mitä tämä kaikki tarkoittaa? Turvallinen ja ennakoitava toimintaympäristö on hyvä meille kaikille. Tämä tarkoittaa lisää hyvinvointia ja työpaikkoja. On erittäin tärkeää huomata, että

tämä ei tarkoita pelkästään parempaa bisnestä turvallisuusalan toimijoille. Kun tietoturvasuus toimii hyvin ja näkymättömästi, niin työt-kin sujuvat paremmin. Luotettava toimintaympäristö tuo veroeuroja ja muuta hyvää montaa eri kautta. Kyberturvallinen maa on hyvä maa investoida ja kehittää liiketoimintaa. Kyberturvallisuus parantaa mahdollisuuksiamme saada uusia kansainvälisiä investointeja, mutta nopeampi vaikutuksiin päästään sillä, jos se lisää Suomen houkuttelevuutta omien yrittäjiemme ja yritystemme silmissä.

Kansalaisten pääsy tarvittaviin järjestelmiin parantaa myös tasa-arvoa, esimerkiksi sitä kautta, että ihmiset pääsevät asioimaan viranomaisten kanssa ajan ja paikan liiemmin rajoittamatta. Niin ajateltuna kyberturvallisuuden laiminlyönnit ovat silloin isku myös koko demokraattiselle järjestelmällemme. Järjestelmän on siten toimittava riittävällä tasolla myös ongelmien hetkellä ja pahoissa paikoissa. Niin kyberturvallisuuden visiossa kuin varautumisessa on lähdettävä siitä, että yhteiskunnan elintärkeät toiminnot pystytään turvaamaan kaikissa tilanteissa.

Strategiset linjaukset

Valtioneuvoston periaatepäätöksen kovassa ytimessä ovat sen kymmenen strategista linjausta (kuva alla). Nämä linjaukset ovat hallituksen selkeä ohjaus kyberturvallisuuden kokonaisvaltaisiksi kehittämistoimiksi. Julkisuuteen on noussut erityisesti esille kyberturvallisuuskeskuksen perustaminen, tilannetietoisuuden kehittäminen onkin ydinkysymys. Vielä tärkeämpää on kuitenkin kokonaisuus, kymmenen

strategista toimenpidesuosituksista sitouttaa koko yhteiskunnan kybervarautumiseen. Keskiöön nousee yhteistoiminta. Voidaankin sanoa, että linjauksilla vahvistetaan maailmanmitassa ainutlaatuisia suomalaista julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistoimintaa. Kehotan kaikkia tutustumaan www.yhteiskunnanturvallisuus.fi -sivuilta löytyvään strategiaan ja sen perustelumuihin.

Kyberturvallisuusstrategian julkistamisen yhteydessä oli paljon puhetta ”kyberhyökkäyskyvystä” ja ”tiedustelusta”. Keskustelu meni väärään suuntaan, koska Suomi ei ole hyökkäämässä mihinkään maahan, vaan kehittämässä aktiivista kykyä vastata mahdollisiin kyberhyökkäyksiin eli kehitetään kyberhyökkäysten torjuntakykyä. Tässä on siis sama logiikka kuin perinteisessä, ”fyysisessä” hyökkäyksessä. Jos ei ole puolustuskykyä, johon sisältyy hyökkäyskyky vihollista vastaan, niin ei ole torjuntakykyä! Strategiassa asia onkin esitetty aktiivisena vaikuttamisena kyberhyökkäysten torjumiseksi ja siten elintärkeiden toimintojen turvaamiseksi.

Aktiivisen vaikuttamisen käsitettä voi aukaista myös digitaalisen ja fyysisen hyökkäyksen erojen pohdiskelu. Merkittävää on, että kybertoimintaympäristössä emme tiedä onko hyökkääjä valtiollinen toimija vai joku muu, kuten rikollisjärjestö tai terroristiryhmä. Täs-

tä voidaan johtaa se, että vaikuttamisen kyky tulee olla toimivaltaisilla viranomaisilla, kuten poliisilla ja puolustusvoimilla. Esimerkiksi jos poliisi ei pysty vaikuttamaan kyberhyökkäysten tekijään, se ei pysty kyberrikollisuuden tehokkaaseen torjuntaan. Samalla tavalla uskottava kansallinen puolustuskykymme edellyttää nyt ja tulevaisuudessa kykyä kyberhyökkäysten torjuntaan.

Julkisuudessa oli keskustelua myös tiedustelusta, vaikka koko termi jäi usein keskustelijoilta määrittelemättä. Tiedustelun kirjo on kuitenkin laaja, alkaen päivän sanomalehden tarkasta lukemisesta. Keskeistä kuitenkin on, että muuttuvassa kybermaailmassa pitää olla entistä parempi kyky tunnistaa ja analysoida yhteiskuntaa mahdollisesti uhkaavia kyberhyökkäyksiä, -vakoilua ja -rikollisuutta. Kysymys on siitä, että vastuuviranomaiset ylläpitävät kykyä tunnistaa vastuullaan olevia kyberuhkia. Kyberturvallisuuskeskus ei ole tiedustelu, vaan se kokoaa ja analysoi viranomaisilta ja elinkeinoelämästä sekä kansainvälisiltä yhteistyökumppaneilta saamia tietoja. Lainsäädäntö voi kaivata tarkennuksia, ainakin yksityiskohtainen analyysi ja selvitystyö on tehtävä.

Toimeenpano

Strategia ei saa jäädä kassakaappiin, vaan sitä

pitää toteuttaa jatkuvasti kehittämällä. Seuraavassa vaiheessa hallinnonalat lähtevät tekemään omia osuuksiaan, joiden koonnoksista syntyy kansallinen toimeenpano-ohjelma tämän vuoden loppuun mennessä. Kyberstrategian ylläpito ja kehittäminen perustuvat jatkuvan kehittämisen prosessiin, joten työ ei ole koskaan valmis. Kyberturvallisuusstrategia käsitellään vuosittain juuri perustetussa Turvallisuuskomiteassa. Tällä varmistetaan strategian ajantasaisuus ja toimenpiteiden eteneminen. Strategiaa ja toimeenpano-ohjelmaa on päivitettävä jatkuvasti, sillä kybermaailman kehitys on yllättävän nopeaa.

Kyberturvallisuus perustuu pitkäjänteiseen ja riittävään suorituskykyjen kehittämiseen, niiden oikea-aikaiseen ja joustavaan käyttöön sekä elintärkeiden toimintojen kykyyn sietää kyberturvallisuuden häiriötilanteita. Viranomaisten kyberturvallisuuden suorituskykyä kehitetään toimivaltaisten ministeriöiden johdolla ja esimerkiksi määrittämällä ministeriöiden strategiset kyberturvallisuuden tehtävät. Useimpien strategisten kyberturvallisuustehtävien ja niihin liittyvien suorituskykyjen kehittämiseen liittyy myös muiden ministeriöiden, alue- ja paikallishallinnon, elinkeinoelämän sekä järjestöjen toimenpiteitä ja resursointia. Suorituskykyjen kehittämisessä ja käytössä ministeriöiden on aina otettava huomioon hallinnon eri tasot sekä elinkeinoelämän ja järjestöjen rooli.

Viereisessä kuvassa on esitetty yksikertainen kyberturvallisuuden riskianalysimalli. Se on jokaisen toimijan helppo toteuttaa kyberturvallisuusstrategiassa ja siihen liittyvässä taustamuistiossa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Riskianalyysin tulee tuottaa tekijälleen hänen vastuualueensa haavoittuvuudet ja niiden aiheuttamat kyberhäiriötilanteet sekä vaikutus yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin. Joku viisas on sanonut, että kybermaailman ydinkärjet ovat yhteiskunnan haavoittuvuudet, joten niiden määrittelyyn kannattaa paneutua. Riskianalyysin lopputulokseen kirkastuu myös varautumistoimet, jotka voidaan jakaa kolmeen kategoriaan; ennaltaehkäiseviin, torjuntatoimiin ja toiminnan palauttamiseen.

Kybertulevaisuus

Kynnys kybervihollisuuksien aloittamiselle on

matala. Hyökkääminen on edullista, tehokasta ja kiinnijäämisen vaara on pieni. Lisäksi valtioiden toimintaa eivät rajoita asevalvonnan kaltaiset sopimukset. Tämän perusteella voidaan arvioida, että valtiollisten toimijoiden rooli tulee kasvamaan entisestään. Voidaan epäillä, että samalla kun valtiot pyrkivät suojaamaan yhteiskuntaansa muiden maiden hyökkäyksiltä, osa niistä on entistä useammin iskujen käynnistäjänä.

Valtioiden kasvavaa merkitystä voidaan arvioida myös Euroopan Unionin European Network and Information Agency (ENISA) tuoreen riskikartoituksen pohjalta (ENISA Threat Landscape – Responding to the Evolving Threat Environment). Kyberriskien tärkeimpinä nousevina trendeinä virasto näkee mobiliteetin (mobile computing), sosiaalisten verkostojen sekä kriittisen infrastruktuurin ongelmat. Nämä teemat ovat sellaisia, joissa valtiot ovat olleet myös hyökkääjinä aktiivisia. ENISAn raportin mukaan ainoastaan rikollisilla on käytössään laajempi arsenaali.

Hyvä tulevaisuus ei tule itsestään, vaan turvallisuus alkaa tässäkin omasta toiminnasta. Suunnittelun voi aloittaa aikaisemmin tai myöhemmin, mutta silloin voidaan pohtia vauruudmekko ennen vai jälkeen ”kybertalvisotamme”? Kannustan kaikkia arvioimaan omaa ja oman organisaationsa toimintaa rakentavasti ja kriittisesti. Voimme kaikki asettaa itsellemme myös seuraavat kysymykset: ”Olemmeko me varautuneet riittävän hyvin kyberuhkiin? Mitä voisimme tehdä paremmin?”

Prof Howard A. Schmidt

Cyber Threats and Cyber Domain: Implications to National Security

The Finnish government recently adopted a resolution on the nation's cybersecurity strategy. This is a part of a global trend: governments around the world are realizing the importance of their cyber infrastructure and taking measures to secure them against cyber threats. But, what are these cyber threats they are preparing for and can a national cybersecurity strategy help address them?

Cyber threats

The cyber threat is a result of two things: our reliance on cyberspace and the inadequacy of cybersecurity. Cyberspace consists of millions of private, public, academic, government, military and business networks. It connects everything from home computers and smartphones to government databases, telecommunication networks and control systems used to operate the power grid. This communication infrastructure, or cyber infrastructure, is used to communicate personal, sensitive, even classified information and to perform critical operations and transactions. Our reliance on these networks stands in stark contrast to their lack of cybersecurity: many of them contain vulnerabilities, which can be exploited to access critical information or to disrupt operations.

Cyber domain

Cyberspace is a critical national asset and securing it should be a national priority. However, cyberspace is no more a domain of war than the telephone lines were in the old day. War is waged between military defenses and nation states. It is not war, if a non-governmental organization launches a distributed denial of service (DDoS) attack against a private company or cybercriminals steal credit card details. These are serious crimes, but they are not acts of warfare. Most of the time, what is being referred to as cyberwar, is actually the theft of intellectual property. Nation state sponsored espionage does

On the author

Howard A. Schmidt is a two time adviser to the U.S. government on cybersecurity. Prof. Schmidt has over 40 years of experience in government, business and law enforcement. From 2001 to 2003, he served as the vice chair of President Bush's Critical Infrastructure Protection Board and as the special adviser for cyberspace security. From 2009 to 2012, he served as the White House cybersecurity coordinator and special assistant to the President under the Obama administration. Prof. Schmidt has also held high profile security positions at Microsoft and at eBay. Prof. Schmidt is frequent visitor in Finland and well-informed of the local security initiatives, including the work of the Oulu University Secure Programming Group (OUSPG).

occur, but the risks of cyberwar are too great: unlike bombs, malware can be turned around, reverse-engineered and used against the initial aggressor. There are no winners in this scenario.

National cybersecurity

Even though cyberspace is not a domain of war, it is a critical asset and nation states should be prepared against cyber threats. Cyberattacks can have devastating consequences. Instead of a hostile nation state, it is more likely to be an unsuspecting employee clicking on a link in a phishing email who releases a virus into the production network of a power plant. However, even though the attack might be unintentional, the amount of damage can be considerable: the networks within the power grid are extremely interconnected and an attack against the power grid can bring down the power supply in a large area in a series of cascading events. Given the risks, ad hoc responses are enough. Just as nations have plans and resources in place for natural disasters, they should also be prepared for cyberattacks. In other words, each nation needs a national cybersecurity strategy.

National cybersecurity strategy

Cyberspace is global and largely commercial. A government only has direct control over a very small portion of even its national cyber infrastructure. Therefore, a cybersecurity strategy cannot be dictated by government; it must stem from partnership between the public and private sector and international partners. A good cybersecurity strategy promotes partnership by encouraging cooperation and transparency and commits all parties to improving cyberhygiene within their own networks.

Partnerships

Cybersecurity is a shared responsibility. Governments must use their authority to make cybersecurity a national priority. However the actual protecting needs to be done by the network owners, because only they have access to their own networks. The role of the government is to build national and international partnership to coordinate the cybersecurity effort and to promote the sharing of timely threat information, which is the key to strong partnership and an effective cybersecurity strategy.

Cyberhygiene

A common misconception is that improving cybersecurity costs a lot of extra money. However, a lot of the time, organizations already have access to the tools they need. All they need to do is implement better policies and educate their employees. Keeping their firewalls up-to-date, implementing new patches and educating their employees about phishing emails are all ways to improve an organization's cyberhygiene. These are all small things, but improving cyberhygiene can reduce the risk of cyberattacks by as much as 80%.

Transparency

Partnerships are based on trust. To build and strengthen partnership with the private sector and its international partners the government must demonstrate that they are not concealing important information from their partners. Transparency also serves another purpose: it ensures that the efforts we make to secure cyberspace do not compromise the openness of the Internet, which is the very source of its success.

Public private partnerships

The vast majority of the critical national infrastructure and cyber infrastructure is owned and operated by the private sector. Therefore, it is the private sector that needs to do the protecting. They know their systems the best, they have the technical expertise, and most importantly, they have access to their own networks. However, cybersecurity cannot be left to the private sector; the government needs to make cybersecurity a national security priority and launch efforts to improve cybersecurity not only within government but also in the private sector.

Motivating the public sector

Change cannot be forced. A cybersecurity strategy will only be effective, if they private sector is committed to it and they will only commit to it, if they can see the benefits. The key to building a successful public-private partnership is getting the private sector to understand that cybersecurity is not only a security but also a business issue. Company CEOs want to make a profit, not defend a country. Therefore, you

need to demonstrate them that improving cybersecurity is also a good business practice. For example, for operators outgoing spam traffic can result in blacklisting, meaning they cannot provide their customers with the services they are paying for. By keeping their networks clean, they can avoid such disruptions, improve their customer satisfaction and reduce the amount of helpdesk calls. This is not only good for the customers and for protecting the national infrastructure, but it is the way you should be running a business in the 21st century.

International partners

Cybercriminals act globally, but national borders restrict the jurisdiction of law enforcement. To catch cybercriminals and prosecute them more effectively, cooperation between national and international law enforcement is needed. This is only possible through the harmonization of cybercrime laws and timely sharing of information between partners. Government cooperation is often criticized for adding bureaucracy: However, international cooperation is necessary for catching cybercriminals and it can be successful, if it based on mutual trust.

Harmonization of cybercrime policies

In my post as cyber security coordinator, my biggest challenge was adjusting cybersecurity policies, particularly internationally with nation states and private industry. With all types of other traumatic events taking place in world, like bombings, hijackings and civil war, it was difficult to get all the involved parties to understand that the harmonization of cybercrime laws is a serious issue and an issue that can be significantly improved upon. With everything else going on, it was a big challenge to ensure that all the people were still putting the necessary effort and energy into improving cyber security. However, there are many things nations agree on and governments do not have to agree on 100% of everything to do something. The Budapest convention, though not signed by every nation, is a good basis for the harmonization of cybercrime laws.

Building partnerships

In 1999, President Clinton signed the presi-

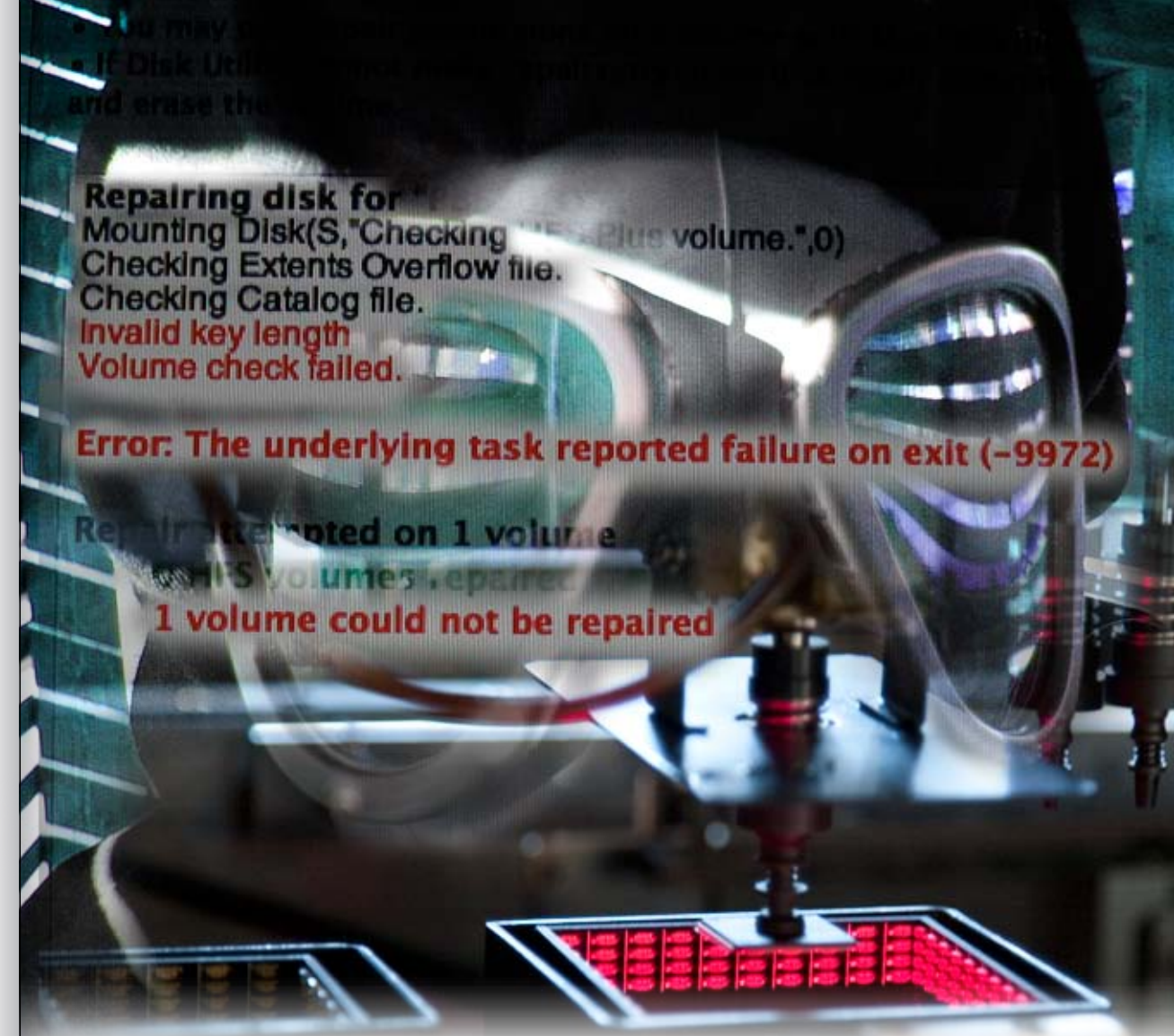
dential directive on Information Sharing and Analysis Centers (ISACs). The directive urged the US government agencies to share more information amongst themselves and with the private sector on vulnerabilities, incidents and cybersecurity best practices. The directive increased the amount of cybersecurity information shared across different sectors and paved the way for the International Strategy for Cyberspace launched in 2011. The 2011 strategy was not just a strategy for US government agencies but also an invitation to all likeminded nations to join us in a partnership. Now, we are seeing more and more international cooperation everyday with governments becoming a part of an ever-growing cybersecurity effort.

Timely information and trust

Cybersecurity is based on partnership: partnership between government agencies, partnership between the government, the private sector and academia, and partnership between nation states. Partnership is built on trust and the core of an effective cybersecurity strategy is building good partnerships by promoting information sharing and transparency. A partnership only works, if all parties feel that everybody is sharing necessary information and giving correct responses. Timely information sharing increases trust between different parties and it is vital to catching cybercriminals: cyber criminals move fast, so we must also work at Internet speed. There is no time for lengthy government processes; to catch cybercriminals, we must have immediate access to the latest information through our partner networks.

Case CERT-FI

The Finnish CERT, CERT-FI, is a good example of using information sharing to build partnerships. For a number of years, CERT-FI has been a leader in collecting threat information, analyzing it and sharing the threat information in near real-time, not only within its local stakeholders but also with other international CERT teams. Through its efforts CERT-FI has managed to significantly increase trust between the local government and the private sector and also to build strong partnerships with its international partners.

Cyberhygiene

In a typical attack, the attackers send phishing emails. If an employee opens an email, the attached malware is downloaded on the employee's workstation and it starts to scan the system for vulnerabilities. Once a vulnerability is found, it is then used to escalate privileges, and before you know it, the attackers have access to the information they were looking for.

People, policy, technology

You can reduce the risk of a successful intrusion into your network substantially by improving the network's cyberhygiene. Cyberhygiene is a combination of basic cybersecurity policies, technologies and end user education.

No single piece of technology or set of policies will do all the things you need to do to protect your network. It is not enough just to install a firewall or use passwords. You need to keep your firewall up-to-date, monitor your networks for any stray malware, require the use of strong authentication and make sure your employees are not bringing malware into your networks on USB sticks. There are a number of good best practices that you can employ, for example the ISO standards and NCIS 800. However, even with the correct technologies and policies in place, your system can still be compromised by the user, who opens the phishing email. Therefore, user training is vital.

Risk management

Critical networks can contain very old vulnerabilities, for which patches have been released ages ago. The reason for this is that implementing patches can disturb the operation of their network. However, if this is known, then it should be taken into account in risk management. When a vendor releases a new patch, in most cases, they have already done a fair amount of testing on it. However, everybody's ICT environment is different, so you also need to do your own testing. You have to recognize this need and incorporate patch testing into your business processes. When you have a car repaired, before they give it back to you, they test drive it. Similarly, when you deploy a patch, you need to make sure that the cure is not worse than the illness, before you implement it into your network

Cybersecurity strategies

Over the years the cyber threats and the cybersecurity strategies addressing them have changed. The Critical Infrastructure Protection Board was created by President Bush in 2001 in direct response to the 9/11 attacks. As a result, the emphasis was primarily on preventing another physical attack. In 2009, when President Obama created the position of White House Cybersecurity Coordinator, the world had been witness to an increasing amount of intrusions, intellectual property theft and DDoS attacks. As a result, a greater emphasis was placed on securing cyberspace, which was identified not only as a security priority, but also as an economic asset.

Judged by time

When a nation implements a cybersecurity strategy, they are implementing a strategic view of cybersecurity. The success of the strategy will be judged by time, as the plan continues to be executed; it is not something that will change overnight. The US National Strategy to Secure Cyberspace was released in 2003 and celebrates its 10 year anniversary this February. It has yielded mixed results with the Department of Homeland Security making great progress in some areas and lagging behind in others. However, I think we are on the right track, but only time can tell. The same applies to the recently adopted Finnish cyber security policy. It seems to be on the right track with the right people, structures and process in place. However, only time will tell how successful these strategies are in securing cyberspace and protecting the openness of the Internet.

Protecting cyberspace

As a global society, we have benefitted tremendously from cyberspace and with this privilege comes the solemn responsibility to protect cyberspace and to ensure that our efforts to protect it do not undermine the openness of the Internet and the free flow of information, which make cyberspace such a unique environment. The notions of freedom of speech, privacy and freedom of expression must continue to be a priority, as we do a better job in securing cyberspace, because the world benefits from it. ☺

Tuomas Koskenniemi

Erityisasiantuntija, puolustusministeriön puolustuspoliittinen osasto.

Seurannut Yhdysvaltain politiikkaa bloggarina ja Taloussanomien kolumnistina.

Vuonna 2012 Koskenniemi oli mukana kehittämässä Al-Jazeera USA-vaalikonetta

Obaman liittouma sinetöi vaalikartan muutoksen

Yhdysvaltain marraskuisten vaalien hintalappu ylitti helposti Suomen puolustusbudjetin. Mitt Romneyn kampanja kesti kuusi vuotta, ja Barack Obaman yllä odottivat iskuaan niin merkkimiehen kuin kurositeetin leimakirveet. Asetelmiin nähden vaalit jäivät silti omituisen valjuiksi. Panosten tai näkemyksen puutteeseen jännitys ei laimentunut: vastakkain olivat kaksi perustavasti toisistaan eroavaa ajattelumallia, jotka lupasivat saatella Yhdysvallat hyvin erilaisille poluille. Keskustelu ei kuitenkaan rantautunut poliittisen filosofian tasolta selviksi seuraavan neljän vuoden tienviitoiksi.

Barack Obamaa on verrattu Rorschachin musteläikkään, jossa kukin näkee mitä luulee näkevänsä. Poliitikkona Obama on harvinaisen kiistelty, mutta ihmisenä harvinaisen pidetty. Hyvän tahdon kääntöpuolena ovat kaikkien vaikeuksien jälkeenkin musertavat odotukset, joita presidentin omat puheet planeetan parantamisesta ja valtamerten nousun pysäyttämisestä eivät ole hillinneet. Toisen kauden suunnitelmista Obaman ensimmäiset neljä vuotta ja vaalikampanja antoivat lopulta vain vähän vihiä. Niinpä liberaalien toiveissa musteläikkäpresidentti paljastaisi nyt vihdoinkin salatun luontonsa kieltäen aseet, voimauttaen vähemmistöt ja kukistaen ilmastonmuutoksen. Konservatiivit puolestaan keräsivät vaalien jälkeen säilykkeitä islamistis-sosialistisen LGBT-maailmanvallankumouksen varalta.

Tätä taustaa vasten on helpompi ymmärtää vimmaa, jolla Obaman tammikuun virkaanastujaispuhetta pureskeltiin lehtien sivuilla ja blogosfäärissä. Liberaaleista painotuksista ei juuri ollut erimielisyyttä. Toisaalta huomautettiin, että Washingtonin kärjistyneet ilmapiiri väristää näkökulmia: moni puheen ”liberaaleista”

viittauksista saattoi olla tulenarka polarisoituneessa pääkaupungissa, muttei niinkään kansan hiljaisen enemmistön parissa. Eittämättä virkaanastujaispuhe vahvisti kuvaa Obamasta keskustavasemmistolaisena pragmaattikkona, jonka näkemys valtion roolista edistyksellisenä voimana ja pelikentän tasaajana poikkeaa perustavasti republikaanipuolueessa vallalla olevasta ajattelusta.

Uusi tuki muutokselle

Vuoden 2012 vaaleista puuttui viiden vuoden takainen räiskyntä, mutta merkillisinä nekin muistetaan. Jo esinäytös oli koominen, kun raskaan sarjan republikaanit yksi toisensa jälkeen päättivät odottaa vuotta 2016 kohotuksen samalla lauman epäkelvoja yrittäjiä alas

syöstäväksi. Lehtien päätoimitukset ja televisi-
on puhuvat päät eivät missään vaiheessa osan-
neet päättää, onko Obaman voitto etukäteen
täysin selvä vai talouden valossa epätodennä-
köinen. Sillä numeroiden valoissa presidentin
ensimmäinen kausi ei vakuuttanut. Lähtö-
kohdat toki olivat surkeat, mutta niin on ää-
nestäjän muistikin. Ellei George W. Bush olisi
tuhonnut republikaanien mainetta Euroopassa
vuosikymmeniksi, olisi täälläkin huudettu uut-
ta Reagania maailmantalouden pelastajaksi.

Uupumukseen asti kalutut vaalit voidaan
pelkistää marxilaisittain: Barack Obama oli pa-
rempi ehdokas, ja historialliset olosuhteet suo-
sivat hänen valintaansa. Väitteen ensimmäinen
osio on kiistaton. Jälkimmäiselle silmissä har-
maantuva presidentti saattaisi naurahda kol-
kosti, mutta se muuttuu järkeväksi, jos katseen
hetkeksi irrottaa talouskriisistä. TIME-leh-
den mukaan Yhdysvalloissa käytiin nyt toiset
peräkkäiset muutosvaalit. 49 % äänestäjistä
halusi vaihtaa Valkoisen talon isännän, ja 51 %
uskoi yhä muutokseen, jonka Obama lupasi
vuonna 2008.

Obaman liittouma

Viime kädessä vaalit ratkaisi ilmiö, jonka py-
syvyyden marraskuun kuudes samalla sinetöi.
”Obaman liittoumaksi” kutsuttu nuorten, nais-
ten ja vähemmistöjen varaan rakentunut koaliti-
o saattoi vielä neljä vuotta sitten olla aikaansa-
edellä, ja tappionjälkeisestä julkisesta tuhkan-
ripottelusta huolimatta moni republikaani ei
tainnut todella uskoa uuden ajan koittaneen.
Enää liittoumaa ei voi ohittaa historiallisena
anomaliana, vaan sen tuella voitetaan tai hävi-
tään myös seuraavat vaalit. Vaikka ei ole lain-
kaan selvää, pystyvätkö demokraattien uudet
soihdunkantajat vetoamaan samoihin kohde-
ryhmiin, lienee moni ennen vuotta 2008 tu-
kevasti konservatiivinen osavaltio pelissä myös
2016. Jatkossa joukkoon saattaa liittyä jopa Te-
xas, mutta ilman sitäkin Obama on muuttanut
vaalikartan maanjärjestyksen lailla.

Obaman liittouma on kuitenkin enemmän
kuin teoria väestöryhmistä. Obama osasi kut-
sua mukaan. Järki saattoi kehottaa päätöstään
puntaroivaa äänestäjää valitsemaan Romneyn,
mutta olisiko Romney valinnut äänestäjän?
Tarjosiko haastaja tukijoilleen muuta roolia
kuin katsoa ja jännittää, kun konsernijohto

yrittää pelastaa maailmantalouden? Presiden-
tin ”It’s never been about me. It’s about you.”
kuulostaa tyhjältä retoriikalta, mutta niin vain
marraskuun tullen miljoonat vapaaehtoiset
kiersivät ovelta ovelle raahaamassa ihmisiä
äänestämään. Ero tiivistyi ex-ehdokkaiden
esikunnissa: Romneyn avustajat tekivät par-
haansa todistellessaan pomoansa ihan kunnan
mieheksi, kun taas presidentin viestiguru Da-
vid Axelrod ja kumppanit tuntuvat ihailevan
ihmelastaan uskonnollisella hartaudella.

Optimistin silmissä Obaman liittouman
voittokulku merkitsee osallistavan politiikan
tukevaa niskaotetta Suomessakin tympeän tu-
tusta ”valtionjohtaja on toimitusjohtaja” -mal-
lista. Järjellistä tai ei, ihmisistä on mukavaa
katsoa presidenttiä ylöspäin esimerkkinä, in-
nostajana ja myötäeläjänä.

Liittoumat eivät synny itsestään, ja valtavan
vaaliorganisaation menestyksekkäs pyörittä-
minen vaatii taitavan johtajan. Yhtäältä presi-
dentinvaalikampanja rakentuu hienostuneen
tieteen ja äärimmäisyyksiin erikoistuneen
ammattitaidon varaan. Toinen puoli on täyttä
kaaosta, henkilöristiriitoja ja paineensietoky-
kyä. Karismaattiseksi kansanvillitsijäksi Mitt
Romneya ei ole kehunut kukaan, mutta johtaa
hänen piti osata. Siksi on nurinkurista, miten
ylivertaiselta Obaman leiri lopulta vaikutti.
Presidentin uudelleenvalintaorganisaatiossa
yhdistyivät kurinalainen ydinjoukko, moti-
voitunut ruohonjuuriväki, sosiaalisen median
mahdollisuudet, tehokkaat numeronikkarit ja
tarkan poliittisen vainun ehdokas. Romneyn
rivit puolestaan olivat lopulta varsin sekaisin.
Vinoutuneet sisäiset mielipidekyselyt ruokki-
vat lumemaailmaa, jossa vaa’ankieliosavaltiot
kallistuivat Romneyn suuntaan vielä vaalipäi-
vänä. Erimielisyydet kärjistyivät, teknologia
oli vanhentunutta ja ehdokas itse sortui omi-
tuiseen mikromanageeraukseen.

Kun Bostonissa mehusteltiin valtakun-
nallisella kansanäänestyksellä epäsuositusta
presidentistä, Chicagossa vaali miellettiin
kahdeksaksi kuvernöörikampanjaksi tärkeim-
missä osavaltioissa. Kun Romney rummutti
vain taloutta ja työllisyyttä, Obama räätälöi
viestit niin sinkkunaiselle, autotyöläiselle kuin
toisen polven meksikolaismaahanmuuttajalle.
Kun haastaja säästi rahojaan syksyn viimeis-
ten viikkojen mainosvyöryyn, vei presidentti

kampanjansa lähes konkurssiin iskien ratkai-
sevat iskut jo kesällä. Riski kannatti, ja loka-
mainosten maalaama mielikuva Romneysta
rikkaana, ilkeänä, koiria kiusaavana kumma-
jaisena pysyi.

Republikaanien on hymyiltävä enemmän

Republikaanipuolueen esivaalijärjestelmä ei
nykyisellään kykene tuottamaan yleisvaaleihin
sopivia voittajia. Useimmissa osavaltioissa puo-
lueen lipunkantajan valitsee pieni, valkoinen ja
harmaantuva joukko konservatiiviaktiiveja,
joiden näkemyksiin ehdokkaat joutuvat sovit-
tamaan omansa. Tässä valossa ei ole suuri ihme,
että Obama keräsi marraskuussa 93 % mustien,
73 % aasialaistaustaisten, 71 % latinojen ja 60 %
alle 30-vuotiaiden äänistä.

Republikaanipuolueen ongelmia on re-
stosteltu hartaudella, mutta niihin on vaikea
puuttua. Yhdysvaltain poliittisessa järjestel-
mässä vaalit hävinneeltä puolueelta puuttuu
johtaja. Viidakon lait ovat silti yksinkertai-
set: voimakkain kerää joukot. Historiallisen
surkeissa suosioluvuissa rypevistä kongressin
republikaaneista ei ole tyhjiötä täyttämään.
Edustajainhuone on sekä republikaanien
vallan ainoa linnake että puolueen suurin
ongelma. Vaikka Wall Street Journalin pää-
toimituksessa miten hymisteltäisiin puolue-
en uusiutumistarpeesta, on iso osa vaalipiiri-

reistä piirretty niin ihmeellisiksi luikeroiksi,
että harmittaa katsoa – yksittäinen konservatiiv-
inen edustaja uusiutuu vain poliittisen hen-
kensä uhalla. Yhtä luovalla kartankäytöllä oli-
si todennäköisesti mahdollista jakaa Helsinki
kymmeneen vaalipiiriin siten, että Kokoomus
ei saisi läpi yhtään kansanedustajaa.

Vielä demografiaa suurempi haaste republi-
kaaneille on löytää myönteinen konservatiiv-
inen visio Yhdysvalloille. On väitetty, että presi-
dentinvaalit voittaa ehdokas, joka suhtautuu
myönteisimmin maan tulevaisuudennäkymiin.
Reagan hymyilee kaikissa valokuvissa, isä-Bush
oli ennen kaikkea mukava mies eikä poikaa-
kaan voi syyttää kansallisen itseluottamuksen
puutteesta. Nyt esivaaleja hallitsivat pitkään
ärtynyt Newt Gingrich, kiukutteleva Donald
Trump, pelottava Michele Bachmann ja popu-
listista vihaa kanavoiva Sarah Palin. Raivoisa
Obaman vastustus voi tuoda teekutsupisteitä,
mutta Yhdysvalloissa ei ole koskaan perustettu
pessimistisistä nillittäjistä. Republikaanien on
hymyiltävä enemmän.

Miten käy Obaman liittouman?

Harva Yhdysvaltain presidentti on pohtinut
paikkaansa maanisien jatkumossa yhtä avoi-
mesti kuin Obama. Toisen kauden ansiosta
jalanjäljestä jää syvä, mikä on valtava helpotus
historiatietoiselle presidentille. Mandaatin
heikkous saattaa silti aiheuttaa ongelmia: on

hyvin harvinaista, että presidentti valitaan Obaman tavoin jatkokaudeksi ensimmäistä pienemmän valitsijamiesjoukon tuella. Lisäksi toiset kaudet ovat tavanneet olla joko vaikeita tai kammottavia. Washington Post muistuttaa, että toisen maailmansodan jälkeen vain Reagan ja Bill Clinton ovat nostaneet kannatuslukujensa keskiarvoa jälkimmäisellä kaudellaan, eikä tämänkään kaksikon arki pelkkää onnea pursunnut (ks. Iran-Contra tai Lewinsky, Monica).

Yhdysvaltain poliittisen järjestelmän omistuuksiin kuuluu sekin, että toisen kauden presidentillä on lopulta vain vähän tehokasta peliaikaa. Kongressi valmistautuu pian jo vuoden 2014 vaaleihin, joiden alla kukaan ei ota riskejä. Presidentin puolueella on taipumus saada välivaaleissa takkiinsa, mikä rohkaisi republikaaneja, etäännyttäisi demokraatteja Obamasta ja ruokkisi narratiivia jälkimmäisten heikkoudesta. Tämän takia Valkoisessa talossa on kiire ajaa merkittäviä lainsäädäntöhankkeita ennen kesää. Parhaassa tapauksessa viimeiset pari vuotta voisi keskittyä ulkopoliittikkaan, suunnitella presidentin perintökirjastoja ja nimittää tuomareita korkeimpaan oikeuteen.

Ratkaisevan tärkeä kysymys on, mitä Obaman liittoumalle käy vaalien jälkeen. Useampi kuin yksi korkealle tähyilevä demokraatti on vaatinut pääsyä Obaman kampanjan yhteistietolistoihin, mille niiden päällä istuvat presidentin luottopelurit ovat lähinnä naureskelleet. Valkoisen talon tavoitteena on selvästi pitää kiinni tukijoistaan ja imeä heistä voimaa hallinnointiin. Republikaanijohtoiseen edustajainhuoneeseen lopen kyllästynyt presidentti näyttää päättäneen voivansa parhaiten ajaa lainsäädäntöä suoraan kansalaismielipiteen kautta. Viime kuukausina Obama onkin jokaisen merkittävän politiikkataistelun keskellä vaihtanut kampanjamoodiin ja lähtenyt tien päälle. New Republicille tammikuussa antamassaan haastattelussa presidentti kiteytti asian oivallisesti:

“I always read a lot of Lincoln, and I’m reminded of his adage that, with public opinion, there’s nothing you can’t accomplish; without it, you’re not going to get very far.”

Erityisesti maahanmuuttoreformin ja aselainsäädännön uudistamisen pyörteissä Obaman liittoumaa tarvitaan taas.

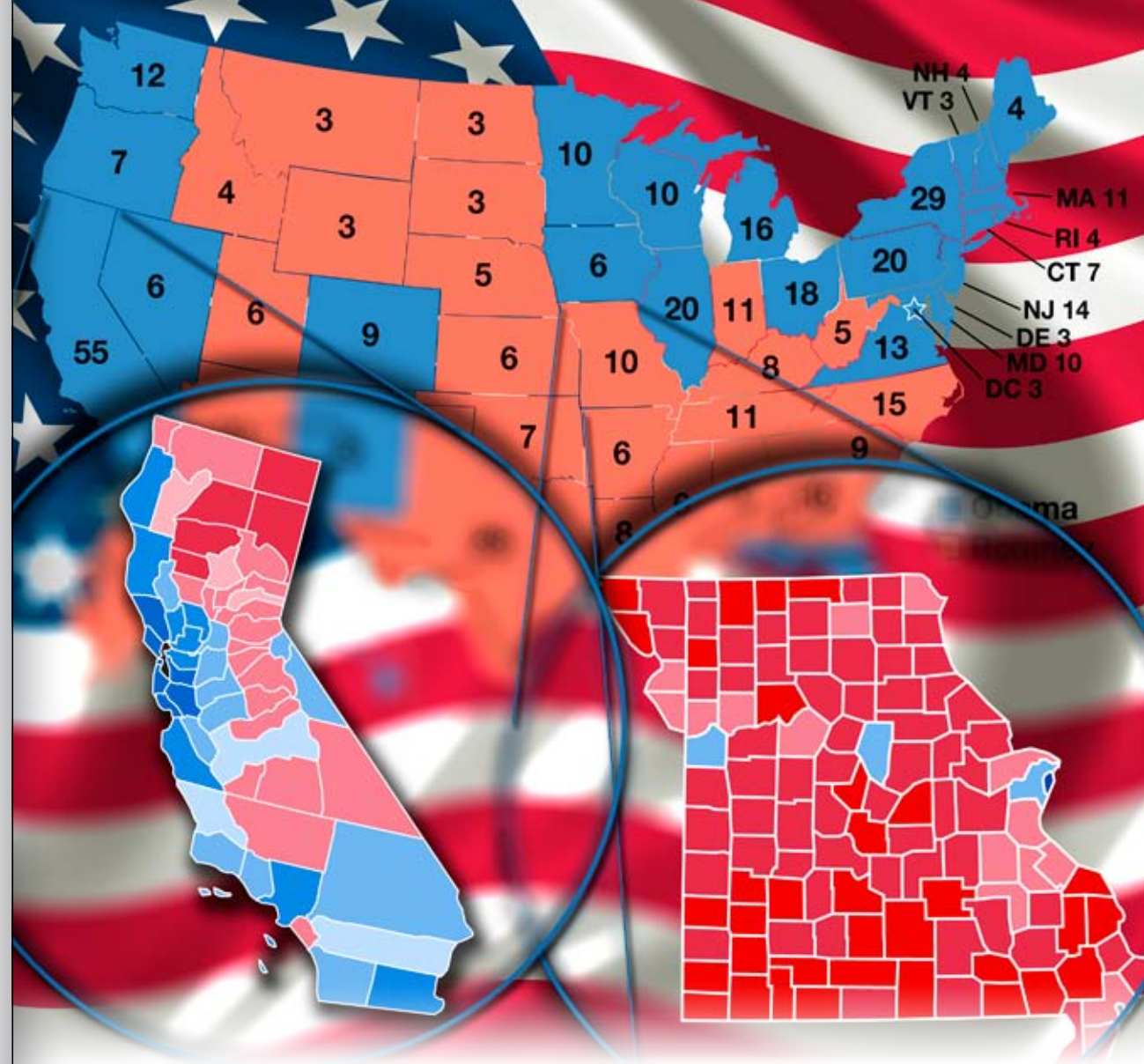
Ulkopolitiikkapresidentti

Vuoden 2008 esivaaleissa Obaman ulkopoliittinen kokemattomuus oli Hillary Clintonin jyrkempiä lyömäseita. Tähän nähden on hupaisaa, että – pitkälti Hillarynkin ansiosta – Obama kerää toistuvasti parhaat arvonsansa ulkopoliitiikasta. Mikäli sama kaari kantaa loppuun asti, kuluvalle kahdeksalla vuodelle voi olla erittäin kauaskantoiset seuraukset. Vuosikymmenten ajan demokraatit ovat lähes suosiolla luovuttaneet kansallisen turvallisuuden kysymykset republikaaneille ja tehneet vaaleissa kaikkensa ohjataksaan keskustelun ”pehmeämpiin” kiistoihin. Obaman ja Romneyn välinen kilpa oli miesmuistiin ensimmäinen, jossa roolit olivat kääntyneet. Strategisia valintoja aiempaa rajatumminkin kansallisen edun näkökulmasta puntaroivalle ulkopoliitiikalle on Yhdysvalloissa Bushin doktriinin jälkeen ollut selvä tilaus.

Republikaanit sen sijaan tasapainoilevat ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan katonharjalla. Mahdollista on, että vanha kuilu niin sanottujen ”paleo-” ja ”neokonservatiivien” välillä repeää jälleen. Edellisten isolationistisia äänenpainoja on Pat Buchananin jälkeen kuulu lähinnä Ron Paulilta, mutta vuoden 2012 esivaalissa myös John Huntsman ja jopa Mitt Romney lähestyivät Afganistanin sotaa varovaisuudella, joka vielä muutama vuosi sitten olisi leimattu harhaopiksi. Vaikka Bushin vuosina Washingtonin avainpaikkoja dominoineet neoconit eivät koskaan täysin kokeneet Romneya omakseen, tuki Israelille (erityisesti Chuck Hagelin puolustusministerinimityksen vastustus) ja Obaman arabikevät-politiikan kritiikki (erityisesti Bengasin konsulaattihyökkäys) ovat toistaiseksi sitoneet heidät republikaanijohtoon. Vuosikymmenten kuluessa poliittisen kentän laidalta toiselle matkanneet neoconit eivät silti taatusti tyydy seuraamaan sivusta, miten isolationismi ja teekutsulibertarismi voimistuvat puolueen sisällä.

2016 – Yhdysvalloissa on aina vaalit

Jos vuoden 2016 esivaalista näyttää muodostavan kiinnostava taistelu republikaanipuolueen suunnasta, riittää jännitystä myös demokraattileirissä, jossa Obaman suosio pitkälti määrittää kampanjan suunnan. Kouluarvosanan pysyessä samana tai jopa noustessa ovat

hallinnossa kannuksia keränneet vahvoilla. Presidentin kompastellessa taas irtiottojen todennäköisyys kasvaa heti välivaalien jälkeen. Obaman suhde puolueensa peruskannattajiin on aina ollut hieman pehmeällä mutta kuitenkin vakaalla pohjalla: esivaalihaastajaa ei tullut, ja tammikuun virkaanastujaispuhe miellytti monia. Presidentinvaalin lähestyessä hallinnon vaatimat kompromissit avannevat kuitenkin tilaa myös Obaman vasemmalta puolelta.

Kaikissa tapauksissa on varsin luultavaa, että jompikumpi puolue valitsee vähintään varapresidenttiehdokkaakseen latinon. Tällä hetkellä vahvimpia ehdokkaita ovat republikaanisenaattorit Marco Rubio ja Ted Cruz

sekä kuvernöörit Susana Martinez ja Ted Cruz. Demokraattien suurin toivo on puoluekokouksessa puheellaan vakuuttanut San Antonion pormestari Julian Castro.

Lyhyen hengähdystauon jälkeen vaalisirkus pyörähtää pian taas käyntiin uusin sankarein. Sitä on tärkeää seurata, sillä päivänpolitiikassa vuosi 2016 näkyy jo nyt. Ei enää mahdu järkeen, että poliittiseen virkaan pyrkiminen vaatii miljardin dollarin panostuksen. Facebook-aikana vaalitarinoita kertovatkin yhä useammin parodialehdistö tai kaapelitelevisiön älykkäät irvailijat. Samalla korostuu, että Yhdysvaltain presidentinvaali on ammattiviihdettä, jolle historiallisen kiinnostava vuoden 2008 taisto toi Suomessakin uusia ystäviä. 🌐

Syyrian kriisin taustaa alaviiteista nykyahdinkoon

Pohdinnat Syyrian kansannousun ja sisällissodan taustalla vaikuttavista tekijöistä jatkuvat. Näistä monet liittyvät syvenevään uskonnollisen jakautumiseen ja siten myös Syyrian alaviitteihin, jotka presidentti Bashar al-Assadin johdolla ovat pitäneet haurasta valtiokoneistoa heikentyvine sotajoukkoineen käsissään. Erinäiset saatavilla olevat tiedot alaviittien taustoista ja historiasta, Baath-puolueesta ja valtdynastiasta saattavat auttaa ymmärtämään myös Syyrian sisällissodan nykytilannetta paremmin.

Uskonoppineet ja historioitsijat ovat kuaillleet usein alaviitteja shiialaisuuden yhdeksi, varsin maallistuneeksi lahkoksi, jossa kunnioitetaan islamilaista sharia-oikeutta. Monet muslimioppineet ja erityisesti kovan linjan sunnifundamentalistit kuin myös maltillisemmat muslimiveljet ovat historian kuluessa pitäneet shioja, alaviitit mukaan lukien harhaoppisina. Näin ollen alaviitit ovat kautta vuosisatojen kärsineet sunnivaltioiden uskonnollisesta sorrosta. Tämä ajoi heidät suljettuihin yhteisöihin, mm. vaikeapääsyisille alueille, nykyisten pohjois-Libanonin Akkar -vuorten ja eteläisen Turkin Taurus -vuorten kupeeseen. Alaviitteja asuu nykyään Syyrian lisäksi Turkissa, Libanonissa ja Irakissa.

Alaviitteja kutsuttiin aikanaan nusaireiksi, Mohammed ibn Nusayrin mukaan. Hän oli 11:n ja 12:n imaamin oppilas. Syyria kuului ensimmäisen maailmansodan jälkimainingeista itsenäistymiseensä eli vuoteen 1946 asti Ranskan mandaattialueeseen ja ranskalaiset alkoivat kutsua nusaireja alaviiteiksi välttääkseen skaannukset Nasaraan, mikä viittaa Nazaretin kaupunkiin, jossa Jeesus syntyi.

Alaviitit uskovat muiden shiialaisten tavoin islamin historialliseen kertomukseen, mutta

heillä on myös omia uskonnollisia teorioita ja Koraanin perustuvia tulkintoja mm. totuus-käsitteen suhteen, mikä on välitetty heille erehtymättömien imaamiensa kautta. Alaviiteille ymmärrys viittaa profeettaan itseensä. Heillä on oma kolmiyhteytensä muodostuen jumalasta, profeetta Muhammedista ja Alistä. Näillä kaikilla kolmella on ylimateellinen luonteensa. Alaviitit uskovat, että jumala voi ruumiillistua, lähinnä heidän omiksi imaameikseen.

Alaviitit uskovat sielunvaellukseen. Koska he uskovat, että asioiden sisin olemus on se, jolla on merkitystä, alaviitit eivät pidä julkisia rukoushetkiä tai paastoamista Ramadan-kuukauden aikana pakollisena niin kauan kuin noudattavat muuten uskoa. Alaviiteille moskeijoilla ei ole kovinkaan suurta merkitystä, koska niitä ei ollut olemassa profeetta Muhammedin ja Alin aikoihin. Alaviitit eivät kiellä alkoholin käyttöä, jonka pohjalta alaviitteja

on luultu aika ajoin enemmän kristityiksi kuin muslimieiksi.

Alaviitit kouluttavat lapsiaan uskonnollisuuteen salaisesti. Puberteetti-ään saavutettuaan alaviittipojan isä esittelee poikansa uskonoppineelle, joka opettaa pojalle uskontoa. Kuitenkaan kaikki alaviitit eivät varsinkaan naiset ole kelpollisia opiskelemaan uskoa. Alaviittinaiset eivät ole yleisesti ottaen pakotettuja käyttämään huntuja ja heidän asemansa arabimaailmassa on ollut tasa-arvoisempi kuin monen muun islamin lahkoon osalta. Suurin osa alaviiteista on ollut alun perin talonpoikia ja naisten asema kyseisessä elinkeinossa on ollut hyvin keskeinen.

Joidenkin 1800- ja 1900-luvun orientalistien mukaan alaviittien uskonto osana islamia on saanut syvästi vaikutteita kristinuskosta, gnostisismista (monien Lähi-idän uskontojen filosofiaa ja pakanuutta, mutta myös tiedon korostamista pelastuksen saavuttamiseksi), vanhoista persialaisista uskonnoista, sufismista (sunnin-, shiia-asketismia ja mystiikkaa). On myös merkille pantavaa, että alaviitit varsin usein juhlistavat niin joulua, loppiaista, kuin islamilaisiakin pyhäpäiviä (Fitr, Adha, Ashoura).

Turkissa elää nykyään jopa parisenkymmentä miljoonaa alaviittia. Tarkkoja tietoja tosin heidän määrästään on vaikea saada tai tiedot ovat ristiriitaisia keskenään. Heistä ehkäpä noin 35 prosenttia on etnisesti kurdeja, ja suuri osa turkmeenejä. Turkin alaviitit, tai paremmin tunnettu nimellä alavit asuvat Anatolian keskiosissa tai siitä lännempänä ja Mustan meren alueella. Turkin alavit eivät monin tavoin ole muiden alaviittien kaltaisia, vaikka ovatkin kärsineet uskonnollisesta sorrosta samalla tavoin kuin muut. Turkkiläisten alavien perinne tulee enemmänkin Azerbaidzanin sufien suunnalta.

Syyrian alaviitit itse uskovat, että heitä on yli 13 prosenttia maan 23 miljoonaisesta väestöstä, joidenkin arvioiden mukaan heitä olisi kuitenkin selkeästi alle kymmenen prosenttia. Otto-maani-aikoina syyrialaisalaviitteja kohdeltiin ei-muslimina. Heidän oli maksettava samaa erityisveroa kuin kristittyjen ja juutalaisten. Kapinoituaan ottomaaneja vastaan 1800-luvulla useaan kertaan, saivat alaviitit Syyriassa rajoitetun itsehallinnon omilla vuoristoalueillaan.

Ranskan mandaattivallan aikana Syyria jaettiin neljään erilliseen ”osavaltioon”, joista yhtä kutsuttiin ”alaviittivaltioksi”. Muut olivat Aleppo, Damaskos ja ”druusivaltio”. Ranskalaiset antoivat alaviiteille myös luvan perustaa omat uskonnolliset tuomioistuimensa, samalaiset kuin sunneillekin. Alaviitit osoittivat vastavuoroisesti ranskalaisille uskollisuuttaan ja liittyivät suurin joukoin mm. Ranskan poliisi- ja sotilasyksiköihin.

Alaviitit kapinoivat 1930-luvulla, kun Syyrian osavaltiot yhdistettiin yhdeksi valtioksi, jolloin sunnien valta kasvoi. Syyrian sunnit säilyttivätkin hegemoniansa aina vuoteen 1963, jolloin arabisosialistinen Baath-puolue otti maassa vallan. Jo sitä ennen alaviittien asema etenkin maan armeijasta vähemmän kiinnostuneiden sunnien kustannuksella oli kasvanut merkittävästi. Hafez al-Assad lähimpineen kappasi vallan vuonna 1970 ja hänen valtaoikeuksiaan laajennettiin Syyrian uutena presidenttinä vuonna 1973.

Hafez al-Assadin presidentiksi nimittämisen edellytyksenä oli kuitenkin erityinen operaatio. Assad pyysi Libanonin uskonnolliselta shiiajohtaja Imaami Musa Sadrilta uskonnollista tulkintaa, fatwaa, että alaviitit ovat virallises-tikin (shia)muslimeja, jota Syyrian perustuslaki presidentin virkaan nimitettävältä edellytti. Asia sujui tuolloin ongelmitta ja Assadin perhedynastian valtakausi alkoi.

Baath-puolueesta perhedynastian instrumentti

Kielipohjainen arabinationalismi ja ajatus yhteiskunnan modernisaatiosta ja maallistamisesta kiinnosti Syyriassa aikanaan sellaisten ryhmien jäseniä, jotka islamilaisessa maailmassa joutuivat kärsimään sorrosta ja suvaitsemattomuudesta - kuten kristittyjä ja alaviitteja. Baath-puolue lupasi kannattajilleen kaikkea hyvää, mutta päätyi sekä Syyriassa (että myös Irakissa) diktaattoreiden valtainstrumentiksi.

Syyrian historian aikana maan poliittiseen tilanteeseen ja vakauteen ovat aina vaikuttaneet eri tavoin uskonnolliset, heimopohjaiset ja alueelliset tekijät: välillä rauhanomaisesti rinnakkaiseloa korostaen ja välillä väkivaltaisiin yhteenottoihin johtaen. Arabisosialistisen Baath-puolueen aikana vuodesta 1963 alkaen pyrittiin näennäisesti irti kyseisten tekijöiden

vaikutuksesta maan politiikkaan. Baath-puolue kohotti yhteistä kansallistunnetta ja pyrki luomaan uudenlaisen syyrialaisen, jossa uskonto, heimotausta tai kotipaikka eivät olisi niin keskeisiä tekijöitä.

Tosiasiassa Baath-puolueesta muodostui ajan oloon 1970-luvulle tultaessa pitkälti Assadin perhedynastian väline. Siinä niin omalle uskontoryhmälle kuin muillekin ryhmille tarjottiin etuja ja korkeampaa yhteiskunnallista asemaa - lojaalisuutta ja regiimiä kohtaan osoitettua uskollisuutta vastaan. Samalla luotiin maan yhteiskunnan kaikkiin kerroksiin ulottuva korruptiojärjestelmä ja alaviittien johtama häikäilemätön turvallisuuskoneisto, joka syyrialaisen vapauksia ja ihmisarvoa polkemalla pyrki lähinnä pönkittämään valtaperheen asemaa.

Baath-puolue ja Assadin dynastia eivät kuitenkaan onnistuneet tavoitteissaan häivyttää uskonnollisia, heimopohjaisia ja alueellisia tekijöitä. Puolue ja valtdynastia joutuivat tasapainoilemaan eri tekijöiden kanssa, mutta onnistuivat pitämään ristivetoa aiheuttaneet kysymykset pitkälti piilossa. Syyrian ns. sisäpolitiikka ei ole koskaan ollut Assadien vallassaoloaikana julkista, vaan pikemminkin luottamuksellisena ellei jopa salaisena pidetty kysymys. Suurin haaste tässä mielessä Syyrian regiimille oli vuosi 1982, jolloin se murskasi Haman kaupungin asukkaiden muodostaman vastarinnan. Useita kymmeniä tuhansia ihmisiä katosi tai menehtyi niin naisista ja lapsista aina vanhuksiin asti.

Niin Hamassa vuonna 1982 kuin eräissä pienemmissäkin yhteenotoissa vastakkaisiksi tahoiksi asettuivat lähinnä valtaregiimi ja muslimiveljeskuntaan kuulunut oppositio. Regiimin rautanyrkki puri ja maa pysyi kuristusotteessa, joskin myös vakaana yhteiskuntana – varsinkin naapurimaihinsa Libanoniin ja Irakiin verrattuna. Saavutettu sisäpoliittinen vakaus tuki Syyrian hallintoa ja Assadien dynastiaa – niin myös ulkopoliittinen vakaus. Vuoden 1973 sodan jälkeen raja Israelin kanssa on ollut yksi rauhallisimpia.

Syyriassa tunnettiin aikanaan regiimin taholta levitetty fraasi, että parempi oli tyrehdyttää Haman liikehdintä 1982 heti ja kova-kouraisesti kuin ajautua Libanonin kaltaiseen sisällissotaan, joka kesti 15 vuotta (1975–1990)

ja jossa uhrien määrä ylsi yli 200 000:n. Tilanne Syyrian ja Israelin välillä ei teknisesti ole ollut rauhantila, ei myöskään sotaa. Se on kuitenkin osaltaan mahdollistanut Assadien valta-aseman pönkittämisen Israelin vastaisen vastarinnan eli resistanssin nimissä niin Iranin tuella kuin Libanonissa toimivaa Hizbollahia ja Gazassa toimivaa Hamasia taktisesti hyväksikäyttämällä. Assadien dynastia on onnistunut erittäin hyvin pyhittämään keinot tarkoitusperiensä saavuttamiseksi.

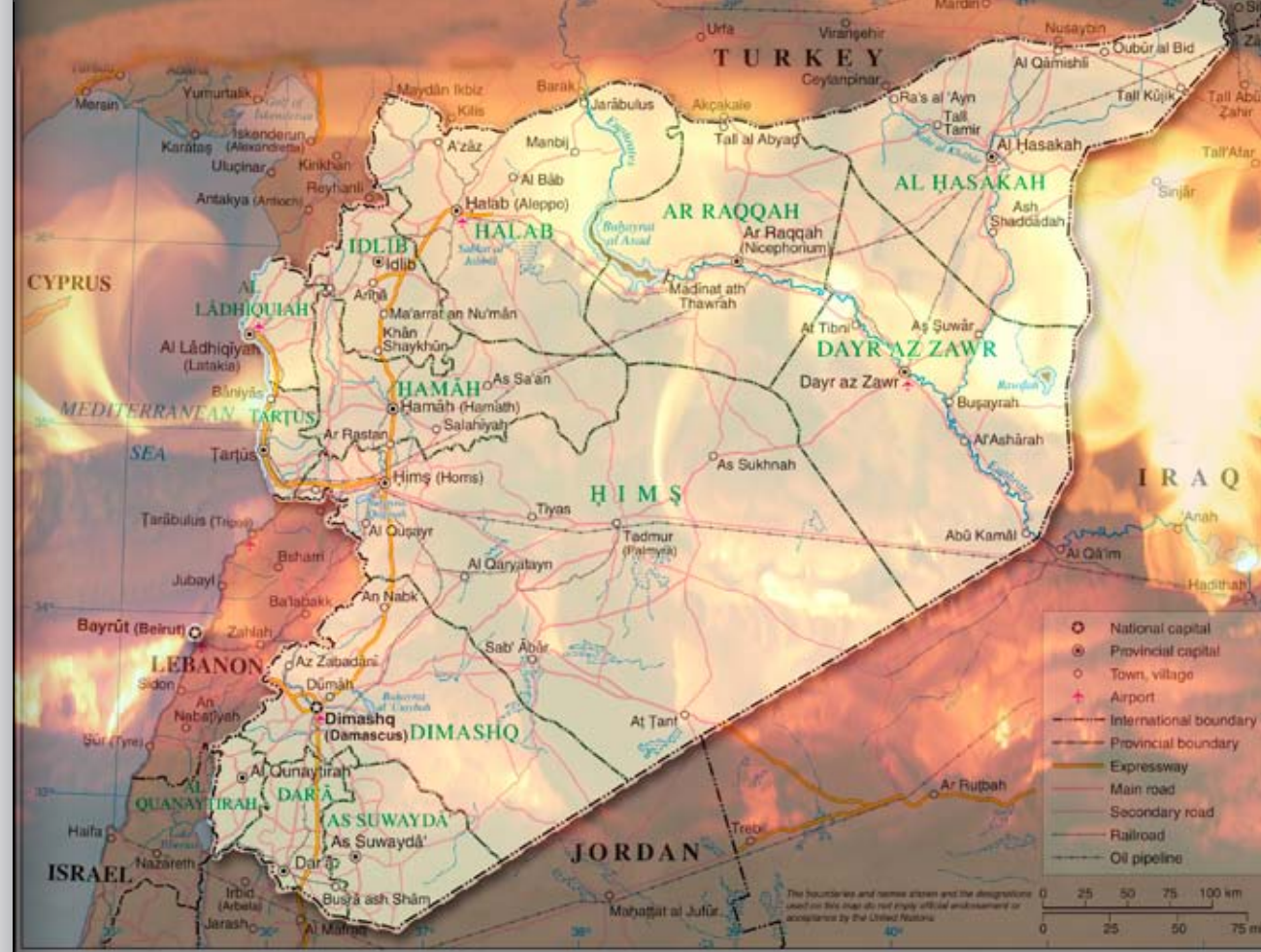
Baath-puolue pyrki aikanaan suurempaan sosiaalisen ja alueelliseen tasa-arvoisuuteen ja sai aitoa kannatustakin sen ansiosta. Assadien aikana maa jakautui kuitenkin entistä jyrkemmin kahtia varallisuuden ja sosiaalisen aseman perusteella. Dynastia itse on rikastunut kaikkein eniten, ja perheen varallisuudeksi on arvioitu lukuja, jotka ylittävät Tunisian Ben Alin ja Egyptin Mubarakien varallisuuden moninkertaisesti. Maan syrjäiset seudut laiminlyötiin eikä maata kehitetty koskaan tasapainoisesti. Kuivuuskausiinkin suhtauduttiin varsin välinpitämättömästi eikä suurempaa huolta kannettu mm. siitä, että yli miljoona ihmistä saattoi joutua siirtymään aiemmin viljelyskelpoisilta alueilta muualle ilman valtionvallan merkittävää tukea.

Ehkäpä suurin muutos Baath-puolueen valtakaudella on sosio-ekonomisen tilanteen heikkenemisen ohella ollut maan väestön räjähdysmäinen kasvu. Kun 1960-luvun alussa Syyrian väestö ei määrältään ollut paljoakaan yli sen, mitä Suomessa tuolloin, niin nyt väkeä on noin 23 miljoonaa. Assadien aikana Syyrian väestö on kasvanut ainakin 17 miljoonalla ihmisellä. Noin puolet Syyrian väestöstä on tällä hetkellä alle 20-vuotiaita.

Vuoden 2000 ns. Damaskoksen kevättä ja vuoden 2005 Damaskoksen julistuksen jälkeistä lyhyttä ajanjaksoa lukuun ottamatta Bashar al-Assad jatkoi opposition ja oman kansansa alistamista, pidättämisiä ja väkivaltaista eliminointipolitiikkaa. Osa perinteisestä oppositiosta onnistui poistumaan maasta, osa vietti suuren osan elämästään vankiloissa.

Regiimin pahuuden paljastuminen

Syyria joutui kansainvälisesti eristetyksi vuonna 2005 tapahtuneen Libanonin entisen pää-

ministeri Rafik Haririn murhan myötä aina kesään 2008 asti. Turkia seuraten länsi avasi Ranskan johdolla portteja Syyriaan taloudellista yhteistyötä ja Lähi-idän kattavaa rauhanprosessia Syyria-raiteen osalta edistääkseen. Syyria avasi talouttaan ja kansainvälisten korkeiden vieraiden tulva suuntautui Damaskokseen. Sitten alkoi arabikevät ja tapahtumille immuuniksi arveltu Syyriakin ajautui muiden mukana myllerryksiin.

Myllerrysten edetessä Syyrian regiimin pahuus jälleen paljastui. Rauhanoimaisia mielenosoituksia tukahdutettiin kansannousun alkuvaiheesta erittäin väkivaltaisesti. Regiimi loi tuolloin edelleen voimassa olevan kertomuksen, jossa kysymys on aseistettujen jengien, rikollisten, terroristien ja ääri-islamilaisten laittomien toimien tukahduttamisesta. Keinot ovat olleet järeät.

Kansannousun alussa monet syyrialaiset syyttivät aluksi tiettyjä regiimin osia, säästellen isänsä jälkeen vuodesta 2000 vallassa ollutta presidentti Bashar al-Assadia syytöksiltään.

Konfliktin pidentyessä syytösten kohteeksi joutui koko regiimi presidenttiä myöten ja syytökset ovat koko ajan vahvistuneet koskemaan alaviittiyhteisöä laajemminkin. Seurauksena alaviittien piirissä kasvoi paniikki jo vuoden 2011 lopulla, mikä johti tämän vähemmistöryhmän entistä vahvempaan tukeutumiseen Assadien sukudynastiaan. Vaihtoehtoiksi koettiin jo tuolloin yleisesti se, mikä on nähty: on tapettava tai tulla itse tapetuksi. Todelliselle kansalliselle vuoropuhelulle ei Syyriassa ole löytynyt tilaa. Koko ajan on etäännytty poliittisesta ratkaisusta.

Sisällissota Syyriassa ei ole osoittanut laantumisen merkkejä – päinvastoin. Syyrian regiimi on mm. ilmaherruuttaan hyväksi käyttäen hyökännyt taisteluhävittäjin ja helikopterein opposition alati laajentuville alueille, aiheuttaen umpimähkäistä ja tarkoituksellisestikin siviileihin kohdistuvaa tuhoa. Uhreista kasvava määrä on siviilejä, lapsia, naisia ja vanhuksia. Regiimin toimintakoodi on sisältänyt tavallaan yhteisöraugaistuksen, mikäli jonkin

alueen sisällä on ollut sitä vastustavia vahvoja aseistautuneita joukkoja.

Jos tilanne eri alueilla on todettu regiimin menetysten ja hallinnan osalta peruuttamattomaksi, on hävitys ollut sen mukainen, esimerkiksi Homs, Hama, Deir Ezzor, useat Damaskoksen esikaupunkialueet ja Aleppo ja sen yli 600 vuotta vanhat basaarialueet ja muut maailmanperintökohteet. Monella on tullut mieleen Espanjan raaka sisällissota, jossa Francon hallitus surmasi suurin määrin omia kansalaisiaan, joillakin Dresdenin pommitukset ja useilla Bosnia 20 vuotta sitten, jolloin kansainvälinen yhteisö kykeni tarjoamaan lähinnä humanitaarista apua silloisen konfliktin uhrimäärän alati kasvaessa. Valokuvia tuhotuista kaupungeista katsellessaan monella on saattanut mieleen tulla myös Stalingrad.

Kun ajatellaan Assadin hallinnon toimia, niin hän on asteittain omalla tavallaan koko ajan ylittänyt sellaisia rajalinjoja (red lines), joita on kansainvälisissä kannanotoissa asetettu hillitsemään konfliktin eskaloitumista. Itsehillintää on koeteltu Turkissa, Libanonissa, Jordaniassa ja jopa Israelin suunnalla. Assad on saanut omassa maassaan eri uskontoryhmät ja erityisesti shiialaiset, ml. alaviitit ja sunnit taistelemaan toisiaan vastaan ja sitä kautta kyennyt synnyttämään edellytykset alueelliselle etäsodalle, jossa pääosapuolina on shiialainen Iran, ehkäpä osaltaan jopa Irakin shiialaiset ja toisaalla sunnivaltaiset Saudi-Arabia ja Qatar ja muut Persian lahden pienvaltiöt.

Monet alaviittiperheet ovat kriisin edetessä muuttaneet Damaskoksesta kasvavassa määrin vuoristoalueille Lattakian ympäristöön. Spekulointi jatkuu siitä, että menettäessään otteensa Damaskoksessa alaviitit loisivat samankaltaisen alueellisen alaviittihallinnon, mikä nähtiin jo ottomaanien aikana ja Ranskan mandaattikaudella. Vallanvaihto Damaskoksessa on joka tapauksessa edessä, mutta kykenevätkö Assadit ja muut alaviitit siinnittelemään omilla kanta-alueillaan ja kuinka kauan. Elinkelpoista valtiota ne tuskin kykenevät omille alueilleen koskaan aikaansaamaan

Assadin väistyminen ei takaa konfliktin loppua

Presidentti Assadilla ei olisi ollut läheskään niin vahvaa asemaa kuin konfliktin aikana

hänellä on ollut ilman Venäjän, Iranin ja Hizbollahin tukea. Niiden takia ei myöskään Assadin syrjäyttävää poliittista ratkaisua ole kyetty saamaan aikaan.

Uutiset kuitenkin kertovat, että Syyrian oppositioryhmillä on entistä suurempia alueita jo hallussaan ja taistelut Damaskoksessa jälleen kiihtyvät. Samalla erinäiset valtatyhjiöt mahdollistavat mm. Syyriaan ulkopuolelta tulleille islamisteille ja terroristeille tuoda esille äärimmäisiä tarkoitusperiään, mikä musertaa kansanousun jaloimpia periaatteita.

Vaikka jossakin vaiheessa Assadin hallinto romahtaa - ehkäpä ilman ulkopuolisten suoraa väliintuloa - ja se joutuu poistumaan Damaskoksen hallintosaaleista, niin konflikti ei ole ohi. Koston kierre ennen kaikkea sunnien ja alaviittien kesken jatkuu ja siksi Assadin romahtamisen jälkeen olisi tärkeää kansainväliselle yhteisölle toimia nopeasti siten, etteivät etnisten puhdistusten tapaiset operaatiot toistua. Lyhyellä tähtäimellä keskeistä olisivat siirtymäkauden toimet mm. vanhan hallinnon rippeiden hyödyntämiseksi uuden hallinnon rakentamisen elementteinä, vähemmistöjen suojeleminen ja lupaukset, että niillä on vielä paikka uudessa Syyriassa. Vain kansallisen sovinnon rakentaminen kaikkien ryhmien kesken voi estää Syyrian ajautumisen täydellisesti epäonnistuneeksi valtioksi.

Pidemmällä tähtäimellä olisi kansainvälisen yhteisön vahvistettava Syyrian sisällissodan valossa YK:n linjauksia kansainvälisen yhteisön velvollisuudesta suojella siviilejä. Kansainvälisen rikostuomioistuimenkin rooli pitäisi ottaa laajempaan pohdintaan konfliktien ratkaisuisa. Samoin tulevat eteen jälleen rauhanturvaimisen tulevaisuuden haasteet niin lyhyellä kuin pidemmällä tähtäimellä. Epäonnistuminen Syyriassa johtaisi puolestaan helposti YK-järjestelmän rapautumiseen entisestään ja kyseenalaistaisi erityisesti YK:n turvallisuusneuvoston nykyisen rakenteen ja roolin.

Syyrian mahdollinen vajoaminen epäonnistuneeksi valtioksi vaarantaa myös Lähi-idän alueellisen vakauden pitkiksi ajoiksi. Siksi kaikkien ponnistelujen olisi tähdättävä siihen, että ajautuminen entistä pahempaan tilanteeseen kyettäisiin estämään. Tässä mielessä kansainvälisen yhteisön kannalta toimimattomuus maksaa eniten. ☹

Dosentti Mika Aaltola

Ulkopolitiittisen instituutin ohjelmajohtaja – Globaali turvallisuus -tutkimusohjelma

YK-kampanjan epäonnistuminen: Näennäiskonsensus lamauttaa Suomen ulkopolitiikkaa

YK-turvaneuvostokampanja tuuditti kansalaiset uskomaan Suomen nauttimaan kansainväliseen arvostukseen. Puolueet olivat YK-kampanjan takana. Mukana oli ministereitä pääpuolueista. Myös kansalaisjärjestöt ja media olivat laajasti kampanjan takana. On vaikea kuvitella prosessia, jossa takana olisi ollut laajempi kansallinen konsensus. Kampanja kuitenkin epäonnistui. Syyt olivat moninaisia. Osa Suomesta riippumattomia, mutta myös kotimaisilla tekijöillä on vaikutus. Erityisesti on syytä pohtia opetuksia tulevien ulkopolitiikan koitoksien näkökulmasta.

Jälkikäteistulkinnoina on tuotu esiin, etteivät keskeiset strategiset valinnat ja taktiset siirrot olleet optimaalisia. Tarkastelen ulkopolitiikkaan vaikuttavia lähestymistapoja ja sitä, miten ne suhtautuivat YK-kampanjaan. Vaikka kaikki olivat turvaneuvostokampanjan takana, sitoutumisen perustelut poikkesivat toisistaan. Turvaneuvostohakemuksesta oltiin samaan mieltä, mutta sen merkitys, perustelut ja tavoitteet tulkittiin eritavoin. Vaarana on, että kampanjan puutteet vaivaavat ulkopolitiikkaa yleisemminkin nyt ja tulevaisuudessa.

Globaali kylä-lähestymistapa

Ensimmäistä turvaneuvostokampanjaan vaikuttanutta ulkopolitiikan kehystä voi kutsua globaalikylämalliksi. Tämä näkökulma korostaa progressiivista ja emansipatorista ilmimillistä kehitystä. Lähestymistapa pyrkii purkamaan perinteiset tavat käsittää Suomen suhde muuhun maailmaan. Maailma on yhä keskinäisriippuvampi. Kasvavan yhteisvastuullisuuden nähdään vähitellen syrjäyttävän perinteisen

valtiokeskeisen turvallisuusajattelun. Valta-politiikan asemasta keskiössä nähdään olevan inhimillinen turvallisuus. Tämä turvallisuus tulkitaan määritelmällisesti jakamattomana. Näin kaukaisten toisten turvattomuus on haaste myös Suomelle. YK on nähty keskeisimpänä foorumi, joka voi kyetä tukemaan kehitystä kohti yhteisöllisempää maailmaa.

Suomen YK-kampanjan perusteemoja oli monia. Useat niistä liittyivät globaalikylä ajatteluun. Käytännön kampanjapuheessa

korostuivat naisten oikeudet ja rauhanvälitys. Ajatuksena oli, että Suomella oli näissä asioissa tarjottavaa muulle maailmalle. Suomi oli ollut mukana edesauttamassa päätöslauselman ”Naiset, rauha ja turvallisuus” hyväksymistä YK:ssa. YK:n käytävillä hyvin toimineen vaikuttamisen toivottiin tarjoavan hyvän esimerkin siitä, miten Suomi kykenisi toimimaan maailmanyhteisön yhteisen edun eteen myös turvaneuvoston jäsenenä. Turvaneuvostokampanjan pääkohteena oli kuitenkin YK:n monilukuisten jäsenvaltioiden poliittinen johto. Heille naisten oikeudet ja rauhanvälitys eivät usein olleet ensisijaisia kansallisia tavoitteita. Näin Suomen ylevät teemat jalkautuivat huonosti valtiotasolle. Naistenoikeudet ovat syviä yhteiskunnallisen tason projekteja. Omistajuus niihin kuuluu valitettavan usein vain kansalaisyhteiskunnan toimijoille. Valtiotason kansallista intressiä ne eivät juurikaan stimuloi. Samoin oli rauhanvälityksen laita. Maailmalla Martti Ahtisaaren ansiot tunnetaan. Hänen ainutlaatuisen elämäntyönsä mainostaminen osoituksena Suomen erikoislaatuisuudesta oli kuitenkin ongelmallista. Verrattuna muihin Pohjoismaihin Suomi ei ole erityisen kunnostautunut rauhanvälityksen saralla. Jalkautettuna yksittäisten jäsenvaltioiden tasolle rauhanvälitys aukenee varsin synkäksi skenaarioksi, jossa Suomen tukema rauhanvälityskapasiteetti astuu esiin valtion ajautuessa konfliktiin. Monet maailman lukuisten kriisialueiden valtiot eivät ole kovin halukkaita tukemaan ulkopuolisten tahojen rauhanvälityksinterventioita. Jälkeenpäin arvioiden Suomi kävi kampanjaa maailmassa, jonka se haluaa jonain päivänä olevan olemassa. Tämä tulevaisuuden ideaali globaalikylä ei ole kuitenkaan todellisuutta tänä päivänä.

Keskisuuren Australian kampanja korosti pienvaltioiden oikeuksia. YK:n jäsenvaltioiden joukossa pienvaltiolla on enemmistö. Australia korosti kahdenkeskisissä neuvotteluissa tukevuksensa pienvaltioita heidän kannaltaan oleellisissa kysymyksissä. He räätälöivät tätä lähestymistapaa kunkin pienvaltion omiin lähtökohtiin sopivaksi. Suomi olisi voinut omaksua tämän itselleen kovin sopivan teeman. Suomi teemasi kuitenkin omat tavoitteensa hyvin abstraktille ja ylevälle tasolle. Tämä saattoi näyttää monista valtioista yllättävältä. Suomi ei ollut oma itsensä. Se ei korostanut omaa

tarinaansa pienestä köyhästä ja sorretusta rajamaasta kehittyneeksi yhteiskunnaksi. Luultavaa on, että samaistuminen Suomeen on helpompi saavuttaa autenttisemmalla tarinalla, kuin rauhanvälityksen suurvalta tai tasa-arvon mallimaa-brändäyksillä.

Päätöksentekopöytä-lähestymistapa

Läntisissä instituutioissa Suomi on pyrkinyt olemaan mallikas. Erityisesti EU:ssa Suomi on halunnut olla oikeansuuntaisen muutoksen etujoukossa ja yhteisöllisen prosessin tunnustettuna edistäjänä. Se on halunnut painottaa valtopolitiikan sijasta kansainvälisen yhteistyön ns. matalaa tasoa. Tämä näkemys on korostanut modernin elämän mahdollistavia perustarpeita, kuten teknologiaa, kulttuuria, taloutta, yhteiskunnallista tasa-arvoa ja koulutusta. Integraatio läntisten instituutioiden ytimiin on ollut asteittainen mutta strategisesti harkittu prosessi. Samalla Suomi on käsittänyt läntiset instituutiot keskeneräisinä mutta päämäärähakuisina prosesseina, joihin Suomi voi aktiivisella politiikalla vaikuttaa. Taitavalla vuorovaikutuksella Suomi voisi saada enemmän valtaa kuin mitä sillä on ollut pelkän voimapolitiikan maailmassa.

Taitavan vuorovaikutuksellisuuden tuoma valta oli oleellinen syy Suomen halulle tavoitella YK-turvaneuvostojäsenyyttä. Turvaneuvostopöydässä Suomen nähtiin voivan vaikuttaa positiivisesti ongelmien tehokkaaseen ratkaisuun. Tämän avulla Suomi voisi saada huomattavaa vaikutusvaltaa kansainvälisissä valtaverkostoissa. Kyse ei siis ollut ainoastaan lyhytaikaisesta vaihtuvasta jäsenyydestä. Tärkeämpää oli oman vuorovaikutuksellisen statuksen korottaminen. Konkreetilla tasolla tämä olisi voinut näkyä esimerkiksi Suomelta puuttuvina korkeina YK-virkoina ja kykyä vaikuttaa merkittäviin ratkaisuihin kansallisesti tärkeillä maailmanhallinnan osaloikoilla.

Päätöksentekopöytämallista tarkastellen YK-hakemus oli luonnollinen ratkaisu. Sen nurjat puolet realisoituivat vasta epäonnistumisessa. Epäonnistumisen tulkittiin kielivän päinvastaisesta, kuin mihin oli pyritty. Maamme institutionaalinen valta nähtiin vaillinaisena. Suomi paljastui, ei halutusti osajana, vaan maana joka hävisi Luxemburgin kaltaiselle pienvaltiolle. Osittain huonoa menestystä

selitettiin YK-politiikan monimutkaisuudella ja maaryhmillä. Suomen nähtiin tehneet hyvää työtä, mutta vaalitapa nähtiin korruptoituneena. Suomen häviön ei haluttu nähdä kielivän alentuneesta statuksesta ja ongelmista kampanjoinnissa. Päinvastoin Suomen väitettiin toimineen suoraselkäisesti jopa hävitessään. Se ei ollut alentunut korruptoituneeseen politiikointiin vaan oli ollut tosi omille arvoilleen. Tietysti voi kysyä, miksei Suomi osannut toimia tehokkaammin hyvin tuntemassaan kansainvälisessä instituutiossa?

Omilla-ollaan-ja-pärjätään -lähestymistapa

Historiallisesti vaikutusvaltainen omilla-ollaan -malli ei pyri integroimaan Suomea instituutioihin vaan palauttamaan maata sen perinteisiin kansallisiin kykyihin. Mallin heijastama ulkopolitiikan realismi on lähtenyt kahden keskeisen tosiasian tunnustamisesta. Maantieteelle ei mahdeta mitään. Myöskään suurvaltopolitiikkaa ei voida ohittaa. Suomella on paikkansa ja niukat mutta riittävät resurssinsa. Nämä tarvitsee tuntea ja hyödyntää taistelussa suurvaltojen, ja erityisesti Venäjän,

oikeudettomia vaateita vastaan. Muun maailman tunteminen on tärkeää, koska suurvalta-konfliktit muualla saattavat välittyä Suomeen. Näin ajatellen Suomi voi olla myös ongelmien ratkaisijana maailmalla, mutta vain jos se ennaltaehkäisee konfliktien välittymistä Suomeen.

Tässä poliittisessa puheessa poliittismaantieteelliset rajat nähdään välttämättöminä. Puheet maahanmuuttajien, rajattoman Euroopan tai globalisaation aiheuttamista vaaroista voidaan nähdä ulkopoliittisesti tärkeinä. Suomi on syrjäinen maa, joka haluaa rajata itsensä suurvaltaristiriitojen ulkopuolelle sekä korostaa kykyään puolustaa omia rajojaan. Ajatuksena ei ole olla mukana muuttamassa maailmaa vaan jäməköittä Suomen asemaa.

YK-turvaneuvostojäsenyys oli tästä näkökulmasta tarkastellen mielekäs tavoite vain jos Suomi pystyisi patoamaan kriisien välittymistä Suomeen. Riskit nähtiin suurena. Monet lähestymistavan kannattajat ennakoivat Suomen potentiaalisesti ajautuvan ristiriitoihin suurvaltojen ja erityisesti Venäjän kanssa tiukoissa turvaneuvostoaänestyksissä. Kokonaisuutena ottaen myös tämän lähestymistavan kannattajat

arvostivat Suomen YK-politiikan perinnettä, kuten rauhanturvatoiminnan historiaa. YK:n turvaneuvosto nähtiin myös harmittomampana foorumina kuin esimerkiksi NATO. Sitoutuminen kampanjaan ei ollut suurta, mutta myöskään vastustus ei ollut erityisen painokasta. Kampanja nähtiin harmittomana. Samalla siihen ei haluttu sijoittaa huomattavia resursseja.

Odotaja-katso-lähestymistapa

Odotaja-katso-lähestymistapa näkee kansainvälisen todellisuuden muuttuvana. Maailman muutosta halutaan tarkastella harkiten ja pyrkien säilyttämään oma valinnanvapaus. Ulkopoliittikka perustuu aktiiviseen odottamiseen ja hetkeen tarttumiseen otollisella hetkellä. Suomi osallistuu erilaiseen yhteistyöhön, jotta tulevaisuuden optiot säilyisivät. Esimerkiksi yhteistyö NATO:n kanssa mielletään tavaksi ylläpitää sotilaallisen liittoutumisen mahdollisuutta siltä varalta, että NATO on jonain päivänä käypä ratkaisu johonkin ongelmaan. Säilyttämällä vaihtoehdot Suomen nähdään voivan varautua odottamattomiin ja äkillisiin kriiseihin. Siinä, missä omilla-ollaan-ajattelu ilmentää kansallista realismia, odotaja-katso-lähestymistapa ammentaa kansallisesta pragmaattisuudesta.

Odotaja-katso-lähestymistapa perustuu harkinnalle ja odottamiselle. YK-kampanjan epäonnistuminen oli odotaja-katso-näkökulmasta hyvin epätoivottavaa, koska se ilmensi Suomen epäonnistuneen harkinnassaan ja oikean ajankohdan hakemisessa. Optiota liittyä turvaneuvostoon ei saatu lunastettua, vaikka ajan ajateltiin olevan kypsä. Yhden option lunastamisen epäonnistuminen lisää huolta muidenkin optioiden epävarmuudesta.

Odotaja-katso-malli sisältää mahdollisuuden, että Suomen tulkitaan olevan eräänlaisessa oudossa välitilassa. Jälkikäiteistulkintoissa odotaja-katso-lähestymistavan nähtiin johtaneen Suomen epäselvään lintu-vai-kala-brändiin. Tämä koettiin haitanneen Suomen mahdollisuuksia kampanjassa. Osa arvostelijoista kiinnitti siihen ettei Suomi ollut NATO:n jäsen. Toisaalta monet kiistivät tämä arvostelun. Samalla vahingosta haluttiin kuitenkin oppia. Ainakin kotimaisessa keskustelussa maistutettiin pohjoismaisuuteen. Sen saatettiin

koetta hälventävän Suomen hahmottomuutta. Keskustelu eteni nopeasti myös puolustuspolitiikan saralla. Suomessa ehdotettiin jopa puolustusliittoa Ruotsin kanssa. Samalla vähän puoli vahingossa herätettiin vaihtoehtoinen reunavaltio-optio NATO-jäsenyydelle. Toisille NATO-optio kuitenkin säilyi. Ruotsi-skenaarioissa nähtiin pienten askelten tie kohti NATO-jäsenyyttä. Näennäisestä kansallisesta konsensuksesta huolimatta tulkinnat poukkoilevat moneen suuntaan. Kokonaisvaikutelma on linjattomuus ja eksyksissä oleminen.

Jotkut arviot liittivät kampanjan lopputuloksen Pohjoismaiden viimeaikaisiin epäonnistumisiin turvaneuvostokampanjoissaan. Ennen kylmänsodan loppua Pohjoismaat olivat usein onnistuneet saamaan paikan turvaneuvostossa. Sen jälkeen ovat epäonnistuneet Ruotsi, Islanti ja Suomi. Nopeana johtopäätöksenä voisi olla Pohjoismaiden vaikutusvallan vähentyminen YK:n jäsenmaiden parissa. Pohjoismaat ovat pitkään nähneet itsensä kehityksen mallimaina. Pohjoismaiset yhteiskunnat ovat monilla YK:n mittareilla mitattuina maailman huippua. Tämä pohjoismaisen etevyyden identiteetti on varsin yleinen myös Suomessa. Samaan aikaan on kuitenkin ilmaantunut vaihtoehtoisia malleja yhteiskunnalliselle ja poliittistaloudelliselle kehitykselle. Kiinan ja muiden nousevien talouksien vetovoima on usein suurempi kuin pohjoismaisen mallin. Pohjoismaat ovat ajautumassa YK:ssa yhä marginaalisempaan rooliin. Tästä huolimatta jälkikäiteistulkintoissa esiintyi halua elvyttää Pohjoismaiseen yhteisöön samaistumista. Toiset taas halusivat uudistaa pohjoismaista mallia uuteen maailmaan sopivammaksi.

Näennäiskonsensuksen vaarat

Kansallisen konsensuksen perinne ulkopoliitikassa syntyi kylmän sodan oloissa. Kaksina-painen maailmanjärjestys näytti suhteellisen pysyvältä. Suomeen kehittyi vähitellen ulkopoliittinen tapa, jossa haettiin eri poliittisia leirejä yhdistäviä näkökulmia. Ristiriidat opittiin vähitellen sivuuttamaan ulkopuolisille aukeamattomalla koodatulla kielellä ja liturgisen puheen hienoisilla muunnelmilla. Nyt maailma on rajussa muutoksen tilassa. Mutta sama perinne on jatkunut maamme ulkopoliitikassa.

Erona on, että eri näkökulmien yhteensovittaminen on entistä vaikeampaa. Konsensus on kaventunut. Samalla se on yhä näennäisempää. Konsensusratkaisut eivät saa keskeisiä tahoja sitoutumaan omistajuuteen. Ne eivät ole kenenkään erityisessä intressissä. Tämä päälleliimattu yhteistuumaisuus on ponnetonta eikä sitä ohjaa vahva strateginen visio.

YK-kampanjan epäonnistuminen tulee näkymään pitkään. Konsensuksen hakeminen on Suomessa melkein pärefleksinomaista. Keskeinen vaara on joukkoajattelu, jossa erimielistä oleminen koetaan hyvin epätoivottava. Toinen vaara on panttivankikonsensus. Pienet intressiryhmät voivat saada oman tahtonsa läpi, koska kaikkien halutaan sitoutuvan harjoitettuun ulkopoliittikkaan. Nämä kaksi konsensuksen pullonkaulaa entisestään latistavat Suomen ulkopoliittikkaa. Se hakee omaa arvopohjaansa yhä kapenevasta joukosta vaihtoehtoja. Ulkopoliittikka saattaa muuttua yhä enemmän praktiseksi kaupapolitiikaksi. Samalla se hakee yhä

enemmän arvoja ylätasolta, kuten ihmisoikeudet, tasa-arvo ja rauhanyhteydet. Tämä idealismin ja pragmaattisuuden yhdistelmä johtaa helposti hämääriin strategisiin linjauksiin, kuten ihmisoikeusvetoinen vienninedistäminen. Peruskysymykset ja suuret ratkaisut vaietaan, koska pelätään ettei niistä löydy sopua.

Suomi on hakeutunut keskeisiin mutta neutraaleiksi kokemuinsa päätöksentekopöytiin. YK-epäonnistuminen todennäköisesti johtaa arasteluun New Yorkin YK-pöytäa kohtaan. Samaan aikaan Suomessa puhutaan yhä poukkoilevammin Brysselistä, Frankfurtista ja Tukholmasta. Hyvin keskeistä Washingtonia ja edelleen tärkeätä Moskovaa kartetaan. Niistä puhutaan kielellä, joka ei aukea yhdysvaltalaisille eikä venäläisille. Vaarana on, että olemme jäämässä itse virittämäämme ansaan, yhä kapenevaan kansalliseen näennäiskonsensukseen. Hetkeen ei osata tarttua, läntisiä integraatioprosesseja arastellaan, ylevät globaalit päämäärät tuntuvat yhä etäisemmiltä ja Suomen huomataan pärjäävän omillaan yhä huonommin.

John Lewis Gaddis:

George F. Kennan – An American Life

George F. Kennan – Itsenäinen ajattelija suurvallan palveluksessa

George F. Kennan (1904–2006) ja Henry Kissinger (1923–) ovat ehkä kuuluisimpia amerikkalaisia diplomaatteja, jotka vaikuttivat kansainväliseen ja varsinkin amerikkalaiseen ulkopoliittiseen keskusteluun 1900-luvulla. Kissinger sovelsi monessa suhteessa väitöskirjansa teesejä Wienin kongressin 1815 neuvotteluista; millä tavalla 1960, 1970, ja 1980 lukujen kansainvälistyväsä maailmassa, jossa Eurooppa ei enää yksin Pohjois-Amerikan kanssa hallinnut maailmaa, uudenlainen tasapainopolitiikka, vakaus amerikkalaisella korostuksella, voisi toimia käytännössä. Washingtonin diplomaattinen avaus Pekingiin 1970-luvun alussa oli tässä suhteessa dramaattinen, joskin jo pitempään odotettu siirto. Tshian-Kai-Shekin Formosan Kiinan paikka YK:n turvallisuusneuvoston pysyvänä jäsenenä siirtyi Kiinan Kansantasavallalle. Neuvostoliiton suhteen säilyi molemminpuolisen kunnioituksen ja tasaveroisuuden asetelma; ydinasein käyty kilpavarustelu oli saavuttanut mittasuhteet, jotka laittoivat rajoitteita avoimille poliittisille ambitoille. Kubaan kriisi 1962 kävi uskottavasta opetuksesta. Liennytyks oli päivän tunnussana kaikkialla ja sitä haluttiin soveltaa vapaamuotoisesti, kukin omalla tavallaan.

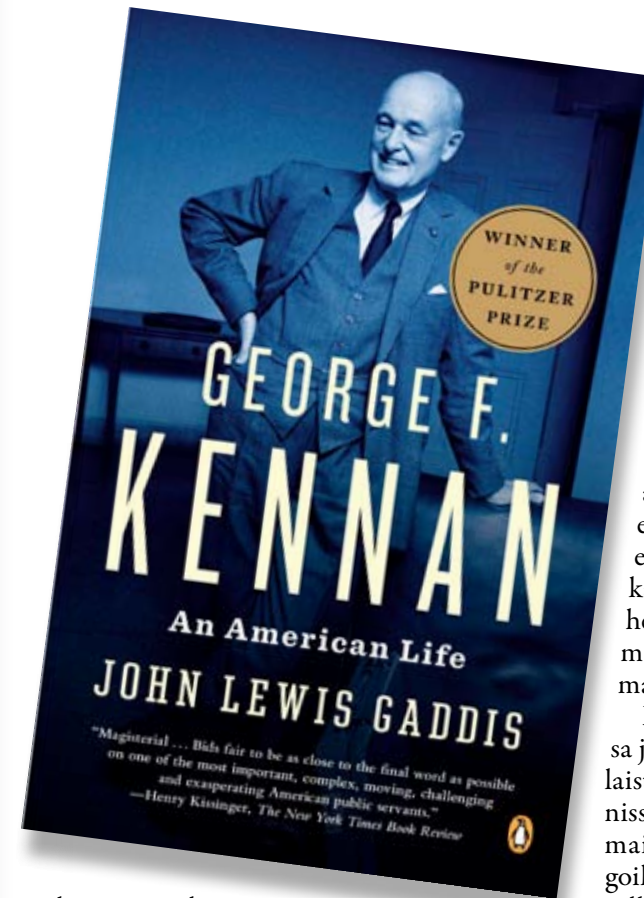
George F. Kennan oli puolestaan valveutunut amerikkalainen diplomaatti, joka sattui olemaan maailmanhistorian ja Euroopan historian näköalapaikoilla 1930-luvulta lähtien; niin Moskovassa, Prahassa kuin Berliinissä. Kennan koki kolmannen valtakunnan nousukauden sekä Prahassa että Berliinissä. Jo syksyllä 1940 hän ennusti, että elokuun 1939 Molotov–Ribbentrop-sopimuskumppanien

kesken, Saksan ja Neuvostoliiton välille syntyisi vuoden 1941 kuluessa sotilaallinen yhteenotto. Hänen ennustuksensa mukaan se koituisi Saksan tuhoksi kolmessa vuodessa.

Kennan palveli sodan jälkeen toistamiseen Moskovassa ja vaikutti henkilökohtaisilla analyyseillaan ratkaisevasti siihen, että sodan aikainen liittolaisuussuhde Neuvostoliiton kanssa Saksan lyömiseksi ei jatkunut sinisilmäisenä hyvätahdon politiikkana. Yhdysvaltain intressit olivat nyt toisenlaiset; kommunismi oli Kennanille kaikkea muuta kuin mihin hän amerikkalaisena saattoi sitoutua. Stalinin politiikkaa Itä-Euroopassa hän luonnehtikin piittaamattomaksi valtopolitiikaksi keinoista välittämättä. Washingtonin oli aika siirtyä containment-politiikkaan, neuvostovallan laajentumishalujen vastustamiseen ja niiden toimeenpanon hillitsemiseen ja patoamiseen.

George Kennan on itse kirjoittanut muistelmansa ja useita kirjoja nimenomaan Neuvostoliiton ja Prahassa aikaisista kokemuksistaan. John Lewis Gaddis on viime vuonna julkaissut lähes 800 sivuisen elämäkerran Kennanista. ”AN AMERICAN LIFE”. Se on tarkka ja yksityiskohtainen kuvaus Kennanin vaiherikkaasta elämästä niin diplomaattina, itsenäisesti ajattelevana virkamiehenä ja ennakkoluulottomasti näkemyksiään esittävä tutkijana.

Suomi liittyi Kennanin elämään monella tavalla. Kun hän oli naimisissa norjalaisen puolisonsa kanssa, pohjoismainen elämäntapa on kiistattomasti heijastunut myös Kennanin henkilökohtaiseen elämään. Moskovan kauden yhteydessä hän vieraili useamman

kerran Helsingissä, missä yhteydessä kuvaukset neuvostoyhteiskunnan ja suomalaisen yhteiskunnan eroavuuksista tulevat selkeästi ja kirkkaasti Kennanin kerronnassa esiin. Saattaessaan Yhdysvaltain kongressin valtuuskuntaa Leningradiin ja Helsinkiin syyskuussa 1945 Kennan totesi, että rajalla kaikki muuttui. Rautatieasemat olivat uusittuja, yksinkertaisia ja siistejä. Tuoreita sanomalehtiä oli saatavilla juuri maataluilta kioskeilta. Junassa tarjoiltu ruoka oli oli hyvää vaikkakin niukkaa ja matkustajat muutoinkin ystävällisiä.

Kennanille vaikutelmat olivat osoitus tehokkuudesta, siisteydestä ja ikävystyneestä porvarillisesta sivistyksestä. Kuten Gaddis toteaa, Suomi sai Kennanissa aikaan melkein mystisen mieltymyksen ja kokemuksen, jonka pauloihin niin moni ulkomaalainen myöhemmin joutui tulevina vuosina vieraillessaan siellä Neuvostoliitosta käsin.

Mutta Kennanin keskeiset vuodet Yhdysvaltain diplomatian keskiössä sivuavat myös monella muulla tavalla Suomea. Ensin oli

Kennanin kohteena nousevan Saksan politiikka, jonka rautanyrkin hän omakohtaisesti koki Prahassa Tšekkoslovakian miehityksen yhteydessä 1939. Molotov–Ribbentrop-sopimuksesta elokuussa 1939 muodostui myös Kennanille yllätyksellinen, arvoituksellinen ja vaikeasti sulatettava yhtälö. Kirjan tekijä on löytänyt viitteitä siitä, että Yhdysvaltain Moskovassa ollut edustaja, Charles Bohlen olisi henkilökohtaisesti saanut ennakkoon saksalaislähteestä tiedon tulevasta Berliinin–Moskovan sopimuksesta. Tällainen viesti ei saanut ansaitsemaansa huomiota Washingtonissa eikä sen pohjalta amerikkalaisetkaan enää ehtineet vaikuttaa brittien tai ranskalaisten kantoihin. Sopimuksen seuraukset näkyivät heti syksyllä 1939 Neuvostoliiton Baltiaan maihin ja Suomeen kohdistuneena diplomaattisena painostuksena.

Kun sitten Saksa Puolan sotaretken alkaessa joutui sotatilaan sekä brittien että ranskalaisten kanssa, Yhdysvaltain edustusto Berliinissä oli täystyöllistetty; se hoiti myös näiden maiden etuja Saksassa. Kennanilla ja kollegoillaan riitti töitä muille jaettavaksi. Kennanilla riitti aikaa seurata ja kuunnella myös Berliinissä Kolmanteen valtakuntaan kriittisesti suhtautuneiden ajatuksia. Washington ei kuitenkaan antanut minkäänlaista valtuutusta antautua oppositioainesten kanssa yhteistyöhön; Kennan pysyi vain kuuntelijana ja ilman tunnollista raportointia Washingtoniin.

Tilanne muistutti siten vuosina 1940–1941 suuressa määrin myös Suomen Berliinissä olevien edustajien toimivaltuuksia; suurlähettiläs Kivimäellä oli henkilökohtaisia tuttavuuksia tunnettujen oppositioainesten piirissä, mutta niiden kanssakäymisessä oli noudatettava suurta varovaisuutta.

Suomen talvisota ei saa Kennan elämäkerrassa suurempaa huomiota. Tosin se mainitaan, mutta sen mahdollisiin vaikutuksiin esimerkiksi Neuvostoliiton politiikkaan tuossa vaiheessa ei suuremmin paneuduta. Presidentti Roosevelt lähetti apulaisulkoministeri Sumner Wellesin helmikuussa 1940 Eurooppaan, jolloin hän vieraili mm. Roomassa, Berliinissä, Lontoossa ja Pariisissa. Vaikka Wellesin matkan tavoitteet jäivätkin hämäräksi, tekijä

ei poissulje mahdollisuutta, että Neuvostoliiton ja Suomen talvisota, josta Roosevelt oli ärsyynyt, oli yksi syy; tutkia mahdollisuuksia konfliktin ratkaisemiseksi. Kuten Max Jakobson jo Diplomaattien talvisota-kirjassaan totesi, Yhdysvaltain edustajainhuone torjui 7. helmikuuta 1940 ehdotuksen, että Yhdysvaltain suurlähettiläs kutsuttaisiin Moskovasta kotiin osoitukseksi Washingtonin kritiikistä Moskovan käyttäytymistä kohtaan.

Saksan aloittaessa Barbarossa-hyökkäyksen Neuvostoliittoon kesäkuussa 1941 Kennan kirjoittaa selkeäsanaisen arvionsa siitä, miten amerikkalaisten tulisi suhtautua Neuvostoliiton avustamiseen. Ainoastaan siinä määrin kuin se palvelisi amerikkalaisten omia etuja. Kennanin mukaan Neuvostoliiton politiikan syntilistä oli pitkä; parin vuoden aikainen yhteistyö Natsi-Saksan kanssa, Baltian maiden tuhoaminen, hyökkäys Suomen itsenäisyyttä vastaan, Puolan ja Romanian jakaminen Saksan kanssa. Neuvostohallinto oli laajalti pelätty ja halveksittu, ei vähiten sen käyttämien menettelytapojen vuoksi, jotka eivät olleet lainkaan demokraattisia. Kennan jopa totesi, että alueella Skandinaviasta Mustalle merelle Neuvostoliitto oli pelätympi ja vihatumpi kuin itse Saksa.

Kaikkien edellä mainittujen seikkojen perusteella Kennan esitti, ettei Moskova voinut pyytää minkäänlaista sympatiaa toimilleen. Sen vuoksi amerikkalaisten avun tuli olla vapaa poliittisista ja ideologisista seikoista eikä missään tapauksessa samaistua Neuvostoliiton sodan päämääriin. Kennan katsoi, että varsinkin lännessä avatun toisen rintaman vuoksi, ja koska Neuvostoliitto syksyllä 1944 oli lähes kokonaan jo vapautunut saksalaisten miehityksestä, lend-lease politiikan jatkaminen oli väärin.

Niinpä Kennan joutui pidättelemään ulkoministeri Byrnesiä, kun tämä syksyllä 1945 yritti henkilökohtaisiin ambitioihinsa vedoten saada aikaan sopimuksen hinnalla millä hyvänsä Stalinin kanssa Romaniasta, Iranista ja Koreasta. Keskeisin kiista koski Neuvostoliiton valloittamien Itä-Euroopan maiden kohtelua. Kennanin mielestä muuttaman ei-kommunistisen ministerin mukanaolo niiden hallituksissa ei muuttanut mitään oleellista Stalinin diktaattorimaisista otteista

noita maita kohtaan. Kennan koki, että ulkoministerin oma sihteeristö yritti ajaa Kennanin tiukempaa politiikkaa vaativan asenteen yli. Hän odotti, että tällaisen politiikan seurauksista tultaisiin maksamaan kalliisti tulevaisuudessa. Kolmen suuren, Yhdysvaltain, Neuvostoliiton ja Ison-Britannian näennäistä yksimielisyyttä ei ollut syytä ylläpitää. Mutta hän oli tyytyväinen, että syksyn 1945 Lontoon ulkoministerikonferenssi oli ensimmäinen, jossa Neuvostoliitto joutui peräytymään maksimaalisista vaatimuksistaan. Kokouksen päätteeksi ei kyetty laatimaan edes yhteistä kommunikua. Sovittiin vain seuraavan Moskovan konferenssin pitämisestä. Byrnes tunnusti, että Kennanin ajatukset olivat olleet valaisevia ja antaneet paljon pohdiskelun aihetta.

Kennanin joutsenlauluksi Moskovasta muodostui 22. helmikuuta 1946 lähetetty ns. pitkä sähköraportti Washingtoniin. Se rikkoi sekä muodoltaan että sisällöltään vallitsevia säädöksiä, ja oli Kennanin ajankohtainen analyysi Stalinin pidettyä 9. helmikuuta Bolshoi-teatterissa kuuluisan ja harvinaiseksi poikkeukseksi jääneen ”vaalipuheensa”. Kennanin mukaan Stalin heitti siinä yli laidan kaikki siihenastiset yhteistyön ja avustuksen kokemukset, mukaan luettuna YK:n perustamiseen johtaneen San Fransicon konferenssin. Stalin sanoi käytännössä hyvästit muulle maailmalle. Stalin keskittyi kotimaan asioihin ja vaati teollisuustuotannon kolminkertaistamista ennen sotia verrattaviin suorituksiin. Neuvostokansan oli jatkettava uhrauksiaan myös rauhan aikana. Sosialististen ja kapitalististen maiden välinen kamppailu saattoi kärjistyä, koska neuvostojohto jatkoi vallankumouksellisten mullistusten tukemista. Niinpä Kennan haastoikin Washingtonin vakavasti miettimään millä tavalla se itse muotoilisi käsitteen inhimillisestä yhteiskunnasta, lähtemättä kopioimaan muita, puhumattakaan neuvostojärjestelmää.

Viimeinen maininta Suomesta elämänkerassa liittyy vuonna 1948 Yhdysvaltain ulkopolitiittiseksi doktriiniksi luonnehdittuun ns. ”Trumanin oppiin”. Kennan suhtautui tähän Neuvostoliiton vaikutusvallan patoamiseen kriittisesti; se pyrki liian ehdottomasti torjumaan kaikenlaiset neuvostopolitiikan laajentumisyrietykset kaikkialla, ei keskitetysti ja

valikoivasti. Kennan mainitsi Suomen yhdesä Tshekkoslovakian, Mantshurian ja Pohjois-Kiinan kanssa alueina, jotka maailmansodan jälkeen vallinneen sotilaallisen asetelman seurauksena joutuisivat rautaesiripun väärälle puolelle.

George Kennan oli virkamiehenä ja ajattelijana itsenäinen, rohkea, joten hän joutui jättämään paikkansa muutama kertaan ja siirtymään akateemisen elämän puoleen. Hän palasi kuitenkin toistamiseen ulkoministeriön palvelukseen ja lyhyeksi ajaksi jopa suurlähettilääksi Moskovaan 1952. Hänen siirtymistään kuvailtiin kiittävin sanoin; hän oli ensimmäinen Yhdysvaltain virallinen edustaja Neuvostoliitossa diplomaattisuhteiden solmimisen jälkeen, joka ei tarvinnut Stalinin tapaamisessa tulkkia! Neuvostoviranomaiset tiesivät, kenet he Moskovaan saivat; Pravda luonnehti häntä monimielisesti sekä vakoojiksi, sodanlietsojiksi että rahamaailman, Wall Streetin käsikassaraksi.

Kennanin Moskovan kausi jäi lyhyeksi. Washingtonin ja Moskovan välillä käytiin tiivistä periaatteellista keskustelua mahdollisista diplomaattisista kokonaisratkaisuista. Mutta Kennan koki, että sotilashallinto Pentagonissa ja sitä tukevat voimat olivat päättäneet olla antautumatta merkittäviin kompromisseihin. Niihin ei ollut tarvetta mennä. Kennan luonnehti myös Moskovan politiikkaa kaksitahoiseksi; toisaalta se antoi vaikutelman

valmiudesta diplomaattisiin ratkaisuihin; toisaalta käytännön toimenpiteet olivat osoittaneet, ettei se diplomatiata tarvinnut.

Mutta Kennan lähti myös siitä, että Yhdysvaltain vaikutusvallan ja sotilasmahdin korostaminen atomiaseen käyttämistä myöten oli mieleöntä pohdiskelua. Ainoastaan ehdottomaan antautumiseen keskittyneet strategiat niin Saksan kuin Japaninkin suhteen olivat niin ikään hänen kritiikkinsä kohteena. Nyanssoitu ajattelu jätettiin sivuun ja siten vaihtoehdot ja mahdollisuudet pohtia ratkaisuja päättää sotatoimet nopeammin.

Gaddisin kirja on yksityiskohdissaan jopa uuvuttava. Samalla se on kiinnostava tarina Kennanin omaperäisen persoonallisuuden selviytymistäistelusta Yhdysvaltain ulkopolitiikan keskiössä. Häntä kyllä aina kuunneltiin, mutta hänen ajattelunsa soveltamisessa käytännön toimiin hallinto Washingtonissa näki ja koki usein ylivoimaisia vaikeuksia. Usein kysymyksessä olivat todella asioihin pohjautuvat erimielisyydet ja ulkopolitiikan näkyvyys julkisuudessa. Usein myös avoimen tulehtuneet henkilökohtaiset suhteet State Departmentin korkeiden virkamiesten ja ministerin kanssa johtivat Kennan tekemään omia johtopäätöksiä; mieluummin jatkaa omilla linjoilla hallinnon ulkopuolella kuin vaieta.

*Markku Reimaa
valt. tri, suurlähettiläs emeritus*

Tilaa laadukasta luettavaa! Nyt tutustumishintaan

TODELLINEN AITIOPAIKKA

KANAVA on maan johtava yhteiskunta- ja kulttuuripoliittinen aikakauslehti. Siinä alansa koti- ja ulkomaiset kärkinimet kirjoittavat vaikuttajille kulttuurin ja tieteen, politiikan sekä talouselämän kysymyksistä. Monialaisuus ja syvällisyys ovat Kanavan valtti yhä pinnallisemmaksi käyvässä maailmassa.

5 nroa
vain **36 €** **Säästö 35%**
(norm. 55,70 €)

LEIKKAA IRTI JA POSTITA HETI • LEIKKAA IRTI JA POSTITA HETI • LEIKKAA IRTI JA POSTITA HETI ✂

TILAUSKORTTI

133/13

OTAVA-
MEDIA
MAKSAA
POSTI-
MAKSUN

Kyllä kiitos. Tilaan

Kanava-lehden, 5 nroa vain 2 x 18 € = 36 € (norm. 55,70 €).

Maksan tilaukseni mieluummin yhdessä erässä.

LEHDEN SAAJA: T 135266 AA* OT 277549

SUKUNIMI	ETUNIMI
LÄHIOSOITE	PUHELIN
POSTINUMERO	POSTITOIMIPAikka
SÄHKÖPOSTIOSOITE	SYNT.VUOSI

Antamalla sähköpostiosoitteesi saat tietoa asiakasduista ja tarjouksista sähköisesti Otavamedia Oy:ltä ja sen kanssa kulloinkin samaan konserniin kuuluvilta yhtiöiltä. Voit halutessasi kieltää sähköisen tarjonnan osoitteessa www.otavamedia.fi/asiakaspalvelu.

Tutustumisjakson jälkeen tilaus jatkuu edullisena kestotilauksena kulloinkin voimassa olevaan kestotilauhintaan niin pitkään kuin itse haluat. Tarjous koskee vain uusia tilauksia. Tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesta numerosta. Laskutus tilauksen alettua. Ulkomaan tilauksiin lisätään postimaksu. Lehden toimitus Itellan jakeluohjelmien mukaisesti. Nimi- ja osoitetietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinoitintil HTL:n mukaisesti

otavamedia

Info 133/13
Tunnus 5018934
00003 VASTAUS-
LÄHETYS

VALITSE TILAUSTAPASI

- Tilaukshortilla**
- www.otavamedia.fi/kanavatarjous
- Tekstiviestillä**
KANAVA
Lähetä viesti: T 135266
Etunimi Sukunimi
Lähiosoite 1 A
00000 Postitoimipaikka
Muista välilyönit.
Lähetä viesti numeroon
16303
Viesti on maksuton
Puhelinnumero välittyy Otavamedialle, jolla on oikeus käyttää tietoja markkinointitarkoituksiin. Asiakkaalla on oikeus veloituksesta kieltää tietojensa käyttö. Lisätietoja tietosuojasta osoitteessa www.otavamedia.fi/tietosuoja
- Asiakaspalvelu**
puh. (09) 1566 850
ma-pe 8.00-17.00

Sofi Oksanen

Kun kyyhkysset katosivat

Like, 2012

Yhdessä koetusta historiasta Sofi Oksasen uusi romaani avaimena virolaisuuden ymmärtämiseen

Sofi Oksasen romaanin *Kun kyyhkysset katosivat* (2012) nimi tulee ymmärretyksi jo suhteellisen aikaisessa vaiheessa. Viro oli liittynyt näytösluontoisen kansanäänestyksen jälkeen Neuvostoliittoon vuonna 1940. Seurasi neuvostomiehitys, joka päättyi vuoden 1941 kesällä neuvostojoukkojen vetäytymiseen ja saksalaisten joukkojen tulon tilalle. Saksalaiset sotilaat pyydystivät järjestelmällisesti ravinnokseen Tallinnan kyyhkysia niin että niitä ei pian näkynyt lainkaan. Maailmansodan myrskyt veivät Tallinnan kyyhkysset ja samalla virolaisten toivon paremmasta tulevaisuudesta.

Kyyhkynen on kuitenkin enemmän kuin lintu – se on myös symboli. Kun vedet alkoivat laskea, Nooa laski arkistaan ulos kyyhkysen, joka pian palasi takaisin oliivipuun oksa nokkasaan. Kyyhkysestä tuli näin toivon ja Pyhän Hengen vertauskuva. Pablo Picasson piirtämä valkoinen kyyhky taas on ollut kansainvälisen rauhanliikkeen symboli 1930-luvulta lähtien. Kyyhkynen symboloi myös viattomuutta. Siksi kyyhkysten katoamisella on vertauskuvallinen merkitys.

Oksanen tarkastelee romaanissaan saksalaismiehityksen aikaa 1940-luvulla ja sen heijastumista 1960-luvun Virossa. Kysymys kuuluu: miten syntyy historia, kuka sitä kirjoittaa ja miten? Oksanen purkaa auki opportunistisen historiantarkoituksen – tai pikemminkin historian väärentämisen – metodologian, joka on yhä monissa maissa toisen maailmansodan historian ja siihen liittyvän menneisyydenhallinnan (saksaksi Vergangenheitsbewältigung) väline. Saksalaiset ovat tehneet tiliä kansallisen menneisyytensä kanssa kohta 70 vuoden ajan, kolmanteen ja neljänteen polveen. Suomessakin on arvioitu sotavuosien kokemusta kriit-

tisesti – ja joskus jopa ärsyttävän jälkiviisaasti. Olennaista kuitenkin on, että jokainen sukupolvi näyttää luoneen oman kuvansa noista ajoista.

Virossa ja Suomessa tiedetään hyvin, mistä yli seitsemän vuosikymmenen takaisissa tapahtumissa oli kyse – sitä ei kummassakaan maassa tarvitse erikseen korostaa. Silti se on syytä tehdä jälleen kerran. Hitler ja Stalin (tai oikeammin ulkoministerit Ribbentrop ja Molotov) sopivat elokuussa 1939 Euroopan jakamisesta ja ryhtyivät syyskuun alussa toteuttamaan sitä. Ensiksi jaettiin Puola, ja sitten Neuvostoliitto alkoi painostaa Suomea ja Baltian maita. Neuvostojohdon yllätykseksi Suomi ei kuitenkaan ollut halukas alistumaan. Vuonna 1940 Neuvostoliiton painostus kohdistui Baltiaan – tunnetuin seurauksin.

Neuvostoliittolainen ja venäläinen historiantarkitus ei mielellään käsittele vuosien 1939 – 1941 tapahtumia, onhan se edelleen poliittisesti kiusallinen aihe. Se pikemminkin arvostelee niitä, jotka yrittävät laajentaa analyysiä noihin asioihin. Tälle historiantarkitukselle toinen maailmansota alkaa vastaa kun Saksa kesällä 1941 hyökkäsi Neuvostoliittoon. Virossa noita vuosia on sen sijaan käsitelty viime aikoina yksityiskohtaisesti. Virolaiset taistelivat sekä saksalaisia että neuvostojoukkoja vastaan, aihe jota kaunokirjallisuudessa on aikaisemmin käsitelty mm. Jaan Kross. Tietokirjallisuuden puolelta kannattaa mainita esimerkiksi Mart Laarin kirja *Metsäveljistä*.

Olen pannut merkille, että Virossa jotkut ovat kokeneet Sofi Oksasen kirjat kiusallisiksi ja ovat sitä mieltä, että hän ei ulkopuolisena voi eikä saa kommentoida Viron historian kipeitä kohtia. Mutta onko hän todellakin ulkopuolinen? Sofi Oksanen on suomalais-virolainen,

kahteen maahan kasvanut, ja voi siksi kirjoittaa sekä osallisena että ulkopuolisena sekä Suomen että Viron asioita. On pelkästään myönteistä, että maailmassa on hänen kaltaisiaan kahden maan kirjailijoita, jotka osaavat tuoda uuden näkökulman tällaisiin asioihin.

Sofi Oksanen on vaikuttanut merkittävästi Viron ymmärtämiseen Suomessa – ja hänen kirjojensa menestyksen myötä myös muualla maailmassa. Hän on muuttanut suomalaisten Viro-kuvaa realistisempaan ja ymmärtävämpään suuntaan. Hänen kirjojensa kautta on torjuttu väitteitä, että virolaiset eivät olisi vastustaneet miehittäjiään tai että he olisivat halukkaasti asettuneet milloin minkäkin ulkopuolisen valloittajan taakse. Nyt virolaisten ponnisteluja arvostetaan, heidän kärsimyksiään ymmärretään ja heidän tämän päivän menestyksestään iloitaan. Joidenkin antifasisteiksi julistautuneiden, Viroa arvosteluvien happamuudelle lähinnä nauretaan.

Viron aika neuvostotasavaltana oli vaikea ja ahdistava. Suomikaan ei selvinnyt kylmästä

sodasta ongelmitta, vaan joutui tasapainoilemaan idän ja lännen välillä. Itsenäisyys ja demokraattinen yhteiskuntajärjestelmä säilyivät, mutta ulkopoliittikkaan tuli rajoituksia. Niiden vuoksi Suomi ei esimerkiksi päässyt täysipainoisesti mukaan läntiseen integraatioon tai edes pohjoismaiseen yhteistyöhön. Jälkikäteen arvioiden hinta vapauden säilymisestä oli kuitenkin vähäinen. Virolla ei ollut yhtä hyvää onnea: kun Viron lippu vuonna 1944 laskettiin alas Tompealla, kesti sen nostamiseen uudelleen lähes 50 vuotta. Ja vaikka Viron sisäinen tilanne helpottuikin jonkin verran kyyditettyjen vähitellen palatessa kotiin, pysyi Viro miehittettynä maana vuoteen 1991 saakka.

Sofi Oksanen kirja kertoo Edgarista, miehestä jolla oli vuosien saatossa kolme eri henkilöllisyyttä. Oli virolaisten rinnalla taisteleva nuori Edgar, oli saksalaisten rinnalla taisteleva Eggert Fürst ja oli neuvostoisäntiä palveleva Edgar Parts, joka kirjoittaa heille uusiksi toisen maailmansodan aikaista historiaa. Edgar on näennäisesti henkilö, joka osaa valita voittajan puolen kaikissa tilanteissa. Mutta vaikka hän selviytyy, hän maksaa menestyksestään kovan hinnan ja panee myös lähimmäisensä maksamaan. Oksanen kirja kertoo opportunistista, mutta sitä ei pidä lukea niin että opportunisti olisi ollut erityisesti virolainen keino selviytyä. Kaikkialla missä esiintyy sortoa, esiintyy myös opportunistia.

Oksanen kirja päättyy vuoteen 1966, jolloin Edgar Parts saa valmiiksi keksimänsä historian virolaisten fasistien toiminnasta toisen maailmansodan aikana. Olennaista on, että hän rakentaa tuon historian poistamalla siitä oman toimintansa ja luomalla demonisoidun vihollisen omasta serkustaan, jota kohtaan hän oli aina tuntenut syvää kateutta ja kaunaa. Edgar Partsista oli tuohon ajankohtaan mennessä tullut kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu Viron vuosien 1941–1944 historian asiantuntija. Lukija jää silti miettimään: voittiko Parts sittenkään ja miten hänelle olisi käynyt vuoden 1991 jälkeen, jos hän siinä vaiheessa vielä

ylipäänsä oli elävien kirjoissa? Olisiko hän silloinkin osannut valita voittajien puolen ja kirjoittaa historiaa sodan vuosista jälleen uudesta näkökulmasta?

Presidentti Toomas Ilves kirjoittaa erinomaisessa, suomeksikin ilmestyneessä esseessään meloslaisista, jotka eivät suostuneet alistumaan Ateenan määräysvaltaan vaan päättivät vastustaa sitä viimeiseen mieheen. Virolaisia on aina välillä syytetty siitä, että he eivät aikoinaan taistelleet vastaan. Historiallisia arvioita tehtäessä on kuitenkin muistettava vallinnut ajankohta ja siitä aiheutuneet rajoitteet. Virolaiset taistelivat, mutta Saksan ja Neuvostoliiton välissä oli vaikea päättää, kenen puolelle asettua. Ongelma oli sama kuin Odysseuksella: valitako Skylla vai Kharybdis? Ajatusta itsenäisestä Virosta vaalivat niin Viroon jääneet, eri puolille Neuvostoliittoa karkotetut kuin länteen paenneet virolaiset. Meloslaisen ratkaisu olisi sen sijaan merkinnyt virolaisille perikatoa – kukaan ei olisi jäänyt vaatimaan maan itsenäisyyden palauttamista. Ansio uuden Viron perustan luomisesta kuuluu kaikille virolaisille ja vasta toissijaisesti Neuvostoliitossa vuosina 1985–1991 tapahtuneille muutoksille.

Konkretisoidaan vielä virolaisten taistelua. He vastustivat asevoimin neuvostomiehittäjiä vuosina 1940–1941 ja taistelivat sitten saksalaismiehittäjiä vastaan. Sodan päätyttyä virolaiset metsäveljet vastustivat neuvostoviranomaisia 1950-luvulle saakka. He joutuivat kuitenkin taistelemaan yksin. Maailmansodan aikana länsi oli liittoutunut Neuvostoliiton kanssa eikä suhdetta haluttu vaarantaa.

Kylmän sodan aikana herkkää eurooppalaista tasapainoa ei haluttu horjuttaa hyödyttömäksi koetulla Baltian ja muiden Neuvostoliiton miehittämien maiden asioiden esille nostamisella. Vielä 1990-luvun alussakin monet läntiset valtiomiehet ja asiantuntijat, myös suomalaiset, kehottivat virolaisia huomioimaan Neuvostoliiton edut ja välttämään liiallista itsenäisyysintoilua. Tähänkin asiaan presidentti Ilves on kiinnittänyt oikeutetusti huomiota.

Tämän päivän näkökulmasta tuo suomalaisten varovaisuus tuntuu jossain määrin nololta. Mielipiteet ovatkin muuttuneet. Suomessa ollaan nyt vaikuttuneita tavasta, jolla Viro on hakenut paikkaansa kansainvälisessä järjestelmässä. Naton jäsenyys, Euroopan unioniin liittyminen ja yhteisvaluuttaan siirtyminen ovat tästä vakuuttavia esimerkkejä. Viron talous on ollut pitkään kasvu-uralla ja kansalaisten elintaso on kohonnut. Pronssisoturi-välikohtauksen luomasta kuvasta huolimatta kansanryhmienväliset suhteet ovat kehittyneet parempaan suuntaan. Viron osallistuminen Naton kriisinhallintaoperaatioon on ollut vahva näyttö sen liittolaispolitiikasta. Erityisen silmiinpistävää on ollut virolaisten vahva usko tulevaisuuteen, usko jota suomalaisena voi vain kadehtia.

Voimme olla iloisia siitä, että suomalaisten perussuhtautuminen Viroon on edelleen hyvin myönteinen. Muutama kriittinen mielipide on poikkeus eikä muuta kokonaiskuvaa miksiäkään. Olen varma, että Sofi Oksanen uusin kirja lisää Suomessa entisestään ymmärtämystä Viroa kohtaan. Se osoittaa, että meidän maillamme on paljon muutakin yhteistä kuin maiden kansallislaulun sävel.

Jyrki Iivonen

Kenraali Ari Puheloinen
Puolustusvoimain komentaja

Puolustusvoimain komentajan puhe

204. Maanpuolustuskurssin avajaisissa Helsingissä 21. tammikuuta 2013

**Arvoisa herra Puhemies,
Herra ministeri,
Arvoisat 204. Maanpuolustuskurssin
osanottajat,
Hyvät naiset ja herrat,**

**Ärade herr Talman,
Herr minister,
ärade deltagare i 204:e försvarskursen,
mina damer och herrar!**

Toivotan alkavan maanpuolustuskurssin osanottajat tervetulleiksi puolustusvoimien suojiin perehtymään kokonaisturvallisuuden ja kokonaiamaanpuolustuksen järjestelyihin sekä ajankohtaisiin turvallisuuskysymyksiin laajasta yhteiskunnallisesta näkökulmasta käsin.

Försvarskurserna har under mer än femtio år blivit en ansedd institution. Bland dem som gått kursen har det också blivit en vana att hål-

la aktiv kontakt till och med i flera årtionden efter kursen. Förutom i årliga sammankomster deltar de som avlagt kursen flitigt i evenemang som föreningen Maanpuolustuskurssiyhdistys arrangerar.

Arvoisat kuulijat,
Parikymmentä vuotta sitten olin samantilaisessa tilanteessa kuin te kurssille kutsutut olette nyt. Olin aloittamassa kurssia 124. Tuolloin Neuvostoliiton valtio oli lakannut olemasta noin vuosi aikaisemmin, ja Suomi oli käynnistämässä Euroopan Yhteisön jäsenyysneuvotteluja. Suomen ja Venäjän välillä oli tehty YYA-sopimuksen jälkeen uusi sopimus myös ennen tuota aikaa. Kun Keski-Euroopan suunnalla purettiin kylmän sodan aikaista korkealle viritettyä sotilaallista valmiutta, avautui Suomen puolustusvoimille mahdollisuuksia paikata maavoimien

heikkoa materiaalitilannetta hankkimalla edullisesti hyväkuntoista käytettyä kalustoa ulkomailta. Silloinen kansainvälinen tilanne antoi paljon aiheita keskusteluille, ja kurssin sisältö ikään kuin itsestään kiinnittyi vallitsevan turvallisuustilanteen herättämiin kysymyksiin, mikä lisäsi kurssilaisten mielenkiintoa käsiteltyihin aiheisiin. Näin on nykyisinkin ja on ollut myös kaikkina näinä vuosina. Kurssi elää tätä päivää, mutta katseet on samalla vahvasti kiinnitetty tulevaisuuteen.

Kuten parikymmentä vuotta sitten ja useasti sen jälkeen, sotilaallisessa maanpuolustuksessa eletään nytkin muutosvaihetta. Jos on seurannut pelkästään julkista sanaa, on saattanut saada käsityksen, että käynnissä olevaan puolustusvoimauudistukseen ei juuri muuta kuulukaan kuin armeijan rauhan ajan organisaatioiden ja henkilöstökokoonpanojen muutokset sekä lakkautukset ja supistukset. Huomattavasti vähemmälle huomiolle ovat julkisuudessa jääneet seikat, jotka liittyvät toimintamenetelmien ja prosessien kehittämiseen, palvelujen tuotannon uudelleenjärjestelyihin

sekä puolustusvoimien pätehtävän, Suomen sotilaallisen puolustamisen, uudistuksiin. Kuitenkin toiminnan kehitys näillä alueilla on paljon alkusyytä myös sille, miksi muun muassa organisaatioita ja henkilöstökokoonpanoja pitää uudistaa.

Suomessa alueellista puolustusperiaatetta ja sen toteuttamista varten tarvittavaa puolustusjärjestelmää on vuosikymmenten mittaan jatkuvasti kehitetty. Parhaillaan kehityksen kohteena ovat muun muassa joukkojen johtaminen eri tasoilla, johtamisen reaaliaikaisuus ja nopeus sekä tilannetietoisuus, maa-, meri- ja ilmapuolustusvoimien yhteisoperaatiokyky, taktiikka, tulen käytön ulottuvuuden varmistaminen sekä taistelutilan ns. neljänteen ulottuvuuteen eli informaatio- ja kyberavaruuteen liittyvät toiminnot. Pienen maan rajoitetuilla voimavaroilla ei ole mahdollista puolustusmateriaalin hankinnossa seurata suurvaltojen ase- ja muun tekniikan kehitystä sellaisenaan, vaikka turvallisuusympäristöstä johtuisikin vaatimuksia tehdä niin. Hankintoja on voimakkaasti priorisoitava ja voimavaroja panostettava sodan ajan joukkojen osaamisen vahvuuksiin, laatuun, omiin

innovaatioihin ja sovelluksiin sekä omien olosuhteiden maksimaaliseen hyväksikäyttöön. Hyvänä esimerkkinä viimeainitusta voidaan mainita parhaillaan käynnissä oleva maavoimien alueellisten joukkojen taistelutavan uudistus.

Maavoimien alueellisten joukkojen taistelutavan uudistuksen päämääränä on taktisesti nykyistä aktiivisempi puolustus, jossa joukkoja voidaan joustavasti käyttää hajautettuna tai keskitetysti. Varsinkin hajautetun toiminnan menetelmillä parannetaan mahdollisuuksia hyödyntää vastustajan heikkoja kohtia ja lisää omien joukkojen suojaa. Uudistettu taistelutapa vaatii joukoilta uutta osaamista. Uudistus onkin kentällä otettu vastaan suurella mielenkiinnolla niin palkatun henkilöstön kuin varusmiestenkin keskuudessa. Uudistettu taistelutapa on myös eräs syy, miksi alueellisten joukkojen varustus on saatettava ajan tasalle ja tehtävien mukaiseksi. Alueellisten joukkojen vanhentuneen varustuksen uusinta on puolustusvoimien tärkeimpiä materiaali-ohjelmia vuosikymmenen puolivälin molemmin puolin.

Samaan kokonaisuuteen sisältyy toinenkin sodan ajan joukkojen uudistus, nimittäin paikallisjoukkojen muodostaminen. Edellä mainitsemani taistelutavan ja varustuksen uudistus koskee vain osaa nykyisistä alueellisista joukoista. Muu osa organisoidaan tulevaisuudessa paikallisiin suojaus- ja tukitehtäviin tarkoitetuiksi paikallisjoukoiksi, joita ovat muun muassa maakuntakomppaniat, sotilaspoliisi-

komppaniat, taistelukoulutusyksiköt sekä reservistä palvelukseen käskettävien joukkojen perustamiskeskukset. Nykyisissä poikkeusolojen suunnitelmissa nämä yksiköt toimivat paljolti erillisinä. Tarkoitus on yhdistää ne yhtenäisempään johtoon muodostamalla niistä paikallispataljoonia ja järjestämällä niiden nykyisiä tehtäviä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Paikallisjoukoille on myös mahdollista kohdentaa vanhempaa, mutta joukkojen tehtävien kannalta käyttökelpoista materiaalia, jota vapautuu alueellisilta ja operatiivisilta joukoilta. Haluan selvytyden vuoksi vielä painottaa, että paikallisjoukot ovat siis reservistä perustettavia puolustusvoimien poikkeusolojen joukkoja.

Paikallisjoukkojen poikkeusolojen tehtäviä voivat olla kohteiden suojaaminen, alueiden valvonta, vartiointi, puolustusvoimien joukkojen liikenteen ohjaaminen ja opastus, henkilöiden suojaus, reservin joukkojen perustaminen ja joukkojen täydennyskoulutus, viranomaisyhteistyö sekä virka-aputehtävät siviiliviranomaisille. Laajoja, kokonaan uusia tehtäviä nykyiseen verrattuna joukoille ei ole suunniteltu, ellei sellaisena pidetä parantuvia mahdollisuuksia antaa virka-apua siviiliviranomaisille myös poikkeusoloissa. Paikallispataljoonien yhteyteen on normaalioloissa yhdessä siviiliviranomaisten kanssa mahdollista myös keskittää tai kanavoida paikallisia ja alueellisia kokonaisuuden puolustuksen ja kokonaisturvallisuuden harjoituksia sekä muuta yhteiskunnan poikkeusolojen valmiuksia parantavaa toimintaa,

missä tällaiseen tarvetta ja mahdollisuuksia nähdään. Puolustusvoimat on osaltaan siihen valmis.

Paikallisjoukkojen valmiuksien ylläpidossa on tarkoitus entistä määrätietoisemmin hyödyntää vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta. Tämä puolestaan on osa laajempaa, puolustusvoimissa viime vuonna aloitettua kehitystyötä, jonka tarkoituksena on selkiyttää ja avata uusia mahdollisuuksia entistä paremmin hyödyntää vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta sekä reservin toimintaa puolustusvoimien sodan ajan joukkojen koulutuksessa. Puolustusvoimat on kutsunut reservin neuvottelukunnassa edustettuina olevat järjestöt mukaan tähän kehitystyöhön.

Työn perusajatukseseen on luonnosteltu muun muassa seuraavia pääkohtia:

1. Kohdennetaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen sotilaallinen koulutus ja sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus erityisesti paikallisjoukkoihin.
2. Kehitetään vapaaehtoisen sotilaallisen koulutuksen oppimisympäristöjä osana asevelvollisuutta vahvistavia muita toimenpiteitä.
3. Kehitetään reserviläisten henkilökohtaisen osaamisen tunnistusmahdollisuuksia sekä reserviläisten mahdollisuuksia hakeutua poikkeusolojen tehtäviin.
4. Laajennetaan reserviläisten mahdollisuuksia kehittää osaamista ja toimintakykyä omaehtoisesti.
5. Kehitetään kannustejärjestelmää reserviläisten sitoutumisen ja motivaation ylläpidolle.
6. Lisätään reserviläisten käyttöä puolustus-

voimien koulutustapahtumien suunnittelu-, valmistelu-, tuki- ja kouluttajatehtävissä, erityisesti paikallisjoukoissa.

7. Selvitetään tarpeet ja keinot edelleen kehittää Sotilaskotiliiton ja Naisten valmiusliiton mahdollisuuksia tukea puolustusvoimia harjoituksissa ja muissa tapahtumissa.

Perusajatuksen sisältöä on tarkoitus edelleen käsitellä yhdessä järjestöjen kanssa vielä tämän vuoden ensimmäisen puoliskon kuluessa. Uskon, että pääsemme yhdessä maanpuolustusjärjestöjen kanssa entistäkin parempaan tulokseen.

Arvoisat maanpuolustuskurssin osanottajat,

Olen selostanut teille eräiden esimerkkien valossa sitä, kuinka monipuolisesti puolustusvoimaudistuksessa kehitetään toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta ja kuinka puolustusvoimissa on paljon sellaista kehitystyötä, joka ei kaikilta osin nouse julkisuuteen. Samalla painotan näillä esimerkeillä sitä, miten tärkeää puolustusvoimille on suhde muuhun yhteiskuntaan ja varsinkin reserviin sekä vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön. Puolustusvoimaudistuksesta löytyy runsaasti muitakin aineksia kurssinne aikaisiin pohdintoihin. Niitä sisältyy riittämiin myös ajankohtaiseen turvallisuusympäristön tilanteeseen.

Meidän järjestäjien puolesta on arvokasta, että olette voineet varata kiireisistä kalentereistanne edessä olevat viikot yhteiselle asialle.

Toivotan teille antoisaa maanpuolustuskurssia.

Puolustusministerin tervehdys

204. Maanpuolustuskurssin avajaisissa Helsingissä 21. tammikuuta 2013

Hyvät maanpuolustuskurssille kutsutut, kummikurssilaiset, arvoisa Puolustusvoimien komentaja, hyvät naiset ja herrat.

Ärade åhörare, mina damer och herrar.

Puolustukseen liittyvät kysymykset ovat Suomessa perinteisesti olleet poliittisesti ristiinvaivat. Suomessa pidetään tärkeänä parlamentaarista yksimielisyyttä, ja meillä onkin vallinnut konsensus sotilaallisen turvallisuuden ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Puolustuskeskusteluunkin on kuitenkin tullut uudenlaista dynamiikkaa. Aiheita ovat olleet mm. puolustusvoimauudistus sekä ajankohtaisimpana teemana pohjoismaiseen yhteistyöhön liittyvä vilkas keskustelu.

Suomessa puolustukseen on aina suhtauduttu käytännönläheisesti. Näkökulma on ollut perinteinen: oman maan puolustaminen. Meille tärkeää on varmistaa puolustuskykymme riittävyys ja päättää itse kuinka se järjestetään. Tämä ei kuitenkaan saa tarkoittaa sitä, että sulkisimme silmämme ympäröivän maailman kehitykseltä.

Suomen puolustuksen kehittäminen on mielenkiintoinen yhdistelmä perinteistä geopolitiikkaa ja toisaalta lisääntyvän keskinäisriippuvuuden sekä yhteistyön murrosvaihetta. Pienellä maalla keinovalikoima on usein rajattu. Puolustukseen osoitetut resurssit eivät mahdollista nopeita suunnanmuutoksia, sillä suuri laiva ei käänny nopeasti. Kysymys onkin resurssien ja tavoitteiden pitkän aikavälin tasapainosta sekä tähän liittyvästä riittävästä ennakoinnista.

Hyvät kuulijat,

Taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta puolustuskyvyn on jatkossakin vastattava toimintaympäristön asettamia vaatimuksia.

Laaja-alaiset, rajat ylittävät uhkat sekä käytössämme olevat voimavarat edellyttävät kokonaisturvallisuuden periaatteen kehittämistä. Laaja-alaisen turvallisuusosaamisen, kuntien ja alueiden turvallisuuden sekä huoltovarmuuden ohella lähivuosien kehityksen painopiste on tietoyhteiskunnalle välttämättömän kybertoimintaympäristön turvaamisessa. Lähipäivinä valmistuvalle Suomen kyberstrategialle on asetettu kova tavoite. Suomen tulisi olla maailmanlaajuinen edelläkävijä kybervarautumisessa 2016 alkaen. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää vahvaa kotimaan eri toimijoiden välistä sekä ehdottomasti myös kansainvälistä yhteistyötä. Viranomaistahoilla ja erityisesti elinkeinoelämällä on kyber-varautumisessa omat roolinsa. Suomalainen poikkihallinnollinen varautumisen perinne sopii hyvin myös kyberturvallisuuden toteuttamiseen.

Arvoisat kurssilaiset,

Hallitus sai valmiiksi turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selontekonsa joulun alla. Uuden selonteon ehkä merkittävimpiä linjauksia vuoden 2009 selontekoon verrattuna on kansainvälisen puolustusyhteistyön merkityksen lisääntyminen. Tämä on seurausta toimintaympäristömme kehityksestä. On epätodennäköistä, että joutuisimme kohtaamaan sotilaallisia tai muitakaan uhkia yksin, eristyksissä ympäröivästä maailmasta. Tähän ajatukseen sisältyy merkittävä tekijä: puolustusyhteistyö ja verkottuminen ovat osa ratkaisua, ei pelkästään taloudellisten realiteettien sanelema pakko.

On pidettävä mielessä, että kaikissa tilanteissa puolustuksemme perustana on oma kansallinen kyky. Jatkossa tämä oma kyky tosin luodaan yhä enenevässä määrin yhteistyössä muiden kanssa. Oma puolustus ja monikansallinen puolustusyhteistyö eivät ole toisistaan

irrationaalisia tai vastakohtia. Kansalliset intressit tulevat säilymään turvallisuuspoliittisten ratkaisujen pohjana.

Puolustusyhteistyö on osa keinovalikoimaa turvallisuuden kehittämiseksi. Puolustusyhteistyön merkitystä ja vaikuttavuutta voi lähestyä esimerkiksi seuraavan ajatusmallin kautta. Lyhyellä tähtäimellä yhteistyö voi tarjota joitakin – joskin suhteellisen rajattuja – säästöjä. Yhteistyön syventäminen vaatii vahvan poliittisen, lainsäädännöllisen ja taloudellisen perustan. Jos kansallisesti puolustuskykymme kehittäminen vaatii vuosikymmenen mittaista suunnittelunäkymää, miksi tilanne olisi eri kansainvälisellä tasolla? Suorituskykyjen jakamiseen tai yhteiseen omistukseen liittyvät kysymykset eivät ole helppoja kenellekään, eivät edes sotilasliittoon kuuluville maille.

MTS:n äskettäinen mielipidetutkimus osoittaa, että pohjoismaisella puolustusyhteistyöllä on kansalaisten tuki. Yhdeksän kymmenestä pitää sitä myönteisenä asiana. Kaksi kolmasosa katsoo lisäksi että se lisää Suomen turvallisuutta. Puolustusyhteistyötä tehdään usealla eri foorumilla; EU:ssa, Naton kumppanuuden piirissä, alueellisissa ryhmissä sekä

kahdenvälisenä yhteistyönä. Näillä kaikilla tahoilla on toisiaan täydentävä roolinsa. Suomen kannalta ajankohtaisin ja keskeisin yhteistyöalue on pohjoismaisen puolustusyhteistyön järjestely, Nordefco. Suomi toimii tänä vuonna puheenjohtajana tavoitteena yhteistyön edelleen kehittäminen ja syventäminen. On todettava, että yhteistyö tuottaa monenlaista hedelmää jo tänä päivänä. Nordefcon puitteissa mietitään tänä vuonna myös yhteistä pohjoismaista visiota.

Ärade åhörare!

Multinationella övningar och deltagandet i olika beredskapstrupper, såsom EU:s stridsavdelningar och Natos snabbinsatsstyrkor och även deltagande i militär krishantering förstärker den finska försvarsformågan.

Vid förberedelserna inför och genomförandet av krishanteringens strävar man efter att försäkra sig om deltagandets verkningsfullhet. De kvantitativa och kvalitativa målen för vårt deltagande ställs per operation. Aktuella nu är:
– För det första inledandet av planeringen inför överföringen av ISAF-operationen i Afghanistan. Även om det lyckas att överföra

ansvaret på de afghanska säkerhetstrupperna år 2014, bereder vi oss på att fortsätta att stöda Afghanistan så att inte ett decenniums arbete går till spillo.

– Ett annat projekt som är värt att nämna är skyddandet av mattransporterna till Somalia i år för första gången med marinens avdelning för fartygsskydd under cirka sex månader. Det är humanitär verksamhet inom ramen för EU.

– En tredje nationellt betydande åtgärd är att ta över ledningsansvaret för en bataljon i UNIFIL-operationen åren 2013–2015. Jag inspekterade vår krishanteringsstyrka i Libanon i början av december. UNIFIL:s roll när det gäller att upprätthålla stabiliteten i området är central.

– För det fjärde, vi följer situationen noggrant både i Mali och i Syrien.

Arvoisat kuulijat,

Viime päivinä Suomessa on erityisesti puhuttu Suomen sotilaallisen kyvyn riittävydestä. Keskustelu lähti liikkeelle Ruotsin asevoimien komentajan arviosta, heidän asevoimiensa kestokyvystä kriisissä. Riittävyysarviointiin vaikuttaa monta tekijää, joita pääsette pohtimaan kurssillanne.

Puolustuskyvyn ensisijaisena tarkoituksena onkin muodostaa ennalta ehkäisevä kynnys sotilaallisen voiman käytölle ja sillä uhkaamiselle. Normaalioloissa korostuvat ne sotilaalliset ky-

vyt, joita tarvitaan alueellisen koskemattomuuden valvonnassa ja turvaamisessa. Toimintaympäristön kehitys edellyttää puolustusdoktriinin sekä joukkojen käyttö- ja toimintaperiaatteiden kehittämistä.

Selonteossa on nostettu esille mm. maavoimien uusi taistelutapa ja paikallisjoukkojen muodostaminen. Olemme myös hankkineet uutta materiaalia, esimerkiksi uuden ilmatorjuntaohjusjärjestelmän sekä kaukovaikutteisen JASSM-asejärjestelmän. Nämä hankinnat perustuvat pitkän aikavälin arvioon operatiivisista tarpeista, ja niillä on myös merkittävä poliittinen ulottuvuus.

Lyhyellä aikavälillä puolustusvoimauudistus on edellytys puolustusvoimien toimintakyvylle ja jatkokehittämiselle rakennettaessa 2020-luvun puolustusta. Ilman uudistusta meillä olisi vuosikymmenen lopulla 4000–5000 ylimääräistä koulutuspaikkaa. Kevään suurin puolustuspoliittinen keskustelunaihe on todennäköisesti selonteon kirjaus puolustuksen resurssitasosta.

Puolustushallinnossa laaditun arvion mukaan lisätarve, erityisesti suorituskyvyn ylläpitämiseksi, on vuonna 2016 noin 50 miljoonaa euroa ja vuoteen 2020 mennessä asteittain 150 miljoonaa euroa indeksin lisäksi.

Mitä jatkotoimenpiteitä aiheuttaa selonteon maininta ”Seuraavan hallituksen arvioitavaksi jää, millaisia mahdollisuuksia on vastata

puolustushallinnon esittämään lisäresurssitarpeeseen ja sen vaikutukseen valitussa puolustusratkaisussa pitäytymiseen”? Kirjauksen tulokinnassa on ainakin kaksi ulottuvuutta.

– Ensinnäkin: Millä lähtökohdilla puolustushallinnon suunnittelutyötä jatketaan?

– Toiseksi: Miten saadaan turvallisuus- ja puolustuspoliittiset yhtälöt toimimaan resurssien niukkuuden kasvaessa?

Puolustuksen resurssikysymykset ja siitä juontuvat ratkaisut ovat niin suuren mittaluokan asioita, että perinpohjaiselle poliittiselle pohdinnalle on varattava tilaa ja aikaa. Tulevien vuosien vastuullisten päättäjien tulisi tarkastella puolustuksemme fundamentteja. Puolustusministeriön strategiатыön luonnollinen jatko on tuottaa perusteita tähän keskusteluun tarkastelemalla puolustuksemme mitoitusta eri tilannevaihtoehdoissa.

Mikäli edellä mainittuja lisäresursseja ei ole kohdennettavissa on pakko eräänlaisen ”stressitestin” avulla tarkastella puolustuksen perusfundamenteja, eli yleistä asevelvollisuutta, koko maan kattavaa alueellista puolustusta ja liittoutumista. Nämä arvioinnit ovat pohjana laadittaessa seuraavaa hallitusohjelmaa.

Tämä on tärkeää siksi, että vaikutamme itse kehitykseen siten, että emme myöhemmin pakon edessä joutuisi tekemään meille huonoja ratkaisuja. Ennakoinikin mielenkiintoista keskustelua niin puolustukseen käytettävistä

määrärahoista, puolustusvoimien tehtävistä ja niiden perustana olevista strategisista perusvalinnoista kuin myös monikansallisen puolustusyhteistyön roolista. Puolustuksenkin tarpeista on kyettävä kiihkottomaan keskusteluun.

Kaikkien haasteidenkin keskellä on kuitenkin aina syytä tarkastella asioita myös positiivisesti. Turvallisuusympäristömme on vakaa, ja ulkovallat tuntuvat arvostavan vakaata turvallisuuspoliittista linjaamme niin idässä kuin lännessäkin. Yhteiskuntamme on turvallinen. Puolustusvoimien suorituskyky on tänään hyvällä tasolla, ja puolustusta on kyetty kehittämään pitkäjänteisesti. Meillä on tarjottavaa myös monikansallisessa puolustusyhteistyössä ja kriisinhallinnassa. Tällä pohjalle on hyvä rakentaa myös tulevaisuuden puolustusta. Pysyvyys ja jatkuvuus ovat positiivisia piirteitä turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta puhuttaessa, mutta niistä ei saa tehdä itse päämäärää. Maailma ympärillämme muuttuu yhä vain nopeampaan tahtiin ja se pitää osata ottaa huomioon myös puolustuksessa. Tätä keskustelua voitte viritellä esimerkiksi nyt alkavalla maanpuolustuskurssilla.

Toivotan teille antoisaa maanpuolustuskurssia.

Jag önskar er en riktigt trevlig försvarskurs.

Naton pääsihteeri Anders Fogh Rasmussen

Nato and Finland: Building security together in the 21st century

Puhe Maanpuolustuskurssiyhdistyksen esitelmätilaisuudessa Helsingin yliopistolla 15.11.2012

**Mr. Chairman,
Ladies and gentlemen,**

As a Dane, it is always a great pleasure to visit another Nordic country. We share a long history, a common culture, and a firm friendship that has benefited generations of Finns and Danes.

The partnership between Finland and NATO has also produced great results. Finland is among NATO's most active, committed, and effective partners. Today I am here to thank you for that commitment. And to share my ideas for how we can make our partnership even stronger and more effective in the future.

NATO was created more than sixty years ago. But the Alliance is busier than ever before. And as relevant to our security today as ever before. NATO first helped to keep the Cold War from getting hot. We then helped freedom, democracy, and prosperity to spread across the entire Euro-Atlantic region, by extending our hand of friendship and cooperation, and opening our door to new members. And the Alliance is changing again now in response to an entirely new range of challenges to our security.

Two years ago, at our NATO Summit in Lisbon, we agreed a new Strategic Concept. A new Strategic Concept that identifies three core tasks for NATO: collective defence, crisis management, and cooperative security.

Collective defence – NATO's traditional vocation -- means that the Allies will always assist each other against attacks, according to the principle "all for one, and one for all."

Crisis management means that NATO will help manage the full-range of crises when and where doing so contributes to Euro-Atlantic security.

And cooperative security means that the Alliance will boost international security by working with others.

While all three tasks are vital to NATO today, 'cooperative security' has become increasingly important. Like many great ideas, it is simply a recognition of the obvious.

We live in a fast-changing and unpredictable world. A world with complex new security challenges, such as terrorism, proliferation and cyber crime. No country is immune from these challenges, and no country can tackle them alone.

Meeting these new, global challenges takes a new level of international cooperation. It requires countries with shared values to join forces to achieve shared goals.

NATO has become a key driver for that cooperation. By reaching out to partners, here on this continent and elsewhere. Partners who are willing, ready and able to 'plug in'. And partners who understand that, by plugging in to NATO, they multiply the security benefits of their own efforts.

This is where the importance of Finland becomes clear. Your country is a model partner for NATO. Because you fully understand the importance of cooperative security. And you have demonstrated a strong commitment to make it a reality.

Today, in Afghanistan and in Kosovo, Finns stand shoulder to shoulder with troops from

NATO Allies and from many other nations. They do an outstanding job – and I thank them. I was in Afghanistan just a few weeks ago. And I saw the steady improvements in security and stability that we are achieving due to the professionalism, dedication, and sacrifice of our service men and women in ISAF.

But Finland's contribution to NATO-led operations is only one aspect of our partnership. For almost two decades now, your country has progressively developed greater political and military cooperation with the Alliance. You have committed to meeting NATO standards in a wide range of areas. And you participate in NATO exercises with forces that are highly capable, flexible and deployable.

Your operational contribution is matched by your political engagement. And by the innovative and interesting ideas that you often bring to the table. I remember the excellent seminar you hosted here in Helsinki, together with Sweden, when you made a valuable contribution to the development of our new Strategic Concept.

And of course, Finland's dedication to cooperative security does not end with the Alliance. From Africa to the South Caucasus, and from Asia to the Middle East, Finland is making a crucial contribution to creating a more secure world.

This strong support for cooperative security is underpinned by your strong attachment to United Nations values and principles. NATO shares that attachment. It is in the Alliance's DNA. Our founding document, the North Atlantic Treaty, begins with a reaffirmation of the purposes and principles of the United Nations Charter. And all of our current operations are backed by United Nations Security Council Resolutions.

Like Finland, NATO is also a strong proponent of United Nations Security Council Resolution 1325, which calls for greater involvement of women in preventing and solving conflicts, as well as for their protection from gender-based violence in situations of armed conflict.

In NATO, we have been integrating Resolution 1325 into our missions and operations for the past decade. We have already achieved a lot. But there is more work to do. And that is why I have recently appointed a Norwegian diplomat, Mari Skåre, to be my Special Representative for Women, Peace and Security, and to drive that work forward.

So NATO and Finland have a lot in common. We share the same principles and values. The same commitment to individual liberty, democracy, human rights and the rule of law. The same desire for a strong bond between Europe

and North America. The same aspirations for a Europe that is free, whole, and at peace. And the same dedication to building a safer and more secure world.

All this gives us an excellent foundation for making our partnership even stronger, and even more effective, in the future.

Looking ahead, I see three areas where our partnership holds particular promise: first, helping Afghanistan to stand on its own feet; second, improving the ability of our forces to operate alongside each other; and third, working together to develop military capabilities. Let me take those three issues in turn.

First, Afghanistan, where NATO is leading the largest and most ambitious multinational coalition for peace since World War Two. Fifty nations from all over the world have come together in the International Security Assistance Force to ensure that Afghanistan will never again be a safe haven for terrorists. Finland has been a major contributor to that common effort, and our effort is yielding results.

The transfer of security responsibility has acquired real momentum. Afghan army and police are already in the lead for the security of three quarters of the population, and every province is part of the transition process. We still have work to do. But by the end of 2014, Afghans will have full responsibility for

their own security across the country and our ISAF mission will then be complete.

But our commitment to Afghanistan will continue. We are already preparing a new mission to train, advise and assist the Afghan forces from 2015 onwards. Several of our partners have already indicated that they want to participate. And I am very pleased that Finland is one of those partners. Your country is already part of shaping that new mission, which is vital to the long-term security of Afghanistan and our own countries.

Preserving the international solidarity that has underpinned our engagement in Afghanistan will remain the key to our success in the future. We want to build on our shared operational experience and strengthen the ability of our military forces to work together.

This brings me to the second area where our partnership holds promise: improving the ability of our forces to operate alongside each other. That is the goal of the Connected Forces Initiative that we agreed at our NATO Summit in Chicago earlier this year.

In the coming years, we will be placing even greater emphasis on military education and training. Finland has enormous expertise in these areas. For example, the Finnish Defence Forces International Centre is a global authority on peacekeeping and peace-support operations.

We will also be looking to enhance the role of the NATO Response Force as part of our future exercise programme. Here again, I believe there are considerable opportunities for greater cooperation. You already make valuable contributions to NATO's Response Force pool of forces. And you have offered to make more. Taken together, these steps will enable our forces to communicate and work together even more effectively in the future.

The third area where I see considerable scope for greater NATO-Finland cooperation is in the development of military capabilities. The Alliance has agreed a new guiding principle for delivering capabilities at a time of economic austerity – Smart Defence. This is about nations working together to deliver capabilities that would be too expensive for any of them to deliver alone.

NATO is already moving ahead with over twenty multinational Smart Defence projects. They cover a wide range of capabilities, from purchasing drones for a NATO intelligence and surveillance system to developing a missile defence system, and from robots countering roadside bombs to sharing precision-guided munitions.

But Smart Defence is not just for Allies – it can also bring real benefits for partners. A perfect example is our Strategic Airlift Capability. Finland, together with Sweden and ten NATO

Allies, operate three C-17 strategic transport aircraft based in Hungary. You are also working with Nordic NATO Allies and partners to establish a deployable joint multinational headquarters in Germany. And to develop a system that will help to protect our harbours. These are all concrete examples of Smart Defence in action.

You are also doing valuable conceptual work to support Smart Defence. By tackling the difficult but vital question of how, at a time of crisis, we would use those capabilities that Allies and partners have developed together. This is another demonstration of how Finland is at the cutting edge of cooperative security.

Ladies and gentlemen,

Finland and NATO are not just friends. We are real partners in security. Over the past 20 years, we have already achieved a great deal by working together. By working even more closely together in the future, we can achieve even more.

We can continue to protect our shared values and shared interests. And we can help build security in the 21st century that will benefit Finland, NATO, and the entire Euro-Atlantic region.

Thank you.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistön puhe

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen turvallisuuspolitiikan illassa 17. tammikuuta 2012

Mehän kaikki muistamme sen niin hyvin: päivän, jolloin kurssi alkoi ja päivän, jolloin se päättyi. Sillä välillä tapahtui paljon eikä kukaan meistä lähtenyt vailla vaikutusta. Tätä tunteenkin värittämää tunnelmaa voi lyhyesti kuvata, että **Isänmaa oli valaissut kasvojaan. Niinhän siinä kävi.**

On ilo puhua tänään Teille täällä yliopiston juhlasalissa. Se on haasteellistakin, mutta helpottaa, kun kaikki olemme maanpuolustuskurssihengessä, toivottavasti ei kovin moni lailani silloin tällöin jäsenmaksunsa unohtaneena.

Puhun Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikasta. Koska tapanani ei ole luetella kaikkea tärkeää samassa suunvuorossa, keskityn tänäänkin vain pariin kysymykseen. Näitä kysymyksiä ovat Suomen ulkopoliittikan kokonaisvaltainen suunta, turvallisuuspoliittiset yhteistyönäkymät ja puolustuskykymme kehitys. Tilaisuuden lopussa on aikaa muutamille kysymyksille ja keskustelulle.

Olemme juuri saaneet valmiiksi turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon. Sen on määrä piirtää tilannekuva toimintaympäristöstämme ja linjata omaa toimintaamme jatkuvasti muuttuvissa oloissa. Se ei kuulu eikä sen ole tarkoituksaan kuulua jännityskirjallisuuden genreen. Eikä meidän kannatakaan pyrkiä maaksi, jonka turvallisuuspolitiikka aiheuttaa ylimääräistä sydämentykytystä. Ulkopoliittikkamme elää kyllä tiiviisti ajassa.

Ulkopoliittikkamme lähtee liikkeelle siitä, millainen nykypäivän reaali maailma ympärillämme vallitsee. Se on talouden ja vallan uusjakoa; kiivaasti muuttuva ja tiiviisti keskinäisriippuvainen. Ymmärtääkseen tätä tilannetta ja kyetäkseen siinä toimimaan, on kuvaa toki pelkistettävä. Mutta ei sitä kannata liiaksi yksinkertaistaa. Siksi Suomenkaan ulkopoliittikka ei voi olla yksisilmäistä askarointia vain tämän tai

tuon yksittäisen kysymyksen parissa. Tärkeintähän on kyky hahmottaa tulevaisuutta ja olla joustava liikkumaan sen mukaan.

Selkeitä prioriteetteja meillä täytyy olla. Naapurussuhteet ja lähialue on aina ulkopoliittikkamme keskiössä. Pohjoismaisen yhteistyön merkityksen kasvu on tälle yleisölle jo varmasti selvä. Ja luen kyllä myös suurimman naapurimme Venäjän naapurisuhteisiimme. Euroopan unionin talouden ja ulkopoliittisen toimintakyvyn virvoittaminen on laajemman pärjäämisemme kannalta välttämätöntä. Sitä on myös monenkeskisen järjestyksen vahvistaminen, jossa YK:lla on iso rooli. Talousdiplomatiaa meidän on tehostettava – ja niin tekevät kyllä kaikki muutkin, jotka kynnelle kykenevät.

Näistä prioriteeteistä – tai muista – on hyvä käydä keskustelua ja esittää vaihtoehtoja. Nyt on myös sille erityisen luonteva aika, kun selonteko on valmis.

Ulkopoliittikka ei ole muusta politiikasta irrallinen maailma. Kunnioitettu edeltäjäni Urho Kekkonen sanoi omana aikanaan varmasti oikein, kun asetti ulkopoliittikan sisäpolitiikan yläpuolelle. Taloudellisen kilpailun viritämissä nykymaailmassa kuva taitaa kuitenkin laajentua. Jos maa on taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti rempallaan, on vaikea nähdä, että sillä olisi ulkoisestikaan paljon sanottavaa. Siksi vain taloudellisesti vahva ja hyvinvoiva Suomi on kansainvälisesti relevantti toimija. Tässä mielessä sisäinen on mitä vahvimmin myös ulkoista eikä näitä kahta kannata asettaa vastakkain.

Sotilaallisen voiman merkitys ei ole maailmanpolitiikasta poistunut. Suursodat näyttävät epätodennäköisiltä, mutta vakavia ristiriitoja ja alueellisia konflikteja on myös Euroopan naapurustossa. Niiden vaikutus tuntuu

nopeasti myös täällä. On kiihtyvää kilpailua luonnonvaroista ja samalla kiistaa siitä, kenellä on vastuu niiden käytön aiheuttamasta ympäristörasitteesta. Tämä kaikki luo jännitteitä. Ydinaseidenkin varjo on edelleen synkkä ja ajankohtainen.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kantavana ajatuksena on yhteistyö. Vaikka kunkin on hoidettava oma osuutensa, ei nykyajan turvallisuusuhkiin voi uskottavasti vastata yksin, muista irrallaan. Tämä koskee kaikkia, suurimpiakin. Myös Suomi kansainvälisestä taloudellisesta vuorovaikutuksesta hyvin riippuvaisena maana on kiinnostunut siitä, että vakaat olot, demokratia, ihmisoi-keudet ja markkinatalous etenevät maailmassa häiriöttömästi. Olemme siis kiinnostuneita yhteisestä turvallisuudesta. Tämä on se syy, miksi mekin kannamme vastuuta sotilaallisesta ja siviilikriisinhallinnassa eri puolilla maailmaa Afganistanista Lähi-itään tai pyrimme poistamaan konfliktien syitä kehitysyhteistyön keinoin. Tämä on myös se syy, miksi panostamme EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittiseen yhteistyöhön, Natomppanuuteen ja pohjoismaiseen puolustusyhteistyöhön.

Teemme siis jo nyt paljon ja olemme mukana monessa. Mutta kysymys kuuluu, onko tämä paketti meille nykyisellään riittävä? Joillekin meistä se ei ole, heidän mielestään tarvittaisiin välitöntä sotilaallista liittoutumista. Joillekin tämä lista taas on jo liikaa, askelia pois taannoksen puoleettomuuden vielä hyvin muistissa olevista kuvioista. Ja kun presidentti vaihtuu, kumpikin koulukunta odottaa, että nyt sitten liikutaan, siihen omaan toivesuuntaan tietenkin.

Lupaan olla sikäli hyvin demokraattinen, että tuotan aika tasaista pettymystä molemmille. Turvallisuudessamme ei nyt ole Nato-jäsenyyden kokoista aukkoa. Hallitusohjelmassa ja selontekoesityksessä todetaan, että emme ole valmistelemissa Nato-jäsenyyden hakemista, vaikka pidämme yllä tätä mahdollisuutta. Mutta turvallisuuttamme ei mitenkään palvelisi sekään, että alkaisimme rajoittaa ja purkaa yhteistyötä. Kävisi päinvastoin. Mitään hyötyä ei olisi siitäkään, että alkaisimme sitoa omia käsiämme ja turvallisuuspoliittista toimintavapauttamme. Me emme aita itseämme ulos muuttuvasta maailmasta.

Suomen ajankohtaisessa intressissä on rakentaa harkiten ja vaihteittain yhteistyötä

sekä kumppanuuksia nykyisistä lähtökohdista. Tässä on kyllä tehtävää, alkaen vaikkapa Ruotsin ja Norjan kanssa suoritettavasta Islannin ilmavalvontavuoron hoitamisesta. Pohjoismaista yhteistyötä rakennetaan, niin yhdessä kuin kahdestaan, todellisten edellytysten ja käytännön tarpeiden pohjalta. Viime päivinä on syntynyt kuvaa yhtäkkisestä hyppäyksestä kokonaan uudelle tasolle. Viesti Ruotsista on tervetullut, sillä se kertoo tahtotilan ja ajattelun suunnan olevan sama Pohjanlahden länsipuolellakin. Mutta on hyvä tarkasti pitäytyä viestin sanomassa. Siis ajatuksessa kehittää muiden Pohjoismaiden kanssa puolustusmateriaalin ”pooling and sharing”-periaatetta. Siitä olisi pitkä loikka Suomen ja Ruotsin kahdenkeskiseen sotilas- tai puolustusliittoon.

Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö ei viime aikoina ole sanottavammin edennyt. Unioni keskittyy taloutensa pelastamiseen, mikä on oikein. Mutta turvallisuuspolitiikkaa ei pidä unohtaa. Itse asiassa juuri sillä saralla jäsenmaissa on nyt kysyntää, kun kansallisia rakenteita joudutaan karsimaan. EU:n yhteisen puolustuspolitiikan kehittäminen ei tule korvaamaan Natoa eikä

tarkoita edes päällekkäistä rakennetta. Myös Yhdysvaltain keskeinen merkitys Euroopalle ja sen turvallisuudelle säilyy, talouttaakaan unohtamatta. Mutta tämä ei ole mikään syy vähätellä EU:n omaa potentiaalia, jolla on erityistä merkitystä liittoutumattomille jäsenmaille. On syytä varmistaa, että Lissabonin sopimuksen yhteisvastuulausekkeen ja keskinäistä avunantoa koskevan velvoitteen toimeenpanolle ei ole esteitä vaan siihen luodaan valmiudet.

Myös Natossa koetaan samoja taloudesta kumpuavia haasteita eli miten turvataan toimintakyky supistuvien resurssien oloissa luopumatta mistään olennaisesta eli puolustustehtävästä, kriisinhallinnasta ja yhteistyölle perustuvasta turvallisuudesta. Tämä heijastuu kumppanuustoiminnankin kehittämiseen, josta mekin monin tavoin hyödyimme.

Suomen turvallisuuden perimmäinen lukko on nyt ja tulevaisuudessa oma uskottava sotilaallinen puolustuskyky. Se muodostuu maanpuolustustahdosta, organisaatiosta ja välineistä. Niiden kaikkien on oltava kunnossa. Kokoonpanot ja tekniikka elävät ajassa teknologian ja konfliktien kuvan muuttuessa, mutta tahto pysyy aina kaiken pohjalla. Luja tahto ei yksin

riitä, mutta ilman sitä muista tekijöistä ei ole mitään apua.

Suomen puolustusratkaisu lähtee siitä, että koko maata puolustetaan. Aina. Tämä edellyttää riittävää reserviä, jonka puolestaan voi tuottaa vain yleinen asevelvollisuus. Mikään likimainkaan kuviteltavissa oleva budjetti ei riittäisi tarvittavan kokoisen ammattiarmeijan ylläpitoon. Ammattiarmeija maksaisi liikaa eikä tuottaisi tarvittavaa reserviä. Siksi Suomella ei ole siihen varaa niin kauas kuin silmä siintää.

Käynnissä oleva puolustusvoimauudistus on herättänyt paljon keskustelua. Se on ymmärrettävää, sillä uudistus on monin paikoin kipeä. Silti on pidettävä jatkuvasti mielessä, miksi uudistus tehdään. Se tehdään puolustusvoimiemme toimintaedellytysten varmistamiseksi. Uudistuksen tavoitteena on pitää huolta siitä, että perustettavat sodan ajan joukot kykenevät toimimaan ja ne kyetään varustamaan tehtävien edellyttämällä materiaalilla. Rauhajan järjestelyissä on voitava tehdä tarvittavia muutoksia, jotta sodanajan kyky säilyy niin korkealla tasolla kuin mahdollista.

Puolustusvoimauudistus toimii lähivuo-

det, mutta pidemmän aikavälin kysymyksiä se ei ratkaise. Vuoden 2015 jälkeen nykyisen puolustusratkaisun periaatteita ei voida noudattaa ilman lisäresursseja. Edessä on merkittäviä – ja kalliita – hankintoja aina maavoimien materiaalista merivoimien aluksiin ja Hornetien seuraajiin. Meidän onkin pakko ottaa kantaa siihen, millä nykyisen puolustusratkaisun edellytykset voidaan turvata. Tämä on turvallisuus- ja puolustuspolitiikkamme lähivuosien pääkysymys.

95-vuotias Suomi elää ulko- ja turvallisuuspoliittisesti vakaita, mutta ei huolettomia aikoja. Meidän tulee jatkaa aktiivista turvallisuuden rakentamista ja tuottamista niin kotona, lähialueella kuin laajemmin maailmalla. Ulkopoliittinen linjamme on konkreettisten tekojen, vastuunkannon, yhteistyön ja osallistumisen linja. Se kantaa Suomea eteenpäin.

Muistan omakohtaisesti, miten maanpuolustuskurssilla havahtui tiukkaakin kurinpi-
toon. Sen seurauksena syntyi myös itseku-
ria, joka ei tuntunut ollenkaan pahalta. Nyt otankin itseäni niskasta kiinni ja lopetan pu-
heeni. Mutta kiitän teitä kaikkia lämpimästi
kurinalaisesta kuuntelusta!

Mp-juoksu

Tavoitteena

Maanpuolustus-juoksu jatkaa toimintaansa perinteiseen tapaan. Kevätauringon myötä aloitamme yhteislenkit ja kausi hui-pentuu lokakuun puolivälissä kaupunki-maratonilla.

Tänä vuonna ensimmäinen yhteislenkki juostaan tiistaina 9.4. Maneesilta Santahaminaan. Tarkempaa tietoa annetaan jäsenkirjeessä.

Päätavoite on tällä kertaa sunnuntai 13.10. juostava Münchenin maraton. Mikäli kunnan ajoitus ei osu aivan tuohon kuninkuusmatkaan, niin samassa tapahtumassa on myös 10 kilometrin ja puolimaratonin haastavat reitit. Lisätietoa saa tapahtuman kotisivuilta:

www.muenchenmarathon.de

Perinteiseen tapaan juoksuvii-konloppuun sisällytetään myös muuta yhteistä ohjelmaa. Lenkillä tavataan!

*Jyrki Heinonen 157. MPK
Timo Anttila 177. MPK*

Mp-Golf

Kutsu
Maanpuolustusgolffiin 2013

Vuoden 2013 Maanpuolustusgolf pelataan tiistaina 28.5. Hirsala Golfissa.

Maanpuolustusgolf on Valtakunnallisten Maanpuolustuskurssin käyneiden golffareiden yhteinen tapahtuma, joka järjestetään nyt kolmannentoista kerran. Päivän tapahtumiin kuuluvat itse kilpailun lisäksi Maanpuolustusgolf-seuran vuosikokous ja puolustushallinnon ajankohtaiskatsaus.

Tapahtuman pääyhteistyökumppani on tänä vuonna Vaasan Oy. Muita tapahtuman tukijoita ovat Altia (birdie-pullot) ja Hämeenlinnan Kultakeskus (palkintojen kaiverrus).

Pelimuotona on sovellettu scramble nelihenkisiin joukkuein. Joukkuevoiton lisäksi palkitaan erikoiskilpailujen voittajat (pisin draivi ja lähimmäs lippua).

Tavoitteena on, että joukkueet muodostetaan maanpuolustuskurseittain, mutta myös yhdistelmäjoukkueet eri kurseilta ovat mahdollisia. Työvaliokunta täydentää joukkueita tarvittaessa asettamalla niihin esimerkiksi korkea-arvoisen maanpuolustuskurssin käyneen upseerin. Myös yksittäisilmoittautumiset ovat mahdollisia niin kauan kuin tilaa riittää, mutta kurseittain ilmoitetut joukkueet ovat etusijalla.

Ilmoittautumiset kisaan ainoastaan sähköpostitse 15.4.2013 mennessä osoitteeseen maanpuolustusgolf@gmail.com.

Ilmoittautumisen yhteydessä tulee ilmoittaa joukkueen kaikkien pelaajien nimi, maanpuolustuskurssin numero, kotiseura ja voimassaoleva tasoitus.

Kilpailumaksu on 60 euroa. Osallistumisen varmistamiseksi kilpailumaksu tulee maksaa 29.04.2013 mennessä Golf-tapahtuman järjestäjän tilille (Kauppahuone Pesonen Oy, OP Pankki FI68 5790 4320 012433, ”viestikenttään” PELAAJAN NIMI). Mikäli kilpailumaksua ei ole maksettu määräpäivään mennessä, siirtää työvaliokunta kilpailuoikeuden seuraavana jonossa oleville. Kilpailumaksu kattaa pelimaksun, aamukahvin ja kilpailun jälkeisen päivällisen. Samalla se toimii Maanpuolustusgolf-seuran muodollisena jäsenmaksuna.

Kilpailukutsu, pelimuodon tarkennukset ja vuosikokousaineisto ovat nähtävissä Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kotisivulla (www.maanpuolustuskurssiyhdistys.fi). Lisätietoja kilpailusta saa tarvittaessa työvaliokunnan sihteerialta (sami.h.nurmi@mil.fi) ja Hirsalan caddiemasterilta (0207 412 369).

Tarkempi aikataulu:

- aamukahvi tarjolla klo 07.30 alkaen
- tervetulosanat klo 08.30, jolloin kaikkien toivotaan olevan paikalla
- yhteislähtö klo 09.15
- kilpailun päätyttyä sauna, päivällinen ja puolustushallinnon ajankohtaiskatsaus, palkintojenjako ja seuran vuosikokous, jossa käsitellään sääntömääräiset asiat
- tapahtuma päättyy noin klo 18.00 mennessä.

*Nähdään Hirsalassa
tiistaina 28.5.2013 klo 07.30 alkaen.
Tervetuloa!*

Maanpuolustus-metsästäjät Peuroja ja runoutta Kettulassa

Jouhtamo, Haarikka ja Kaituri – monille Maanpuolustusmetsästäjien jahtiveljille ja sisarille tutuksi tulleita paikannimiä Kettulassa MTK:n säätiön metsätilalta. Tämän vuoden jahtipäivä sattui perjantaille 23.11. Tämän kesän ja syksyn tyypillinen sää antoi sekä sadetta että paistetta. Maanpuolustusmetsästäjistä paikalla oli 24 onnekasta. Enemmänkin olisi tullut. Työvaliokunta oli karsinut joukosta jo aiemmin vastaavassa jahdissa olleet, tosin pari onnekkainta varamiestä pääsi paikkaamaan aivan viime tipassa esteen saaneita. Lähtö oli ani varhain Kasarmintorilta bussilla. Tampereelta ja Turusta osallistuvat tulivat omin ajoneuvoin. Aamiaisella ja käskynjaolla MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila ja jahtipäällikkö, säätiön puheenjohtaja Esko Lindstedt nostattivat puheillaan jahtiveriä. Mukana oli muun muassa riistakamerakuvia juuri tässä jahdissa kaadettavaksi määrätystä uroshirvestä.

Perinteiseen tapaan jahtimuotona oli mäyräkoirajahti. Joukko oli jaettu sotilaallisesti kolmen – neljän miehen eräpartioihin paikallisen johtajan mukaan. Meidän varamiesten ryhmänjohtajana toimi Ville Söderman, viimevuotisessa kutsujahdissa kaatajan maljoja nauttinut, joten ennakko odotuksemme oli korkealla. Jahtimme myös alkoi lupaavasti, kun pääsimme ihastelemaan aamueineksensä juuri nauttineen ukkometson komeaa profiilia Jouhtamossa tien poskessa vain kivenheiton päästä autostamme. Hiukan myöhässä tulimme passeihimme. Keräilin kampeitani, latailin kivääriäni ja valmistelin yhteysvälineitä käyttökuntoon, kun viereisessä passissa pamahti. Päivän ensimmäinen ja koko jahdin ”se toinen peura” oli yllättävä valppaan jahtiveljen tulemalla hiljaa hiipien passin takaa. Mutta eihän sellainen onnistu Maanpuolustusmetsästäjien jahdissa. Loppuajan määrätystä puolentoista tunnin passiajasta sain seurailta korppien konserttia ja niiden taidokkaita lentoesityksiä, kun myös ne valmistautuivat tulemaan hoitamaan oman osansa jahtitapatumassa.

Toisen passin ajan Haarikassa ryhmämme sai kuunnella koiran innokasta haukkua, mutta suunta oli pois päin ja loittoni kuulumatto miin. Määräaika oli jo käymässä vähiin, kun koira otti uuden haukun juuri passimäkemme toiselta puolelta. Myös se loittoni vastatuuleen motin toiseen päähän, jossa jahtimme toinen peura kohtasi matkansa pään. Nyt oli yhden isännistämme vuoro onnistua.

Päivän kolmanteen ja samalla viimeiseen ajoon Kaiturin alueella osaksemme oli tullut passipaikat jahtialueen keskeltä, jolloin saalis voi tulla mistä suunnasta tahansa. Näin ollen piti olla entistä tarkempina, mikä aiheutti myös jännitystä. Nyt rapisee, selvästi joku astuu vesilätäkköön, oksat kahahtavat ja nyt katio osuu tien reunan sora-alueelle. Punainen takki. Se olikin koiran ohjaaja. Menee enkä vartti pulssin rauhoittamisessa, kun taas rapisee. Nyt katkesi risu. Tuleeko sieltä toinen koiramies vai se kuvattu hirvisonni. Pitäisikö jo nostaa kivääri valmiiksi. Hirvilehmän pää tulee esiin kuusen takaa ja sitten koko komistus seisoo keskellä tietä. Huokaisu ja aseiden lasku. Me saamme ampua vain urosta. Varsinainen jahti metsässä on ohi. Autot noutavat koko joukon jahtivajalle katselmukseen. Harri puhalttaa jahtipäivän päättyneeksi. Taas on yksi ikimuistoinen päivä elämästämme ohi, jota ei kuulemma lasketa elinpäiväkiintiöön.

Koko tapahtuma oli johdettu sotilaallisesti ja rutiinilla. Numeroituja passipaikkoja oli yli kaksisataa. Peurat eivät varmaan pysty muistamaan kaikkia. Käytössä oli maanpuolustuskursseilta tuttu asia – kello on sata, kaikki paikalla. Lounas ja päivällinen oli loihdittu tietysti riistasta kalaa, sieniä ja marjoja unohtamatta. Välillä saimme väliaikatietoja Brysselin budjettineuvotteluista ja jännitimme, miten Suomen käy maatalouden tukien suhteen. Jahtipäivän päätteeksi savusaunassa ja päivällisellä kerrattiin päivän tapahtumien kulku. Vaikka käskynjaolla kaadettavaksi käsketty uroshirvi onnistuikin välttämään lukuisat passipaikat, kenenkään ei tarvinnut

selitellä, mutta juttua riitti.

Entä se runous? No, jahtiveli Ilkka ryyditti päivän päätteeksi kiitospuhettaan jopa tankarunolla, mikä näin jahtiväen keskuudessa

lienee uutta. Odottelemme kiitoksien kera kaiholla ja jännittyneinä ensi vuoden jahtia.

Raimo Lahtiperä (123. MPK)

Jahdin päätössoitto

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen Arktinen seminaari

järjestetään 25.4.2013

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen toiminnan teema vuodelle 2013 on ”Arktinen alue”. Teemaan liittyen yhdistyksen jäsenille järjestetään seminaari 25.4.2013 kello 18.00 Kruununhaan Maneesilla (Maneesikatu 6). Seminaarin aiheena on: ”Arktisen alueen muutoksen turvallisuuspoliittiset vaikutukset”.

Alustajina tilaisuudessa toimivat:

- Ilmatieteenlaitoksen pääjohtaja Petteri Taalas
- Puolustusvoimien tiedustelukeskukseen edustaja

– Professori Stephen J. Blank Yhdysvaltojen War Collegesta

Tilaisuus on osittain englanninkielinen. Tilaisuuksia pyydetään ilmoittautumaan MPKY:n assistentille Anita Pursiaiselle (sähköposti maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com) 15.4.2013 mennessä. Maneesin luokkasalin koko rajoittaa osallistujamäärän sataan henkilöön. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Maanpuolustuskurssiyhdistys ry:n lahjaesineet

Maanpuolustuskurssiyhdistys ry:n uusi lahjaesine on kaulakoru. Koru on kooltaan identtinen kalvosinnappien kanssa, 21 x 16 cm (+ ripustuslenkki). Sitä voi tilata 60,00 euron hintaan. Kalvosinnappi ja solmioneula -settejä on myös tilattavissa 120,00 euron hintaan.

Tilauksen voi tehdä osoitteeseen:

Maanpuolustuskurssiyhdistys
PL 266 (Maneesikatu 6)
00171 HELSINKI
Puh. 040 149 3649
maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com

Vaikeita mutta välttämättömiä taitoja

Kokemuksia ja kotiintuomisia 203. Maanpuolustuskurssilta.

Kaikki alkoi ylipäällikön puheesta. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö muistutti 203. Maanpuolustuskurssin avajaispuheessa tavoitteesta: ”Tarkoituksena on johdattaa teidät kattavasti ja monipuolisesti Suomen turvallisuuden peruskysymysten äärelle. Jokainen teistä tuo oman taustansa ja osaamisensa mukaan kokonaisuuteen.”

Toteutuiko tavoite? Mitä oivalluksia kurssilaiset saivat mukaansa?

Kati Pärnänen: ”Keskeistä oli vanha oivalus siitä, että hyvään keskusteluun tarvitaan eri näkökulmia. Asioita tulisi aina käsitellä ’väärin’ ihmisten kanssa. Kun pistää samaan tilaan hallintovirkamiehen, toimittajan, yritysmaailman edustajan ja poliitikon, keskustelusta tulee monipuolista ja mielenkiintoista.”

Merja Mäkisalo-Ropponen: ”Yhdessä tekeminen on vaikea, mutta välttämätön taito.”

Jaana Ylitalo: ”Ilman yhteistä tilannekuvaa on asioista vaikea yhdessä sopia ja johtaa kohti tavoitteita.”

Marianne Heikkilä: ”Kriisivalmius ja kodinturva, tilanneanalyysi sekä strategiset kumppanit ja verkostoitumisen merkitys ovat hyvät eväät johtamiseen ja kasvattamiseen”

Yhteistä tilannekuvaa hiottiin muuallakin kuin Helsingissä. Pois siis Maneesista.

Vekaranjärvelle, mars!

”Suomalainen menee, minne käsketään”, kenraalimajuri Sakari Honkamaa totesi ties-kuinka-monennen luennon jälkeen.

Asia harvinaisen selvä!

Maanpuolustuskurssi oli valmis siirtymään internaattiin tiistaina 20. marraskuuta. Varsinkin kun kuljetus tapahtui lentokoneella Pirkkalasta Uttiin ja Utista helikopterilla Vekaranjärvelle.

Pasikujalle saavuttaessa kello oli 15.54, näkyvyyttä 13 kilometriä, lämmintä 5 astetta ja prikaatikenraali Timo Kivinen vastaanottajana.

Nopea majoittuminen kasarmille. Siviilipersonat katosivat maastopukuihin, ja nimilaput olivat taas tarpeen.

Kun kello oli 17.25, harjoituksen kriisi oli syventynyt. Tarkoin ohjeistetut ryhmät tarjoivat ongelmia tahoillaan. Työskentely oli kunnianhimoista, mutta kilpailuhenki pysyi kurissa.

Ripeää sukkulointia ryhmien välillä. Lisää kahvia, keksiä ja hedelmiä. Varusmiehet jakoiivat salaattia ja soppaa.

Sopivin annoksin lisättiin tehtävän vaikeusastetta opettajien hienovaraisessa ohjauksessa.

Illalla Ahvenlammen maastossa hankittiin lisähappia ja purettiin paineet salilla.

Uurastus palkittiin illanvietossa kurssikuoron modernilla tulkinnalla: Metsämiehen laulu.

Prikaati joustaa: Valomerkki puolenyön sijaan vasta 00.30.

Porukka kentälle!

Aki Huhtinen: ”Arjen työssä olemme usein liian analyttisiä, normatiivisia, rutinoituneita ja jäämme omalle mukavuusaluellemme. Kurssi on opettanut nopean temmon kautta synteessin tekemisen taitoa.”

Mika Wiljanen: ”Suuri osa oppimista ja ymmärrystä on tapahtunut näkemisen ja kokemuksen kautta. Tässä sapluuna myös liike-elämään – porukka kentälle!”

Tuomo Haukkovaara: ”Yksi vastaa – muut tukevat.”

Erja Rautanen: ”Mukaan lähtivät aikatauluissa pysymisen hienous ja ymmärrys moninaisista riippuvuussuhteista hallituksen päätöksenteossa.”

Jorma Penttinen: ”Selviydymme, kun jokainen toimiala huolehtii omasta osuudestaan samalla ymmärtäen muiden toimintojen sisällön ja arvon.”

Tulivoimaa ja kopioita

Palataan internaattiin.

Hyökkäysharjoitus vakuutti kurssilaiset: ankaran tulituksen päätteeksi oli helppo todeta, että ”tänään ei olisi ollut mukava olla vihollisen housuissa”.

Prikaatikenraali Kivinen korosti, että kyseessä oli, näyttävyydestä huolimatta, tavallinen harjoitus. Tulivoimaa ei ollut lisätty, vaikka harjoitusta seurasi lähietäisyydeltä arvovaltainen kurssilaisjoukko.

Kurssilaisille esiteltiin armeijan tuoreimpia uutuuksia, joista monille jäi mieleen aidon itohjusaseman läheisyyteen rakennettu täydellinen valekopio. Valeaseman on tarkoitus harhauttaa vihollisia.

Joku tosin epäili, että kopion rakentamisen syynä olivat niukat määrärahat, mutta väite kiistettiin jyrkästi.

Raskaan harjoitusession päätteeksi kurssilaiset nauttivat kenttäpäivällisen laavulla. Perinteiset armeijaeväät, hernekeitto ja pannukakku hillon kera, maistuivat koko joukolle.

Aittoa yhteistyötä

Jaakko Aspara: ”Vahvat eri alojen osaajat on kuin onkin mahdollista saada tekemään aitoa yhteistyötä. Ja eläytymään yhteiseen tavoitteesseen!”

Pasi Laine: ”Koulujen jälkeinen elämä on vaikuttanut voimakkaasti ongelmaratkaisutapoihimme. Ennen kurssia en oikein ymmärtänyt, että ajatukset lähtevät näin eri suunnista. Kärjitetysti voisi sanoa seuraavaa esimerkiksi nykyisten haasteiden ratkaisusta:

”Virkamiehille budjetti on pyhä ja tulevaisuudessa on enemmän jaettavaa, kun vain maltamme odottaa. Liikemiehet näkevät säästömahdollisuuksia ja ovat sitä mieltä, että hihat ylös ja hommiin seurauksista välittämättä.”

”Poliitikot lähestyvät ongelmaa oman ideologiansa ja puolueensa kantojen kautta. Yliopisto-

miehet tarkkailevat prosessia teorioidensa läpi ja media kohderyhmänsä näkökulmasta.”

Munkar, Åland och Turhapuro

Vår sista internatdag i Vekaranjärvi minns jag som dagen med himmelska munkar på soldathemmet, Ålandsfrågan och Uuno Turhapuro.

Jag har ätit munkar också tidigare, men de kan inte alls jämföras med de här nybakade, underbara skapelserna. Via munkarna, men också annars, är det lätt att förstå vilken stor betydelse soldathemmen har för beväringarna.

Senare avslutade vi vår krisövning med ”regeringens” presskonferens. Det var lärorikt för oss alla. Åland var en given fråga att ta upp med ”ministrarna”. Under hela kursen, med alla otaliga föreläsningar om de mest olika hot och säkerhetsfrågor fanns det en fråga som väckte mycket känslor. Åland. Det överrumplade mig.

I pausen efter Ålandsdiskussionen fick jag som svenskspråkig svara på frågor om Åland och ö-rikets privilegier och förpliktelser. Jag hade inte insett hur stor okunskapen om Åland är och jag hoppas jag kunde rätta till en del.

Men om jag kommer ihåg en del av ”ministrarnas” svar rätt, så hade jag nog inte riktigt lyckats neutralisera inställningen till Åland.

Före vi bordade bussen hem fick vi höra att vi under resan skulle bekanta oss med en video med totalsäkerhet som tema. Vi var alla ganska trötta efter intensiva dagar, långa kvällar, och korta nätter i stugorna.

Videon var en Turhapuro-film, den där Uuno gör sin värnplikt samtidigt som svärfar är försvarsminister. Jag har aldrig kunnat tåla Turhapuro. Men den här gången satt filmen riktigt bra.

Verkostoja – verkostoja

Hannele Ranta-Lassila: ”Itämerellä on Suomelle ratkaiseva merkitys niin ulkomaankaupan, huoltovarmuuden kuin puolustuspolitiikan kannalta.”

Anssi Munkki: ”Suomalainen ratkaisu kriisinsietoon on melko siiloutunut suunnittelu ja varautuminen. Yhteistyöllä voidaan ratkaista ’helppoja’ normaaliolojen kiireettömiä haasteita, mutta äärimmäisissä tilanteissa yhteistyö ja yhteisvastuu tuntuvat olevan melko hidat ja kankea vastaus kriiseihin.”

Olli Lindroos: ”Pääsin harjoituksessa STM:n ryhmään. Työmyyrien ryhmä sai pohdintaan leipätyötäni, ja jatkossa siirryn piirun verran humanimpaan suuntaan.”

Minna Hulkkonen: ”Elämä helpottui. Melkein mihin vaan mieltä askarruttavaan kysymykseen löytyy osaja ja sparraaja MPK-kursilla luodusta verkostosta.”

203. Maanpuolustuskurssi pidettiin 5.11.–28.11.2012.

Teksti: Jyrki Jantunen, Riitta Monto, Juha Määttä ja Susanna Ginman
Kuvat: Tatu Mikkola

203. Maanpuolustuskurssi (IV/12) 5.11.–28.11.2012

Eturivi vasemmalta:

Apulaisosastopäällikkö Christel **Hägglund**, kansanedustaja Jaana **Pelkonen**, chef för ledarredaktionen Susanna **Ginman**, kansanedustaja Eeva-Maria **Maijala**, yhtiöryhmänjohtaja Harri **Lauslahti**, markkinoinnin professori Jaakko **Aspara**, päätoimittaja Riitta **Monto**, yksikön päällikkö Soili **Mäkeläinen-Buhanist** ja hallintoneuvos Hannele **Ranta-Lassila**.

Keskirivi vasemmalta:

Lääkintäprikaatikenraali Simo **Siitonen**, kansanedustaja Merja **Mäkisalo-Ropponen**, varatoimitusjohtaja Jasmin **Tainio**, varatoimitusjohtaja Jouni **Grönroos**, eversti Jukka **Ahlberg**, toimitusjohtaja Mikael **Hed**, kansanedustaja Mika **Niikko**, tutkija Matti **Nojonen**, majoittaja Timo **Hossi**, toimitusjohtaja Kari **Kauniskangas**, finanssineuvos Mikko **Spolander**, hallitussihteeri Arno **Liukko**, komentajakapteeni Anssi **Munkki**, toimitusjohtaja Mika **Ala-Fossi**, viestintäpäällikkö Kati **Pärnänen**, osastopäällikkö Erja **Rautanen**, hallintojohtaja Aino **Jalonen**, toimitusjohtaja Hannu **Kostiainen**, Executive Director, toiminnanjohtaja Marianne **Heikkilä**, johtajaylilääkäri Jorma **Penttinen** ja kansanedustaja James **Hirvisaari**.

Takarivi vasemmalta:

Toimialajohtaja, varatoimitusjohtaja Kari **Kauniskangas**, yksikönpäällikkö Jorma **Suvanto**, professori Aki-Mauri **Huhtinen**, kansanedustaja Raimo **Piirainen**, toimitusjohtaja Mika **Wiljanen**, toimitusjohtaja Pasi **Laine**, toimitusjohtaja Tuomo **Haukkovaara**, kansanedustaja Sinuhe **Wallinheimo**, toimituspäällikkö Jyrki **Jantunen**, toimitusjohtaja Mika **Väyrynen**, päätoimittaja, toimitusjohtaja Juha **Määttä**, ylijohdaja Eero **Mantere**, rehtori Mervi **Parviainen**, oikeudellinen neuvonantaja Minna **Hulkkonen**, ylijohdaja Olli **Lindroos** ja 1. varapuheenjohtaja Jaana **Ylitalo**.

203. Maanpuolustuskurssin luottamusjohto **Oltermanni**, yhtiöryhmänjohtaja Harri **Lauslahti**; **emäntä**, kansanedustaja Eeva-Maria **Maijala**; **isäntä**, markkinoinnin professori Jaakko **Aspara**

Tuleva toiminta kevät 2013

Valtakunnallinen kurssitoiminta

43. Maanpuolustuksen erikoiskurssi (valtiosihteerit ja erityisavustajat) 22.–25. 4. 2013
93. Jatkokurssi (185. ja 186. MPK) 14.–15. 5. 2013
54. Täydennyskurssi (167. ja 168. MPK) 17. 5. 2013

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen toiminta

MPKY:n esitelmätilaisuus: Norjan PV:n komentaja, Helsingin yliopiston juhlasali 14. 3. 2013
MPKY:n vuosikokous, Helsingin yliopiston juhlasali 18. 4. 2013
Arktinen seminaari, Kruununhaan maneesi 25. 4. 2013

Maanpuolustus-lehden numero 104 (2/2013) ilmestyy kesäkuussa.

Syys- ja talvikauden aikana toimituksen tietoon on tullut seuraavat kurssitapaamiset ja -kokoukset, jotka on pidetty 10.2. mennessä. Toimitus on päättänyt, että tapaamisista julkaistaan vain ajankohta ja paikka mikäli kurssi ei ole toimitannut toimitukselle tapahtumasta erillistä kertomusta. Kertomus tulee lähettää osoitteeseen maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com. Enimmäispituus on noin 1700 merkkiä. Toimituskunta pidättää oikeuden muokata tekstiä tarvittaessa. **Kuvat:** yhden palstan kuvan minimileveys 800 pikseliä, kahden palstan kuvan minimi 1700 pikseliä.

”50 kurssin traditio” 153. Maanpuolustuskurssin edustajat seurasivat ”kummikurssina” 203. Maanpuolustuskurssin opetusta 27.11.2012 Kruununhaan Maneesissa.

”100 kurssin traditio” 104. Maanpuolustuskurssin edustajat osallistuivat 204. Maanpuolustuskurssin avajaisiin 21.1.2013 Säätytalossa.

51. Maanpuolustuskurssin joululounastilaisuus pidettiin 4.12. Helsingin Suomalaisen klubin kabinetissa.

58. Maanpuolustuskurssi kokoontui joululounaalle Helsinkiin 12.12.

Kun kurssilaistemme keski-ikä lähenee kahdeksaakymmentä vuotta, asettavat liikunnalliset ja muut terveydelliset esteet rajoituksia yhteisiin tilaisuuksiin osallistumiselle. Jouluihin tervehdyssoittojen kierros osoitti kuitenkin, että suuri osa joukostamme viettää edelleen henkisesti vireitä eläkepäiviä. Tämänkertainen virkistävä tapaaminen kokosi yhteen 2 kurssisarta ja 3 veljeä.

Joukossamme on maailmanmatkailijoita, monien taidemuotojen aktiivisia harrastajia, omien alojensa asiantuntijavaikuttajia ja perhepiirien suvunvanhimpia. Erityisellä kunnioituksella muistelimme 91-vuotiasta kurssiveljeämme Kunto Kaskea, joka ainoana meistä on sekä talvi- että jatkosodan veteraani. Tapaamisemme hän ei päässyt mukaan, mutta puhelimessa hän kertoi keränneensä kuluneena syksynä kymmenien litrojen puolukka-, mustikka- ja suppilovahverosadat.

Ruokailun lomassa mukanaolijat kertoivat vuodenkierron tärkeimmistä tapahtumistaan. Kiinnostusta herätti erityisesti kurssimme pääsihteerin, Jaakko Aatolaisen, kertomus kirjoittamastaan, muutama viikko sitten julkaistusta kirjasta ”Hitler, Stalin ja Stalingrad – Tahtojen taistelu”.

Kenraalikirjailija Aatolainen palveli aktiiviurallaan yli 11 vuotta Sotakorkeakoulun operatiotaidon ja johtamisopin opettajana ja esipuseerikurssien johtajana sekä Pääesikunnan operatiivisen osaston päällikkönä. Eläkevuosina kirjan edellyttämät tutkimukset ja kirjan työstäminen kestivät yli viisi vuotta.

Kirjailija kertoi meille viime maailmansodan ratkaisevista käänteistä ja taisteluista Saksan ja Neuvostoliiton kannalta. Kirjaan sisältyvä suursodan inhimillisten kärsimysten ja ihmisyyden rajoilla liikkuvien tapahtumien pohdiskelu havahdutti syvästi kuulijoita.

Joululounastamme edeltävänä päivänä kustantaja oli tehnyt päätöksen kirjan toisesta painoksesta. Tämä merkitsee kirjalle jo useampiin tuhansiin nousevaa menekkiä. Se ei liene tavanomaista hyvänkään tietokirjan kohdalla. Kirja sopii erinomaisesti sekä sotilaallisen että sotateollisen ja -taloudellisen maanpuolustuksen tietouden kartuttamiseen.

Tapaamisemme lopuksi löimme lukkoon tulevan vuoden joululunaan päivämäärän: 11.12.2013.

Pekka Malinen

Tammikuussa 1991 alkanut **Maanpuolustuskurssi 118** kokoontui vuotuisen kurssitapaamisensa 22.1. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varmassa kurssiveli, toimitusjohtaja Matti Vuorian kutsusta. Paikalla meitä vanhoja kurssilaisia oli yhteensä 15.

Tilaisuuden aluksi oltermannimme Juhani Kivelä lausui muistosanat vuoden aikana edenneistä kurssilaisista. Sitten Matti Vuoria piti monipuolisen esitelmän aiheesta ”Suomen talous ja eläkejärjestelmä. Keskeisiä kysymyksiä hänen esitelmässään olivat Suomen kansantalous osana globaalista taloutta ja Suomen talouskasvun riippuvuus viennistämme nimenomaan EU:n ulkopuolisiin maihin. Erityisen huolestunut hän oli Suomen kilpailukyvyn

heikkenemisestä suhteessa muihin Pohjoismaihin sekä Saksaan. Lisäksi hän käsitteli Suomen koko eläkejärjestelmää, joka oli juuri ollut kansainvälisten tutkijoiden arvioitavana ja saanut pääosin erinomaisen myönteiset arviot.

Nämä ajankohtaiset aiheet innostivat kurssilaisia hyvin vilkkaaseen, paikoin kiivaaseenkin keskusteluun, jonka lomassa nautimme herkullisen iltapalan. Kiitos, Matti, ikimuis-toisesta illasta.

Sinikka Mertano, emäntä

135. Maanpuolustuskurssin kevätretki 2012 tehtiin 28.–30. toukokuuta Pietariin. Pari vuotta aikaisemmin Yhdysvaltoihin YK:hon ja Pentagoniin suuntautuneen matkan hyviä kokemuksia seuraten puoliset osallistuivat tällekin retkelle.

Matkan virallisena teemana oli ”Mannerheimin jalanjäljillä” mikä aiheena suomalaisille turistiryhmille Pietarissa ei nykypäivänä sinänsä ole kovin harvinainen. Toisaalta nuoren upseerioppilaan ja sittemmin upseerin ja chevalier-kaartilaisen Pietariin jättämien jalanjalkien ja eri osoitteiden bongaaminen tarjoaa erinomaisen keinon tutustua miljoonakaupunkiin,

sen vanhaan arkkitehtuuriin, nähtävyyksiin ja myös osaan yhteistä historiaa.

Sitä tämäkin MPK:n ryhmä teki antaumuksella kaksi päivää kestäneen matkan aikana. Osoittautui jo Allegrojunassa Helsingistä Pietariin, että ryhmän 16 jäsentä oli tehnyt kotiläksynsä hyvin, tietoja oli haettu ja päivitetty varmoja lähteitä käyttäen, kuten Mannerheimsin. Jägerskiöld sekä professori Leonid Vlasov. Näiden herrojen kirjallisia faktoja täydensi paikan päällä suullisesti ryhmän mainio opas Julia, jonka tieto- ja muistikapasiteetti oli vaikuttava. Julia myös opasti tämän päivän Pietariin, sen haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Onnistuneen matkan takana oli tarkka ja perusteellinen suunnittelu. 135. MPK:n suunnittelutiimi oli ajoissa yhteydessä venäläiseen matkanjärjestäjään, jonka kanssa tiiviissä yhteydessä matkan yksityiskohdat tarkentuivat. Niinpä retki toteutui kauttaaltaan Maneesikadulla opitulla täsmällisyydellä.

Mannerheimin Pietarin osoitteisiin tutustumisen ohella ohjelmaan sisältyivät kulttuuritarjontaa (Joutsenlampi Mariinsky teatterissa), risteily kanavilla sekä Tsarskoye Selon ja Peterhofin palatsit sekä jälkimmäisen mahtava

135. Maanpuolustuskurssin kevätretki Pietariin, teemana ”Mannerheimin jalanjäljillä”

puutarha, johon tutustuminen kaatosateessa oli elämys.

Pääkonsuli Olli Perheentuvan vastaanotolla retkeläiset saivat katsauksen Pietarin kaupungin ja Leningradin oblastin ajankohtaisiin poliittisiin ja taloudellisiin kysymyksiin sekä haasteisiin. Yhä kasvussa olevan viisuminannon näkymät puhuttivat.

Faktatietojen ja keskustelujen vastapainoksi suunnittelutiimi yhteistyössä venäläisen matkanjärjestäjän kanssa oli onnistunut luomaan retkestä myös gastronomisen kokonaisuuden parhaita venäläisiä perinteitä noudattaen.

On helppo yhtyä kaikkien puolesta erään osallistujan loppuarvioon: ”Olipa kiva ja antoisa matka. Kiitos kaikille, seuraava yhteismatka jo kiehtoo mieltä.” Näissä merkeissä 135. MPK käy kohti seuraavaa vuotta ja seikkailua.

Marcus Laurent

147. Maanpuolustuskurssin kurssikokous pidettiin 15.11. Elinkeinoelämän keskusliitossa. Emäntänä oli johtaja Tellervo Kylä-Haraka-Ruonala.

151. Maanpuolustuskurssi kokoontui 17.1. Maanpuolustuskurssiyhdistyksen Turvallisuuspolitiikan illan jälkeen kurssiveljemme, toimitusjohtaja Veli-Matti Mattilan isännöimänä Elisa Oyj:ssä. Aluksi Veli-Matin ”esikunta” esitteli hyvin havainnollistetulla rastikoulutuksella tehokkaiden videoneuvottelujen ja etätyöntekijöiden nykypäivää. Maittavan päivällisen yhteydessä vaihdettiin kuulumisia ja mielipiteitä turvallisuuspoliittisen illan annista. Jälkiruoan ohella Veli-Matti kertoi meille kymmenen vuoden kokemuksellaan olennaisella tavalla suomalaisomisteisesta Elisasta ja sen kehitysnäkymistä, suostumatta kuitenkaan paljastamaan yhtiön osakkeen kehitysarviota. Vieraat, jotka eivät meinanneet lähteä kulumalakaan, kiittävät lämpimästi Veli-Mattia illan henkisestä ja fyysisestä vieraanvaraisuudesta.

Juhani Hyötyläinen

152. Maanpuolustuskurssi piti syyskokouksensa 2.10. Helsingissä. Aloitimme iltapäivän seuraamalla kutsuttuina vieraina kummikurssimme 202 opetusta Kruunuhaan Maneesissa. Kuulimme kolme mielenkiintoista esitelmää

Venäjän nykyisyydestä. Kummilahjana luovutimme kummikurssillemme kurssimme mitalin.

Iltapäivän päätteeksi pidimme kurssin syyskokousta, jossa pohdimme tulevan vuoden toimintaa.

Kari Airaksinen

154. Maanpuolustuskurssin kurssitapaamista eduskunnassa maanantaina 17.12. isännöi kurssiveli, puhemies Eero Heinäluoma. Edellisestä tapaamisesta osallistujien määrä oli ilahduttavasti noussut kolmanneksesta reiluun puoleen. Puhemiehen edustustilassa saimme täydellisen kuvauksen eduskunnan työstä tänään ja vaikuttavan arvioin turvallisuus- ja puolustuspolitiikan lähiajan haasteista. Osa haasteista illan mittaan ratkaistiinkin maittavan iltapalan merkeissä. Totesimme kokoontumisen lopuksi iloksemme olevamme jo kummikurssilaisia!

Kurssimme edustajat seurasivatkin perinteiseen tapaan 204. Maanpuolustuskurssin opetusta Kruunuhaan Maneesilla 12. helmikuuta 2013.

Pääsihteeri Kim Mattsson

174. Maanpuolustuskurssi kokoontui 24. hengen voimin 10. lokakuuta kurssiveli Petri Mannisen isännöimänä MTV MEDIA:n tiloissa. Saimme kuulla mielenkiintoisen katsauksen sähköisen median kehitysnäkymistä niin Suomessa kuin laajemminkin. Pääsimme myös vierailemaan asiantuntevan oppaan johdolla yhtiön uutisstudiolla ja muun muassa TV-kokkien omassa erikoisvarustellussa keittiössä. Tilaisuuden kruunasi jälleen maittava päivällinen yhä voimenevan keskustelun siivittämänä. Lämpimät kiitokset koko kurssin puolesta Petrille ja muille isännillemme. Ensi syksynä jälleen tavataan, siitä tarkemmin tuonnempana.

Pääsihteeri Pertti Hyvärinen

176. Maanpuolustuskurssin tapaaminen järjestettiin 12.11. SITRAn tiloissa Ruoholahdessa.

180. Maanpuolustuskurssin kurssitapaaminen pidettiin 17.12. kurssiveli Kari Savolaisen isännöimänä Finnaviassa Vantaalla.

Kari kertoi johtamansa yrityksen kilpailutilanteesta ja maantieteellisestä kilpailuedusta sekä lentoliikenteen merkityksestä Suomen kansantaloudelle. Illan vierailevaksi puhujaksi olimme saaneet ilmavoimien komentaja kenraalimajuri Lauri Purasen. Kenraali Puranen päivitti kurssimme tiedot Suomen ilmavoimien nykytilanteesta ja organisoitumisesta tiukentuneessa rahoitustilanteessa. Lähtökohta muutokselle on, että sotilaallisen puolustuksen tarpeet saavutetaan.

Ennen maittavaa päivällistä pääsimme seuraamaan kuinka Finnavian auruskalusto siirtyi hoitamaan lumisateisen illan kiitotiet kesäkuuntoon, jotta Helsinki-Vantaalle tulevat vaihtomatrustajat pääsevät turvallisesti ja aikataulussa vaihtamaan Kaukoidän lennoille.

Tomi Yli-Kyyry

187. Maanpuolustuskurssi kokoontui 24.1. Eteläranta 10:ssä.

Kymmenen hengen aktiivinen ryhmä **Maanpuolustuskurssilta 189** vieraili Santahaminassa 23.8. Kurssimme tutustui Santahaminan luonnonkauniiseen saareen, sen historiaan ja luontoon, oppaanaan paikallishistorioitsija Jarmo Nieminen. Erittäin mielenkiintoisen ja ajatuksiakin herättäneen saarikierroksen jälkeen tutustuttiin vielä Maanpuolustuskorkeakoulun rakennusten arkkitehtuuriin ja saatiin tietoisu upseerikoulutuksen nykytilanteesta. Onnistunut vierailu päätettiin yhteiseen illalliseen Maanpuolustuskorkeakoulun Vihmakabinetissa.

Ilkka Korkiamäki

193. Maanpuolustuskurssi kokoontui syys-tapaamiseen perinteikkääseen Königstedtin kartanoon Vantaan Riipilään Vantaanjoen rannalle 25.10.2012. Kiitos erinomaisesta illasta saunomisineen kuuluu kurssisisar, työ- ja elinkeinoministeriön viestintäjohtaja Mervi Liukkoselle.

Samainen kurssi tapasi uudestaan jo 23.1.2013 Suojelupoliisin tiloissa Ratakadulla. Pariakymmentä vierasta isännöi kurssiveli, Supon vastavakoiluyksikön päällikkö Harri Sarvanto. Kurssilaiset kiittävät Harria todella

antoisasta asia- ja maittavasta buffet-pöytäsiällöstä.

Kauko Ollila

Lähes kaksikymmentä **194. Maanpuolustuskurssilaista** osallistui jo perinteeksi muodostuneeseen jouluglögitalaisuuteen 17.12. Tilaisuuden isännöi tällä kertaa oltermannimme Mikael Aro. Helsingin rautatieasemalta löytyi ”yllättäen” kurssin arvolle sopivat tilat. Pikaisen jälleennäkemisen päätteeksi kukin poistui tahtiin joulunvalmisteluihin.

Tilaisuudessa päätettiin aloittaa vuoden 2013 ensimmäisen tilaisuuden valmistelut. Paikkakunta on Helsinki, teemasta ja ajankohdasta tiedotetaan erikseen.

Kurssi kiittää kuluneesta ja toivottaa Menestyksestä Vuotta 2013.

Pääsihteeri Heikki Välivehmas

199. Maanpuolustuskurssi kokoontui lauantaina 9.2. kurssin kansanedustajajäsenten kutsumana Arkadianmäelle. Tilaisuuden isäntänä toimi Eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen ja valmisteluista oli suurimman vastuun kantanut kurssiveli Kari, Juhan antaman taustatuen tahdittamana. Mukaan oli ilmoittautunut 28 kurssin jäsentä, mutta flunssa-aalto tiputti monta tulijaa viime metreillä pois. Ensin tutustuttiin ammattioppaan johdolla eduskuntataloon ja sen jälkeen tutustumista jatkettiin omalla porukalla aina pohjakerroksia myöten. Eduskuntatalosta siirryttiin illalliselle ravintola Loisteeseen, missä pääsihteeri Tiitinen taas kerran hiljensi kuulijat poliittisen historian tuntemuksellaan pitäessään lyhyen esitelmän eduskunnan roolista päätöksenteossa. Saimme myös mahdollisuuden perehtyä tarkemmin Juhan autotallissaan rakentelemaan Kakkaraan. Puhelimella saatiin lupaus Pekalta, joka ei ollut paikalle päässyt, pitää seuraava tapaaminen Parolannumella kesän alussa 2013. Kestävimmat jaksoivat jatkaa vielä Loisteestakin eteenpäin. Suurkiitos Karille ja pääsihteeri Tiitiselle mielenpainuvasta tilaisuudesta!

199. MPK:n pääsihteeri Tatu Mikkola

201. Maanpuolustuskurssin kurssitapaaminen pidettiin 22.11. Nordean tiloissa Helsingissä.

202. Maanpuolustuskurssi VR:n vieraana Helsingissä 19.12.

Suoritimme kurssin päättymisen jälkeisen ensimmäisen ja siten historiallisen tapaamisen kurssiveljemme, VR-Yhtymän henkilöstöjohtajan Timo Koskisen kutsumina. Meille tarjottiin ruumiin ravinnon ohella katsaus kunianarvoisan rautatieyhtiön menneisyyteen ja nykyisyyteen. Saimme kuulla, että 150-vuotisjuhlensa kunniaksi yhtiö selvitti kaikkien viime sodissa surmansa saaneiden rautatieläisten nimet. Nimet on nyt ikuistettu Pro Patria -tau-luun yhtiön tiloihin.

Meitä oli paikalla 27 kurssilaista. Parhaat kiitokset Timolle sekä Yrjö Poutiaiselle ja Matti Tainalle.

Kurssin isäntä Ilkka Ahtiainen

Kymen läänin
Maanpuolustusyhdistys ry

Yhdistys jakoi avustuksia

Kymen läänin Maanpuolustusyhdistyksen hallitus päätti kokouksessaan 23. tammi-kuuta myöntää rahallista avustusta kahdelle yhdistykselle näiden anomusten perusteella. Toiselle myönnettiin 600 euroa ja toiselle 400 euroa, eli avustussumma nousi 1000 euroon.

Yhdistyksen tulevasta toiminnasta mainitakoon Haminassa viikolla 15 järjestettävä alueellinen maanpuolustuskurssi, jolta saata- neen muutama uusi jäsen toimintaan mukaan. Kurssin aikana puheenjohtaja Kari Soininen esittelee 9.4. yhdistyksen toimintaa lyhyehkö- lä tietoisuudella. Everstiluutnantti Vesa Valtonen esitelmöi samana iltana aiheenaan ”Ajankoh- taista kokonaisturvallisuudesta”. Yhdistys tarjoaa kurssilaisille Haminan sotilaskodissa munkkikahvit ja pitää oman vuosikokouksen- sa kahvituksen jälkeen. Edellisessä vuosikoko- uksessa vaihtui vain yksi hallituksen jäsen, kun uutena tuli mukaan valtakunnallisen kurssin 117 suorittanut monitoimimainen Marjatta Ny- känen. Kevään kokouksessa vaihtuu ainakin yksi hallituksen jäsen, sillä Kari Myyryläinen Imatralta ilmoitti, ettei ole enää käytettävissä. Hallitus muodostuu puheenjohtajasta ja seitse- mästä jäsenestä. Jäsenmäärä yhdistyksessä on hieman alle 400 henkilöä.

Perinteinen esitelmätilaisuus Kouvolan kau- pungintalossa järjestetään 10.10. klo 19 alkaen. Sitä edeltää kahvitus klo 18:sta lähtien. Järjes- telijöinä ovat Kymen läänin Maanpuolustusyh- distys, Pohjois-Kymen Kadettiipiiri ja Kymen sotilaslänin perinneyhdistys. Illan esitelmöit- sijä on vielä ’hakusessa’. Yleensä kaupungin- talon sali on ollut lähes täynnä kuulijoita. Musi- kista vastaa Savon Soittokunta Mikkelistä.

Teksti ja kuva Paavo Mikkonen

Kari Myyryläinen ja Jaakko Permi (oikealla) ovat monivuotisia yhdistyksen hallituksen jäseniä.

Pirkanmaan Maanpuolustusyhdistys ry

Kalevan lukion itsenäisyys- ja lakkiaisjuhla

Kalevan lukio Tampereella vietti perinteistä, yhdistettyä itsenäisyys- ja lakkiaisjuhlaan- sa 5.12.2012. Päivän juhlallisuuudet alkoivat jo aamuhämärissä, kun koulun oppilaat marssivat soitukulkueena Kalevankankaan hautaus- maalle, jossa suoritettiin seppeleenlaskut.

Puolen päivän jälkeen alkoi varsinainen juh- la, johon Pirkanmaan Maanpuolustusyhdistyk- sellä oli kunnia osallistua myös ohjelmallisesti. Arvokkaan itsenäisyysjuhlan ohjelmassa oli aluksia oppilaskunnan toteuttamaa ohjelmaa. Juhlapuhujaksi oli kutsuttu jo perinteisesti yh- distyksemme puheenjohtaja, kenraalimajuri Kalervo Sipi, joka puheessaan tarkasteli mm. veteraanisukupolven merkitystä tämän päivän

hyvinvoinnin rakentajana ja heille nuorison taholta osoittamaa suurta arvostusta ja kunnio- itusta.

Juhlapuheen jälkeen oli vuorossa ”Vapau- den viestin” luovutus. Se on seremonia, jonka edesmennyt tamperelainen sotaveteraani Aslak Heikkeli vuonna 2000 käynnisti Suomen luki- oille. Viesti on veteraaniemme testamentti ny- kynuorisolle ja juhlassa lukion ylin ikäluokka luovuttaa ko. testamentin viestin ääneen lukien seuraavalle alemmalle ikäluokalle.

Itsenäisyysjuhlaosan lopuksi puheenjohtaja Kalervo Sipi ja sihteeri Kristina Alho luovut- tivat lukiossa toteutetun isänmaallisiaiheisen kirjoituskilpailun voittajalle, 7. luokan lukio- laiselle Sini Pajalalle, yhdistyksemme raha- ja kirjapalkinnon.

Näiden tapahtumien jälkeen juhla jatkui edelleen arvokkaana syksyn ylioppilaiden lak- kiaisjuhla, jossa toista kymmentä nuorta sai lopuksi painaa uudet, hohtavan valkoiset yliop- pilaslakit päähänsä.

Tilaisuus kaikkiaan oli hengeltään isän- maallisen juhla ja valmisti meitä osallistujia hienolla tavalla Suomen 95-vuotisitsenäisyys- päivän tunnelmaan.

Kirjoittaja: Pasi Alho
Valokuvat: opiskelija Ira Karvo

Oppilaskuoron laulunumero

Juhlapuhe

Edustajamme juhlassa, oikealta Seija ja Kalervo Sipi sekä Pasi ja Kristina Alho

Varsinais-Suomen Maanpuolustusyhdistys ry

Varsinais-Suomessa vakaa jäsenmäärä

Varsinais-Suomen Maanpuolustusyhdistys sai jälleen juuri päättyneeltä alueelliselta kurssilta runsaasti uusia jäseniä. Yli kolmekymmentä kurssilaista liittyi joukkoomme. Tämä on ollut mahdollista, kun kurssin pitäjät ovat antaneet yhdistykselle mahdollisuuden esitellä toimintaansa kurssien päätteeksi. Yhdistyksemme jäsenmäärä on nyt noin 550. Tammi-kuun lopussa päättyneelle kurssille pidettiin info yhdistyksemme toiminnasta ja uudet jäsenet saivat liittymislahjana yhdistyksemme historiategoksen. Myös pinssit siirtyivät uusien jäsenten asusteisiin.

Varsinais-Suomessa pyritään pitämään kiinni ajatuksesta, että yhdistyksen toiminnassa tulee näkyä selkeästi kurssilla opittujen asioiden syventäminen ja laajentaminen. Toimintaan ja aktiviteetteihin on siten aina pyritty ottamaan myös koulutuksellinen näkökulma. Syksyksi suunnitellaan yhdessä muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa korkeatasoista maanpuolustusseminaaria. Seminaari pidetään lauantaina 5. lokakuuta Turun Heikkilässä. Kevään ohjelmaamme kuuluu esitelmätilaisuus Suomen turvallisuuspoliittisesta tilanteesta vuosikokouksen yhteydessä. Puhujana on puolustusvaliokunnan jäsen, kansanedustaja Ilkka Kanerva. Myös syksyllä järjestetään esitelmä syyskokouksen yhteyteen.

Kevätmatkalla 2011 Uudenkaupungin Yaran tehtailla. Yhdistys teki myös ensimmäisen matkansa samaan paikkaan, silloiseen Kemiraan.

Matkat kuuluvat yhdistyksen vuotuisiin tapahtumiin. Kevätmatka tehdään lauantaina 20. huhtikuuta Salon kaupunkiin, missä päivä vietetään tiukasti varautumisteeman ympärillä. Salon kaupungin varautumisen lisäksi teemoina ovat kokonaisturvallisuus, viranomaisyhteistyö ja useita yrityskäyntejä. Yhdistys järjestää vuosittain myös yhden ulkomaan matkan, tänä vuonna Geneveen. Matkan ajankohta on 17.–20.10. Matkaohjelmaan kuuluvat mm. Geneven turvallisuuspolitiikan keskus, Suomen Geneven pysyvä edustusto ja Punaisen Ristin kansainvälinen liitto. Vireillä on myös tutustuminen maan puolustusvoimiin. Edellinen pitempi matka tehtiin Brysseliin, jossa kohteitamme olivat mm. EU:n parlamentti, alueiden komitea ja Naton Euroopan päämaja. Matka oli niin kiinnostava ja haluttu, ettei mukaan mahtunut enää kolmen päivän kuluttua matkan julkistamisesta.

Yhdistys vietti viime vuonna 40-vuotisjuhlian komeasti Turun historiallisessa palokunnan talossa, jossa mm. julkistettiin Tuomo Hirvosen kirjoittama yhdistyksen historiategos. Varsinais-Suomen Maanpuolustusyhdistyksen ohjaimissa on kunnallisneuvos, asianajaja Pauliina Haijanen Laitilasta.

Teksti ja kuvat: Sakari Kinnarinen

Etelä-Savon Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Anneli Niskanen
Purolantie 3
50350 NOROLA
040 519 0881
anneli.niskanen@surffi.fi

Kanta-Hämeen Maanpuolustusyhdistys
Mikko Kero
Aurinkokatu 5 B 39
13110 HÄMEENLINNA
040 575 9997
expomus@saunalahti.fi

Keski-Suomen Henkisen Maanpuolustuksen Liitto ry
Sirkku Laurila
Kolikotie 5 A 10
40320 JYVÄSKYLÄ
050 68186
sirkku.laurila@kojamo.fi

Kymen läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Paavo Mikkonen
Keskikoskentie 4 A 3
46800 MYLLYKOSKI
044 550 9375
paavo.mikkonen@pp.inet.fi

Lapin läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Johtaja Jari Aalto
Lapin aluehallintovirasto
PL 8002
96101 ROVANIEMI
040 520 0486
jari.aalto@avi.fi

Oulun läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Pelastusylitarkastaja Tom Tallberg
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
PL 293
90101 OULU
0400 159 789
tom.tallberg@avi.fi

Pirkanmaan Maanpuolustusyhdistys ry
Kristina Alho
Arkkitehdinkatu 18 A 10
33720 TAMPERE
040 833 8490
kisse.alho@elisanet.fi

Pohjois-Karjalan Maanpuolustusyhdistys ry
Majuri Arto Jeskanen
Pohjois-Karjalan Aluetoimisto
PL 5
80791 KONTIORANTA
0299 434 161
pkarmpy@gmail.com

Pohjois-Savon Maanpuolustusyhdistys ry
Majuri Jyrki Ryhänen
Pohjois-Savon aluetoimisto
PL 1080
70111 KUOPIO
0299 435 310
psavmpy@gmail.com

Päijät-Hämeen alueen Maanpuolustusyhdistys ry
Toiminnanjohtaja Tuija Nummela
Suojalantie 21
12130 MOMMILA
050 544 8682
tuija.nummela@phnet.fi

Satakunnan Maanpuolustusyhdistys ry
Hannu Aho
Peltopyyntie 22
28200 PORI
044 363 7011
hannu.aho@porijazz.fi

Uudenmaan Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Aili Lamminen
Koroistentie 3 B 25
00280 HELSINKI
040 199 0755
allu.lamminen@umpy.fi

Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistys ry – Vasa läns Försvarsforening rf
Marja-Liisa Tenhunen
Ajurintie 6
67100 KOKKOLA
040 7544 113
marja-liisa.tenhunen@anvianet.fi

Varsinais-Suomen Maanpuolustusyhdistys ry
Pelastustarkastaja Pirjo Tuominen
Lounais-Suomen Aluehallintovirasto
PL 22
20801 TURKU
040 539 1024
pirjo.tuominen@avi.fi

"Oikotie yhteiskunnan huipulle"

Maanpuolustus

Maanpuolustus on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä lehti, jonka jakeluun kuuluvat mm. kaikki valtakunnallisen maanpuolustuskursin käyneet. Lehden levikki on 12 000 kappaletta.

Maanpuolustus on kokonaisturvallisuuden ajankohtaisiin aiheisiin teemanumeroitain syvennyvä julkaisu, joka tarjoaa yritykselle kanavan antaa täsmätietoa korkealaatuisista tuotteistaan ja palveluistaan suoraan yhteiskunnallisille vaikuttajille. Lehti on ilmestynyt vuodesta 1966.

Hinnasto

Ilmoitushinnat nelivärisenä:

3. kansi eli takakannen sisäpuoli	1200 €
Kokosivuilmoitus	1000 €
½ sivu	600 €
¼ sivu	300 €

<p>1/1 SIVUN MAINOS 170 x 250 mm</p> <p>1 000 €</p>	<p>1/2 SIVUN MAINOS 125 x 170 mm</p> <p>600 €</p>	<p>leikkuuvarat 3 mm joka sivulle</p>
	<p>1/4 SIVUN MAINOS 125 x 80 mm</p> <p>300 €</p>	

Ilmoitustila on varattavissa jo nyt.

Ilmoitustilan varaukset sekä tiedustelut:
Toimituksen sihteeri Anita Pursiainen
maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com
040 149 3649

Aineistopäivämäärät (alustavat)

Vuoden	1. lehden aineisto	31. tammikuuta mennessä
	2. lehden aineisto	30. huhtikuuta mennessä
	3. lehden aineisto	20. elokuuta mennessä
	4. lehden aineisto	22. lokakuuta mennessä

LÄHELLÄ.

Metsä Group on reilusti metsäteollisuusyhtiö. Toimintamme keskittyy pehmo- ja ruoanlaittopapereiden, kartongin ja sellun tuotantoon sekä monipuolisten puutuotteiden valmistukseen ja puunhankintaan. Monet tuotemerkkimme ovat tuttuja kotien jokapäiväisestä arjesta.

Kaikki tuotteemme ovat kestävän kehityksen kärjessä. Niiden pääraaka-aine on pohjoisissa metsissä vastuullisesti kasvatettu uusiutuva puu. Lisäksi ne ovat täysin kierrätettäviä.

Lisää vastuullisia ratkaisuja ja hyvinvointia arkeesi osoitteessa metsagroup.fi

ELÄMÄ ON TÄYNNÄ HETKIÄ LÄHELLÄ METSÄÄ.

Pehmo- ja ruoanlaittopaperimme helpottavat arkea ja edistävät terveyttä.
Tuttuja tuotemerkkejämme ovat Lambi, Serla, Katrin ja SAGA.
Lisäksi räätälöimme tuotteita kaupan omille tuotemerkeille.

Itella Green

ISSN 0357-2080
Edita Prima Oy, Helsinki 2013